תלמוד ירושלמי שקלים

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: בְּאֶחָד בַּאֲדָר מַשְׁמִעִין עַל הַשְּׁקָלִים וְעַל הַכִּלְאַיִם. וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה בַּכְּרַכִּים וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת וְאֶת מְקוָוֹת הַמַּיִם וְעוֹשִׂין כָּל צוֹרְכֵי הָרַבִּים וּמְצַיְּינִין עַל הַקְּבָרוֹת וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאָיִם:

הלכה: בְּאֶחָד בַּאֲדָר מַשְׁמִעִין כול׳. וְלָמָּה בְאֶחָד בַּאֲדָר. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאוּ יִשְׂרָאֵל אֶת שִׁקְלֵיהֶן בְּעוֹנָתָן וְתִיתְּרֵם תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה מִן הַחֲדָשָׁה בִּזְמַנָּהּ בְּאֶחָד בְּנִיסָן. וָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. [תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה] כְּתִחִילָּתָהּ. [ד]כְתִיב וַיְהִי בַּחוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשִּׁינִית בְּאֶחָד לַחוֹדֶשׁ הוּקַם הַמִּשְׁכָּן. וְתַנֵּי עֲלָהּ. בַּיּוֹם שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן בּוֹ בַיּוֹם נִתְרָמָה הַתְּרוּמָה. רִבִּי טָבִי רִבִּי יֹאשִׁיָּה בְּשֵׁם כַּהֲנָא. נֶאֱמַר כָּאן חָדְשֵׁי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן חָדָשִׁי. מַה חָדְשֵׁי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן אֵין מוֹנִין אֶלָּא מִנִּיסָן אָמַר רִבִּי יוֹנָה. שְׁבַח רִבִּי טָבִי רֹאשָׁהּ וְאָמַר סוֹפָהּ. דִּלְ כֵן כַּהֲדָא דְתַנֵּי. זֹאת עוֹלַת חוֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ. יָכוֹל תְּהֵא תוֹרֵם בְּכָל חוֹדֶשׁ וְחוֹדֶשׁ. תַּלְמוּד לוֹמַר בְּחוֹדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי. בְּחוֹדֶשׁ אֶחָד הוּא תוֹרֵם לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה. יָכוֹל בְּאֶיזֶה חוֹדֶשׁ שֶׁיִּרְצֶה. נֶאֱמַר כָּאן חָדְשֵׁי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן חָדְשֵׁי. מַה חָדְשֵׁי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן אֵין מוֹנִין אֶלָּא מִנִּיסָן אַף חָדְשֵׁי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן אֵין מוֹנִין אֶלָּא מִנִּיסָן.

מָהוּ מַשְׁמִעִין. רב הוּנָא אָמַר. מַכְרִיזִין. הֵיךְ מַה דְאַתְּ אָמַר. וַיַּתְּנוּ קוֹל בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר הַשֵּׁינִי אֶלָּא מִקְרָא מְגִילָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אַף שִׁימּוּעַ שְׁקָלִים וְכִלְאַיִם בֵּינֵיהֶן. רִבִּי חֶלְבּוֹ וְרַב חוּנָה רַב בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְיֵאוּת. כְּלוּם אָמְרוּ מַשְׁמִעִין עַל הַשְּׁקָלִים לֹא כְּדֵי שֶׁיְּבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שִׁקְלֵיהֶן בְּעוֹנָתָן. אִם אוֹמֵר אַתְּ בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִית בְּשַׁתָּא שִׁיתִּין יוֹמִין. כְּלוּם אָמְרוּ יוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם לֹא כְּדֵי שֶׁיְּהוּ הַצָּמְחִין נִיכָּרִין. אִם אוֹמֵר אַתְּ בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִינּוּן דַּקִּיקִין.

רִבִּי חִזְקִיָּה שָׁאַל. מֵעַתָּה בְּנֵי בָבֶל מַשְׁמִעִין עַל שִׁיקְלֵיהֶן מֵרֹאשׁוֹ שֶׁלְחוֹדֶשׁ. לֹא כְּדֵי שֶׁיְּבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שִׁקְלֵיהֶן בְּעוֹנָתָן וְתִיתְּרֵם תְּרוּמַת הַלִּישְׁכָּה מִן הַחֲדָשָׁה בִּזְמַנָּהּ בְּאֶחָד בְּנִיסָן. הָתִיב רִבִּי עוּלָּא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְהָא תַנִּינָן. בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה בְּפֶרֶס בְּפֶרֶס הַפֶּסַח בְּפֶרֶס הָעֲצֶרֶת בְּפֶרֶס הַחַג. אָמַר לֵיהּ. נִימַר. אִילֵּין דִּקְרִיבִין בְּפֶרֶס הַפֶּסַח. אִילֵּין דִּרְחִיקִין בְּפֶרֶס הָעֲצֶרֶת. וְאִילֵּין דִּרְחִיקִין מִינַּהוֹן בְּפֶרֶס הַחַג. אָמַר לֵיהּ. כּוּלָּהּ כְּאַחַת הֲיָתָה בָּאָה. וְלָמָּה אָמְרוּ בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים. כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמְפֵי לַדָּבָר.

רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי. הֵן נִקְרָא וְלֹא נִבְהַת. לְטוֹבָה כֹּל נָדִיב לֵב. לְרָעָה וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם. לטוֹבָה וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם. לְרָעָה וַתִּקָּרְבוּן אֵלַי כּוּלְּכֶם. לְטוֹבָה אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. לְרָעָה וַיֵּשֶׁב כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר בָּא. אָכֵן הִשְׁכִּימוּ הִשְׁחִיתוּ. כָּל הַשְּׁחָתָה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בְּהַשְׁכָּמָה הָיוּ עוֹשִׂין אוֹתָהּ. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר אָחָא. אֵין אַתְּ יָכוֹל לַעֲמוֹד עַל אוֹפֵי שֶׁלְּאוּמָּה הַזֹּאת. נִתְבָּעִין לָעֶגֶל וְנוֹתְנִין. נִתְבָּעִין לַמִּשְׁכָּן וְנוֹתְנִין. תַּנָּה רִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה הָדָא מַתְנִיתָא. וְעָשִׂיתָ כַּפּוֹרֶת זָהָב טָהוֹר. יָבוֹא זָהָב שֶׁלְּכַפּוֹרֶת וִיכַפֵּר עַל זְהָבוֹ שֶׁלְּעֶגֶל.

רִבִּי חַגַּי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. שָׁלֹשׁ תְּרוּמוֹת נֶאֶמְרוּ בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת. תְּרוּמַת אֲדָנִים וּתְרוּמַת שְׁקָלִים וּתְרוּמַת הַמִּשְׁכָּן. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה זוֹ תְּרוּמַת אֲדָנִים. מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. זוֹ תְּרוּמַת שְׁקָלִים. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זוֹ תְּרוּמַת הַמִּשְׁכָּן. תְּרוּמַת הַמִּשְׁכָּן לַמִּשְׁכָּן. מַה שֶׁיִּרְצוּ יַעֲשׂוּ. תְּרוּמַת שְׁקָלִים לְקָרְבָּן. מַה שֶׁיִּרְצוּ יַעֲשׂוּ. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא יַד כּוּלָּן שָׁוָוה. תְּרוּמַת אֲדָנִים [לָאֲדָנִים]. הֶעָשִׁיר לֹא יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט. אָמַר רִבִּי אָבוּן. אַף בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת נֶאֶמְרוּ בָהּ שָׁלֹשׁ תְּרוּמוֹת.

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה בַּכְּרַכִּים. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה רַב בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. לֹא כָא אֶלָּא לְמִדְּתָהּ [שֶׁכָּל] (שֶׁ)הַמִּצּוֹת נוֹהֲגוֹת בַּאֲדָר הַשֵּׁינִי [נוֹהֲגוֹת בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן]. רִבִּי יוֹסֵה וְרִבִּי אָחָא חֲווֹן יְתִיבִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה לְרִבִּי אָחָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא לַשֶּׁעָבַר אֶלָּא לָבֹא. וְהָא תַנֵּי. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְקָרוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים. אָמַר לֵיהּ. אוֹף אֲנָא סְבַר כֵּן. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְיֵאוּת. אִילּוּ מִשֶּׁקָּרָייֵהּ בָּאַרְבָּעָה עָשָׂר חוֹזֵר וְקָרָייֵא בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁמָּא אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצָאתָ עוֹקֵר זְמַן כַּרְכִין בְּיֵדֶיךָ.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִצּוֹת נוֹהֲגוֹת בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן חוּץ מִן הֶסְפֵּד וּמִן הַתַּעֲנִית שֶׁהֵן שָׁוִין בָּזֶה וּבָזֶה. רִבִּי בָּא רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי חוּנָה רַבָּה דְּצִיפּוֹרִין אָמַר. הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָה בְּצִיפּוֹרִין כְּהָדָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. לֹא אָמַר אֶלָּא הִנְהִיג. הָא לַהֲלָכָה לֹא.

אֲבָל לְעִנְיַן שְׁטָרוֹת כּוֹתְבִין אֲדָר הָרִאשׁוֹן וַאֲדָר הַשֵּׁינִי. אֶלָּא שֶׁכּוֹתְבִין אֲדָר הַשֵּׁינִי תִּינְיָן. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אֲדָר הַשֵּׁינִי כּוֹתֵב וְדַיּוֹ.

מְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת וְאֶת מְקוָוֹת הַמַּיִם וְעוֹשִׂין כָּל צוֹרְכֵי הָרַבִּים. אֵילּוּ הֵן צוֹרְכֵי הָרַבִּים. דָּנִין דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְדִינֵי נְפָשׁוֹת דִּינֵי מַכּוֹת וּפוֹדִין עֲרָכִין וַחֲרָמִין וְהֶקְדִּישׁוֹת וּמַשְׁקִין אֶת הַסּוֹטָה וְשׁוֹרְפִין אֶת הַפָּרָה וְעוֹרְפִין עֶגְלָה עֲרוּפָה וְרוֹצְעִין עֶבֶד עִבְרִי וּמְטַהֲרִין אֶת הַמְּצוֹרָע וּמְפָרְקִין אֶת הַמִּנְעָל מֵעַל גַּבֵּי הָאֵימוּם וְאֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.

וּמְצַיְּינִין עַל הַקְּבָרוֹת. לֹא כְּבָר צִיְּינוּ מֵאָדָר. תִּיפְתָּר שֶׁיֵּרַד שֶׁטֶף שֶׁלְּגְּשָׁמִים וּשְׁטָפוֹ.

וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכְּלְאַיִם. לֹא כְּבָר יָצְאוּ בָּאָדָר. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה הַשָּׁנָה אַפֵּילָה וְאֵין הַצָּמְחִין נִיכָּרִין.

מְנַיִין לְצִיּוּן. רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר בַּת יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי חוּנְיָיא דִּבְרַת חַוּורָן רִבִּי יוֹסֵה אָמְרֵי לָהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חוּנְיָיא דִּבְרַת חַוּורָן רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי עוּזִּיאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חוּנְיָיה דִּבְרַת חַוּורָן בְּשֵׁם רִבִּי חוּנְיָיא דִּבֵית חַוּורָן. טָמֵא יִקָּרֵא. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַטּוּמְאָה קוֹרְאָה לָךְ בְּפִיהָ וְאוֹמֶרֶת לָךְ. פָּרוֹשׁ. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וְעָבְרוּ הָעוֹבְרִים בָּאָרֶץ וְרָאָה עֶצֶם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוּן. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל הָעֲצָמוֹת. אָדָם. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל הַשִּׁזְרָה וְעַל הַגּוּלְגּוֹלֶת. וּבָנָה. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל גַּבֵּי אֶבֶן קְבוּעָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ עַל גַּבֵּי אֶבֶן תְּלוּשָׁה. אַף הִיא הוֹלֶכֶת וּמִטַּמֵּא בְּמָקוֹם אַחֵר. אֶצְלוֹ. לִמְקוֹם טַהֲרָה. צִיּוּן. מִיכָּן לְצִיּוּן.

וּמָצָא אֶבֶן אַחַת מְצוּיֶּינֶת. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְקַיְּימִין בֵּן הַמַּאֲהִיל עָלֶיהָ טָמֵא. אֲנִי אוֹמֵר. מֵת מְצוּיָּין וְהָיָה נָתוּן תַּחְתֶּיהָ. הָיוּ שְׁתַּיִם. הַמַּאֲהִיל עָלֶיהֶן טהוֹר וּבֵינֵיהֶן טָמֵא. אִם הָיָה חוֹרֵשׁ בֵּינְתַּיִים הֲרֵי הֵן כִּיחִידִיוֹת. בֵּינֵיהֶן טָהוֹר וּסְבִיבוֹתֵיהֶן טָמֵא.

תַּנֵּי אֵין מְצַיְּינִין עַל הַבָּשָׂר שֶׁמָּא נִתְאַכֵּל הַבָּשָׂר. רִבִּי יוֹסְטָא בַּר שׁוּנֶם בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְלֹא נִמְצָא מְטַמֵּא טַהֲרוֹת לְמַפְרֵעַ. אָמַר לֵיהּ. מוּטָב שֶׁיִּתְקַלְקְלוּ בוֹ לְשָׁעָה וְאַל יִתְקַלְקְלוּ בוֹ לְעוֹלָם.

ב משנה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹקְרִין וּמַשְׁלִיכִין לִפְנֵיהֶן. מִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵירָה הָיוּ עוֹקְרִין וּמַשְׁלִיכִין לַדְּרָכִים. הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מַבְקִירִין אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.

הלכה: רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. תַּנֵּי אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹקְרִין וּמַשְׁלִיכִין לִפְנֵיהֶן וְהָיוּ שְׁמֵיחִין שְׁתֵּי שְׁמָחוֹת. אַחַת שֶׁהָיוּ מְנַכְּשִׁין שָׂדוֹתֵיהֶן וְאַחַת שֶׁהָיוּ נֶהֱנִין מִן (הַגֶּזֶל) [הַכְּלְאַיִם]. מִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵירָה הָיוּ מַשְׁלִיכִין עַל הַדְּרָכִים. אַף עַל פִּי כֵן הָיוּ שְׂמֵחִים שֶׁהָיוּ מְנַכְּשִׁין שָׂדוֹתֵיהֶן. הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מַבְקִירִין אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.

מְנַיִין שֶׁהֶבְקֵר בֵּית דִּין הֶבְקֵר. כְּתוּב וְכֹל אֲשֶׁר לֹא יָבֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים יֶחֱרַם כָּל רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה. מְנַיִין שֶׁהִיא פְטוּרָה מִן הַמַּעְשְׂרוֹת. רִבִּי יוֹנָתָן בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יִצְחָק בַּר אָחָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה לֹא בַּשְּׁבִיעִית וְלֹא בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית. וְאִם עִיבְּרוּהָ הֲרֵי זוֹ מְעוּבֶּרֶת. וְחוֹלֶשׁ אֶחָד שֶׁהוּא מוֹסִיף לֹא פָטוּר מִמַּעְשְׂרוֹת הוּא. עַד כְּדוֹן שְׁבִיעִית. מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית [מַאי]. אָמַר רִבִּי אָבוּן. שֶׁלֹּא לְרַבּוֹת בְּאִיסּוּר חָדָשׁ. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. עַד שֶׁלֹּא הִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יָרָק מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אֲבָל מִשֶּׁהִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יָרָק מִחוּץ לָאָרֶץ לָאָרֶץ הִיא שְׁבִיעִית הִיא שֶׁל שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ.

תַּנֵּי. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בַּשְּׁבִיעִית [וְלֹא בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית] אֶלָּא בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ. [וְ]אִם עִיבְּרוּהָ הֲרֵי זֶה מְעוּבֶּרֶת. אָמַר רִבִּי מָנָא. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בָּרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁהָיוּ הָשָׁנִים כְּתִיקָנָן. אֲבָל עַכְשָׁיו שֶׁאֵין הָשָׁנִים כְּתִיקָנָן הִיא שְׁבִיעִית הִיא שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ. תַּנֵּי. שֻׁלְבִּית רַבָּן גַּמְלִיאֵל עִיבְּרוּהָ בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִיָּד. אָמַר רִבִּי אָבוּן. אֵין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. שָׁמוֹר אֶת חוֹדֶשׁ הָאָבִיב. שֶׁמְּרִיהוּ שֶׁיָּבוֹא בְּחִידּוּשׁוֹ.

וְהֵיי דָא אָמְרָה דָא. גָּדִישׁ שֶׁלֹּא לוּקַט תַּחְתָּיו כָּל הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ הֲרֵי הֵן שֶׁלָּעֲנִיִּים. וְאָמַר רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דִּבְּרָה תּוֹרָה כְּנֶגֶד יֵצֶר הָרַע. וְאָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. שָׁמַעְנוּ שֶׁהוּא פָטוּר מִמַּעְשְׂרוֹת דִּבְרֵי הַכֹּל מִשּׁוּם קְנָס. וּכְבֵית הִלֵּל עֲנִיִּים מְעַשְּׂרִין וְאוֹכְלִין.

ג משנה: בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ שׁוּלְחָנוֹת יוֹשְׁבִין בַּמְּדִינָה. בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה בּוֹ יָשְׁבוּ בַּמִּקְדָּשׁ. מִשָּׁיָּשְׁבוּ בַּמִּקְדָּשׁ הִתְחִילוּ לְמַשְׁכֵּן. אֶת מִי מְמַשְׁכְּנִין לְוִיִּים וְיִשְׂרְאֵלִים וְגֵרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִין אֲבָל לֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים. וְכָל קָטָן שֶׁהִתְחִיל אָבִיו לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ אֵינוֹ פּוֹסֵק. אֵין מְמַשְׁכְּנִין אֶת הַכֹּהֲנִים מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה הֵעִיד בֶּן כּוּבָרִי בְּיַבְנֶה שֶׁכָּל כֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹקֵל אֵינוֹ חוֹטֵא. אָמַר לוֹ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לֹא כִּי אֶלָּא כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ שׁוֹקֵל חוֹטֵא. אֶלָּא שֶׁהַכֹּהֲנִים דּוֹרְשִׁין מִקְרָא זֶה לְעַצְמָן וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֹאכַל הוֹאִיל וְהָעוֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים שֶׁלָּנוּ הֵיאַךְ הֵם נֶאֱכָלִין:

הלכה: בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ כוּל'. הָא לְתִבּוּעַ תּוֹבְעִין. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אֲבָל אִם לֹא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת לֹא בְדָא. וּלְמַשְׁכֵּן אֵין מְמַשְׁכְּנִין עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין מְמַשְׁכְּנִין אֶת הַכֹּהֲנִים מִפְּנֵי דֶּרֶךְ הַכָּבוֹד.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה הֵעִיד כּוּל'. אָמַר רִבִּי בֶּרֶכְיָה. טַעֲמֵיהּ דְּרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. זֶה יִתְּנוּ. שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים יִתְּנוּ. רִבִּי טָבִי בְּשֵׁם רַב הַמְנוּנָא. כֵּן מֵשִׁיבִין חֲכָמִים לְרִבִּי יְהוּדָה. חַטָּאת יָחִיד מֵתָה. אֵין חַטָּאת הַצִּיבּוּר מֵתָה. מִנְחַת הַיָּחִיד קְרֵיבָה כָּלִיל וְאֵין מִנְחַת צִיבּוּר קְרֵיבָה כָּלִיל. וְקַשְׁיָא. מֵשִׁיבִין לָאָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בוֹ. שֶׁאֵין חַטָּאת צִיבּוּר מֵתָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תָּמוּת. וְהוּא מוֹתִיב לוֹן תּוּ. לֹא נִדְבַת יָחִיד הִיא. וְאִינּוּן מֵתִיבִין לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁנִּמְסְרָה לַצִּיבּוּר כְּמִי

שֶׁהִיא נִדָּבַת צִיבּוּר. כְּתִיב כֹּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה. חַד אָמַר. כָּל דַּעֲבַר בְּיַמָּה יִתֵּן. וְחָרָנָה אָמַר. כָּל דַּעֲבַר עַל פְּקוּדַיָּא יִתֵּן. מָאן דַּאֲמַר כָּל דַּעֲבַר בְּיַמָּא יִתֵּן. מְסַיֵּעַ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. מָאן. כֹּל דַּעֲבַר עַל פְּקוּדַיָּא יִתֵּן. מְסַיֵּעַ לְמָאן כּוּבְרֵי.

ד משנה: אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין מְמַשְׁכְּנִין נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים אֲבָל אִם שָׁקְלוּ מְקַבְּלִין מֵיָּדָם. הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי שֶׁשָּׁקְלוּ אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָן. וְאֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָן קִינֵּי זָבִין וְקִינֵּי זָבוֹת וְקִינֵּי יוֹלְדוֹת וְחַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא נִידָּר וְנִידָּב מְקַבְּלִין מִיָּדָן. כָּל שֶׁאֵין לֹא נִידָּר וְלֹא נִידָּב אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָן. וְכֵן מְפוֹרָשׁ עַל יְדֵי עֶזְרָא לֹא לָכֶם וְלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ: וְאֵילּוּ חַיָּבִין בַּקּוֹלְבּוֹן לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים וְגֵרִים וַעֲבָדִים מְשׁוּחְרָרִין. אֲבָל לֹא כֹּהֲנִים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים. הַשּׁוֹקֵל עַל יַד הָעֶבֶד עַל יַד הָאִשָּׁה עַל יַד הַכֹּהֵן עַל יַד הַקָּטָן פָּטוּר. עַל יָדוֹ וְעַל יַד חֲבֵרוֹ חַיָּב בְּקוֹלְבּוֹן אֶחָד. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׁנֵי קוֹלְבּוֹנוֹת. נָתַן סֶלַע לִיטוֹל שֶׁקֶל חַיָּב שְׁנֵי קוֹלְבּוֹנוֹת: הַשּׁוֹקֵל עַל יַד עָנִי וְעַל יַד שְׁכִינוֹ עַל יַד בֶּן עִירוֹ פָּטוּר אִם הִלְוָום חַיָּב. הָאַחִין הַשּׁוּתָפִין שֶׁחַיָּבִין בַּקּוֹלְבּוֹן פְּטוּרִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה וְשֶׁחַיָּבִין בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה פְּטוּרִין מִן הַקּוֹלְבּוֹן. כַּמָּה הוּא קוֹלְבּוֹן מָעָה כֶּסֶף דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים אוֹמְרִים חֲצִי מָעָה.

הלכה: אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ כול׳. הָא לְתִבּוּעַ אֵינָן תּוֹבְעִין. הָכָא אַתְּ אָמַר. תּוֹבְעִין. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. אֵין תּוֹבְעִין כָּאן בְּשֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְכָאן בְּשֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי שֶׁשָּׁקְלוּ אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָן. אָמַר רִבִּי בָּא. תִּיפְתַּר כְּמָאן דְּאָמַר. כּוּתִי כְּגוֹי. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. כּוּתִי כְּגוֹי. דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. כּוּתִי כְּיִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מַתְנִיתָא בַגּוֹיִם. הָא בַכּוּתִים לֹא. וְתַנֵּי כֵן. אָדָם. לְרַבּוֹת אֶת הַגֵּרִים. מִכָּם. לְהוֹצִיא אֶת הַמְשׁוּמָּדִים. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי אֶלְעָזָר. אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָם קִינֵּי זָבִין קִינֵּי זָבוֹת וְקִינֵּי יוֹלְדוֹת. וְכִי יֵשׁ קִינֵּי זָבִין וְזָבוֹת בַּגּוֹיִם. אֶלָּא רֵישָׁא בַגּוֹיִם וְסֵיפָא בַכּוּתִים. וְהָא כֵינִי. רֵישָׁא בַגּוֹיִם וְסֵיפָא בַכּוּתִים.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כַּתְּחִילָּה אֵין מְקַבְּלִין מֵהֶן לֹא דָבָר מְסוּיָּם וְלֹא דָבָר שֶׁאֵינוֹ מְסוּיָּם. וּבַסּוֹף מְקַבְּלִין מֵהֶן דָּבָר מְסוּיָּם וְאֵין מְקַבְּלִין מֵהֶן דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְסוּיָּם. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בַּסּוֹף אֵין מְקַבְּלִין מֵהֶן לֹא דָבָר מְסוּיָּם וְלֹא דָבָר שֶׁאֵינוֹ מְסוּיָּם. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין מְקַבְּלִין מֵהֶן הֶקְדֵּשׁ נְדָבָה לְבֶדֶק הַבַּיִת. פְּתַר לָהּ בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בַּסּוֹף וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְסוּיָּם. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הַכֹּל שָׁוִין שֶׁהֵן נוֹדְרִין וְנִידָּרִין. פְּתַר לָהּ עוֹלָה. נִיחָא נוֹדְרִים עוֹלָה. נִידָּרִים עוֹלָה. לֹא. בְּשֶׁאָמַר יִשְׂרָאֵל הֲרֵי עָלַי עוֹלָה. וּשְׁמָעוֹ גּוֹי וְאָמַר. מַה שֶּׁאָמַר זֶה עָלַי. וְאֵינוֹ מֵבִיא עִמָּהּ נְסָכִים. וּמוֹתַר נְסָכִים לֹא לְכְלֵי שָׁרֵת אִינּוּן. נִמְצָא מֵבִיא דָּבָר מְסוּיָּם. הָתִיב רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְהָא תַּנִּינָן נֶעֱרָכִין. וָעֲרָכִין לֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת אִינּוּן. הֵיךְ מַה דְּאַתְּ אָמַר תַּמָּן. לַשָּׁמַיִם הוּא מִתְכַּוֵּין וּמַאֲיִלֵּיהֶן הֵן בָּאִין לְבֶדֶק הַבַּיִת. כֵּן אַתְּ אָמַר אַף הָכָא. לַשָּׁמַיִם הוּא מִתְכַּוֵּין וּמֵאֲיִלֵּיהֶן הֵן בָּאִין לִכְלֵי שָׁרֵת. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. פְּתַר לָהּ לֹא לָכֶם וְלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ. רִבִּי חִלְקִיָּה אָמַר. רִבִּי סִימוֹן שָׁאַל. מֵעַתָּה אֵין מְקַבְּלִין מֵהֶן [לָ]אַמַּת הַמַּיִם וּ[לָ]חוֹמַת הָעִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ. עַל שֵׁם וְלָכֶם אֵין חֵלֶק וּצְדָקָה וְזָכְרוֹן בִּירוּשָׁלָם.

אֵילּוּ חַיָּבִין בַּקּוֹלְבּוֹן כול׳. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שְׁקָלוֹ תּוֹרָה קוֹלְבּוֹנוֹ תּוֹרָה. סָבַר רִבִּי מֵאִיר בְּנוֹתֵן שְׁקָלוֹ שָׁלֵם שֶׁהוּא פָּטוּר מִן הַקּוֹלְבּוֹן. אָמַר רִבִּי מֵאִיר. כְּמִין מַטְבֵּעַ שֶׁלְּאֵשׁ הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתַּחַת כִּסֵּא כְבוֹדוֹ וְהֵרְאָהוּ לְמֹשֶׁה. אָמַר לוֹ. זֶה יִתְּנוּ. כָּזֶה יִתְּנוּ.

נָתַן סֶלַע לִיטוֹל שֶׁקֶל חַיָּב שְׁנֵי קוֹלְבּוֹנוֹת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֶחָד שֶׁקֶל שֶׁהוּא נוֹתֵן וְאֶחָד סֶלַע שֶׁהוּא נוֹטֵל. רַב אָמַר. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אֶחָד שֶׁקֶל שֶׁהוּא [נוֹתֵן וְאֶחָד שֶׁקֶל שֶׁהוּא] נוֹטֵל וְאֶחָד לִדְבַר תּוֹרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב שְׁלֹשָׁה קוֹלְבּוֹנוֹת אִינּוּן. אַתָא רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב. שְׁלֹשָׁה קוֹלְבּוֹנוֹת אִינּוּן. אֶחָד שֶׁקֶל שֶׁהוּא נוֹתֵן וְאֶחָד שֶׁקֶל שֶׁהוּא נוֹטֵל וְאֶחָד לִדְבַר תּוֹרָה.

הָאַחִין וְהַשֻּׁתָּפִין שֶׁחַיָּבִין בַּקּוֹלְבּוֹן וּפְטוּרִין בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. בְּשֶׁחִלְקוּ וְחָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ. שֶׁחַיָּבִין בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּפְטוּרִין מִן הַקּוֹלְבּוֹן. בְּשֶׁלֹּא חִלְקוּ.

הַשּׁוֹקֵל עַל יְדֵי עָנִי כול׳. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וְהֵן שֶׁחִלְקוּ גְדָיִים כְּנֶגֶד תְּיָישִׁים וּתְיָישִׁים כְּנֶגֶד גְּדָיִים. אֲבָל אִם חִלְקוּ גְדָיִים כְּנֶגֶד גְּדָיִים וּתְיָישִׁים כְּנֶגֶד תְּיָישִׁים הוּא חֶלְקוֹ מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילּוּ חִלְקוּ גְדָיִים כְּנֶגֶד גְּדָיִים וּתְיָישִׁים כְּנֶגֶד תְּיָישִׁים כְּלְקוּחוֹת הֵן. כַּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. הַלָּקוּחַ וּשְׁנִּיתַּן לוֹ מַתָּנָה פָּטוּר מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. וְלָמָּה לִי נָן אָמְרִין. פְּעָמִים שֶׁחַיָּבִין בָּזֶה וּבָזֶה וּפְעָמִים שֶׁהֵן פְּטוּרִין מִזֶּה וּמִזֶּה. הֵיךְ עֲבִידָא. חִלְקוּ אֶת הַנְּכָסִים וְאַחַר כָּךְ חִלְקוּ אֶת הַבְּהֵמָה. חַיָּבִין בָּזֶה וּבָזֶה. חִלְקוּ אֶת הַבְּהֵמָה וְאַחַר כָּךְ חִלְקוּ אֶת הַנְּכָסִים. פְּטוּרִין מִזֶּה וּמִזֶּה. אָמַר רִבִּי מָנָא. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּשֶׁלֹּא הָיְתָה הַבְּהֵמָה רוֹב. אֲבָל אִם הָיְתָה הַבְּהֵמָה רוֹב הֵן הֵן עִיקַּר נְכָסָיו. רִבִּי אַבּוּן אָמַר. רִבִּי שַׁמַּי בָּעֵי. מִפְּנֵי שֶׁעֲשִׂיתָן [כְּאָדָם אֶחָד] (כְּאָדָם אֶחָד) אֲצָל מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אַתְּ פּוֹטְרוֹ מִן הַקּוֹלְבּוֹן. אָמַר לֵיהּ לֹא. שַׁנְיָיה הִיא שֶׁהוּא נוֹתֵן סֶלַע אַחַת שְׁלֵימָה. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ חִלְקוּ וְחָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ חַיָּבִין בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּפְטוּרִין מִן הַקּוֹלְבּוֹן. וְתַנִּינָן. חַיָּבִין בַּקּוֹלְבּוֹן וּפְטוּרִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם אַבָּא בַּר רַב הוּנָא. הִיא שְׁנֵי אַחִין שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן הִיא שְׁנֵי גִיסִין שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת חֲמִיהֶן.

לְאֵיכָן הָיוּ הַקּוֹלְבּוֹנוֹת נוֹפְלִין. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. לַשְּׁקָלִים. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. לִנְדָבָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן הַשְּׁזוּרִי אוֹמֵר. רִיקּוּעֵי זָהָב וְצִיפּוּי לְבֵית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. בֵּן עַזַּאי אוֹמֵר. שׁוּלְחָנִין הָיוּ נוֹטְלִין אוֹתָן בִּשְׂכָרָן. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. לְהוֹצָאַת דְּרָכִים.

פרק ב

א משנה: מְצָרְפִין שְׁקָלִים דַּרְכּוֹנוֹת מִפְּנֵי מַשּׂוֹי הַדֶּרֶךְ. כְּשֵׁם שֶׁהָיוּ שׁוֹפָרוֹת מַמְקְדָּשׁ כָּךְ הָיוּ בַּמְּדִינָה. בְּנֵי הָעִיר שֶׁשִּׁילְּחוּ אֶת שְׁקָלֵיהֶן וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה נִשְׁבָּעִין לַגִּזְבָּרִים וְאִם לָאוּ נִשְׁבָּעִין לִבְנֵי הָעִיר וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִין תַּחְתֵּיהֶן. נִמְצְאוּ אוֹ שֶׁהֶחֱזִירוּם הַגַּנָּבִים אֵילּוּ וְאֵילּוּ שְׁקָלִים וְאֵין עוֹלִין לָהֶן לִשָּׁנָה הַבָּאָה:

הלכה: מְצָרְפִין שְׁקָלִים דַּרְכּוֹנוֹת כול׳. וְיַעֲשׂוּ אוֹתָן מַרְגָּלִית. שֶׁמָּא תָּזִיל הַמַּרְגָּלִית וְנִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ מַפְסִיד. כַּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. וְכוּלָּן נִפְדִּין בְּכֶסֶף וּבְשָׁוֶה כֶּסֶף חוּץ מִן הַשְּׁקָלִים. [וְאֵין פּוֹדִין בִּכֵּלִים]. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. שֶׁמָּא יָזִילוּ הַכֵּלִים וְנִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ מַפְסִיד. וְהָכָא שֶׁמָּא תָּזִיל הַמַּרְגָּלִית וְנִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ מַפְסִיד.

מַתְנִיתָא בִּתְקָלִין חַדְתִּין. אֲבָל בִּתְקָלִין עַתִּיקִין לָא בְדָא. וְתַנֵּי כֵן. עַתִּיקִין בַּמִּקְדָּשׁ. אֵין עַתִּיקִין בַּמְּדִינָה. מַתְנִיתָא בְשׁוֹמֵר חִנָּם. אֲבָל בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר לֹא בְדָא. אָמַר רַב אַבָּא. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר. נִגְנְבוּ. בְּלֵיסְטֵיס מְזוּיָּן. אָבְדוּ. כְּמִי שֶׁטָּבְעָה סְפִינָּתוֹ בַיָּם. אָמַר רִבִּי יוֹסְטָא בֵּירִבִּי סִימוֹן. אַתְיָיא כְּמָאן דְּאָמַר. תּוֹרְמִין עַל הַגָּבוּי וְעַל הֶעָתִיד לְהִיגָּבוֹת. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. אֵין תּוֹרְמִין לֹא עַל הַגָּבוּי וְלֹא עַל הַמְמוּשְׁכָּן. לֹא בְדָא.

בְּנֵי הָעִיר שֶׁשִּׁילְּחוּ אֶת שְׁקָלֵיהֶן. נִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּיב בַּאֲחֲרִיוּתָן כִּנְכָסָיו הֵן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מִשּׁוּם שְׁבוּעַת תַּקָּנָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן נִיחָא. נִשְׁבָּעִין לִבְנֵי הָעִיר וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִין תַּחְתֵּיהֶן. הָדָא הִיא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. מִשֵּׁם שְׁבוּעַת תַּקָּנָה. אַף עַל פִּי שֶׁקִּיבְּלוּ בְנֵי הָעִיר לְשַׁלֵּם אֵין הַהֶקְדֵּשׁ יוֹצֵא בְלֹא שְׁבוּעָה.

הִפְרִישׁ שְׁקָלוֹ וְאָבַד. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. חַייָב בַּאֲחֲרִיוּתוֹ עַד שֶׁיִּמְסוֹר לַגִּיזְבָּר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. הֶקְדֵּשׁ בִּרְשׁוּת הַגָּבוֹהַּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. נִשְׁבָּעִין לִבְנֵי הָעִיר וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִין תַּחְתֵּיהֶן. [עוֹד] הִיא מִשֵּׁם שְׁבוּעַת תַּקָּנָה.

תַּנֵּי הָרִאשׁוֹנִים נוֹפְלִין לְתִקְלִין חַדְתִּין וְהַשְּׁנִיִּים נוֹפְלִים לְתִקְלִין עַתִּיקִין. אֵילּוּ הֵן הָרִאשׁוֹנִים וְאֵילּוּ הֵן הַשְּׁנִיִּים. רִבִּי פִּינְחָס בֵּירִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי אַבָּא מָרִי. חַד אָמַר. אֵילּוּ שֶׁשִּׁילְּחוּ בְנֵי הָעִיר תְּחִילָּה. וְחוֹרָנָה אָמַר. אֵילּוּ שֶׁהִגִּיעוּ לִידֵי גִיזְבָּרִין תְּחִילָּה.

ב משנה: הַנּוֹתֵן שְׁקָלוֹ לַחֲבֵירוֹ לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ וּשְׁקָלוֹ עַל יְדֵי עַצְמוֹ אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה מֵעַל. הַשּׁוֹקֵל שְׁקָלוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְנִתְרְמָה הַתְּרוּמָה וְקָרְבָה הַבְּהֵמָה מֵעַל. מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וּמִדְּמֵי שְׁבִיעִית יֹאכַל כְּנֶגְדָּן:

הלכה: הַשּׁוֹקֵל כול׳. אֲנָן תַּנִּינָן. אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה. וְתַנֵּיי דְּבֵית רִבִּי אִם קָרְבָה הַבְּהֵמָה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מָאן תַּנָּא. אִם קָרְבָה הַבְּהֵמָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. מִיַּד הָיָה מְקַבֵּל מָעוֹתָיו. הַכֹּהֲנִים זְרִיזִין הֵן. וְקַשְׁיָא. אֵילּוּ הַגּוֹנֵב עוֹלָתוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ וּשְׁחָטָהּ שְׁתָּם. סְתָמָהּ לֹא לְשֵׁם הַבְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים מְכֻפֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יוּדָן. תִּיפְתָּר בִּמְסוּרִיִּים. מִשֶּׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּין וּדְחָפוֹ לַקּוּפָּה. וְחָשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא לַשִּׁירַיִים הֵן נוֹפְלִין. וְכִי יֵשׁ מְעִילָה בְּשִׁירַיִים. אֶלָּא כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. מוֹעֲלִין בְּשִׁירַיִים. עוֹד הִיא בִּמְסוּיָּם. מִשֶּׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּין וְתוֹרְמוֹ לִשְׁמוֹ.

מַה נָּפְקָא. אָמַר רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנָן דְּתַמָּן. מִכַּיָּן שֶׁבֵּית דִּין רְאוּיִין לְמַשְׁכֵּן וְלֹא מִישְׁכִּינוּ כְּמִי שֶׁנִּתְּנָה.

כָּתוּב אַךְ בְּכוֹר אֲשֶׁר יִבָּכֵר לַיי בִּבְהֵמָה לֹא יַקְדִּישׁ אִישׁ אוֹתוֹ. כָּל שֶׁהוּא קוֹדֶשׁ אֵין קְדוּשָּׁה חָלָה עָלָיו. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מֵבִיא סֶלַע שֶׁלְחוּלִין וְאוֹמֵר. מָעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵן מְחוּלָּלִין עַל סֶלַע זוֹ וְאוֹתָן נִתְפַּסִּין לְשֵׁם שֵׁינִי וְהַשְּׁאָר נַעֲשִׂין שְׁקָלִים.

ג משנה: הַמְכַנֵּס מָעוֹת וְאָמַר הֲרֵי אֵילּוּ לִשְׁקָלֵי בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים מוֹתָּרָן נְדָבָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מוֹתָּרָן חוּלִין. שֶׁאֲבִיא מֵהֶן שִׁקְלֵי שָׁוִין שֶׁמּוֹתָּרָן חוּלִין. אֵילּוּ לְחַטָּאת שָׁוִין שֶׁהַמּוֹתָּר נְדָבָה. שֶׁאֲבִיא מֵהֶן חַטָּאתִי שָׁוִין שֶׁהַמּוֹתָּר חוּלִין: אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן מַה בֵּין שְׁקָלִים לְחַטָּאת. אֶלָּא שֶׁל שְׁקָלִים יֵשׁ לָהֶן קִיצְבָה וּלְחַטָּאת אֵין לָהּ קִצְבָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף לִשְׁקָלִים אֵין לָהֶן קִיצְבָה שֶׁכְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה הָיוּ שׁוֹקְלִין דַּרְכּוֹנוֹת חָזְרוּ לִשְׁקוֹל סְלָעִים חָזְרוּ לִשְׁקוֹל טְבָעִים בִּקְּשׁוּ לִשְׁקוֹל דִּינָרִין. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אַף עַל פִּי כֵן יַד כּוּלָּם שָׁוָוה. אֲבָל חַטָּאת זֶה מֵבִיא בְּסֶלַע וְזֶה מֵבִיא בִּשְׁתַּיִם וְזֶה מֵבִיא בִּשָּׁלֹשׁ:

הלכה: הַמְכַנֵּס מָעוֹת כול׳. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מַה פְלִיגִין. בִּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט. אֲבָל בָּאוֹמֵר. אֵילּוּ [לִשְׁקָלִין]. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַמּוֹתָּר נְדָבָה. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי בֵּיבִי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מַה פְלִיגִין. בִּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט. אֲבָל בָּאוֹמֵר. אֵילּוּ. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַמּוֹתָּר חוּלִין. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי בֵּיבִי. [דְּתַנֵּן.] אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן. מַה בֵּין שְׁקָלִים לְחַטָּאת. אֶלָּא שֶׁהַשְּׁקָלִים יֵשׁ לָהֶן קִצְבָה וּלְחַטָּאת אֵין לָהּ קִיצְבָה. מַה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בָּאוֹמֵר. שֶׁאֲבִיא מֵהֶן שִׁקְלֵי. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַמּוֹתָּר חוּלִין. אִם בָּאוֹמֵר. שֶׁאֲבִיא מֵהֶם חַטָּאתִי כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהַמּוֹתָּר נְדָבָה. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָּימִין. בָּאוֹמֵר. אֵילּוּ שְׁקָלִים. עַל יְדֵי שֶׁקִּצְּוּוּתָן מִן הַתּוֹרָה. מוֹתָּרָן חוּלִין. חַטָּאת עַל יְדֵי שֶׁאֵין קִצְבָתָהּ מִן הַתּוֹרָה. מוֹתָּרָהּ נְדָבָה. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לָקִישׁ. פָּתַר לָהּ בִּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט כְּבֵית הִלֵּל. וְהָא תַּנִּינָן. מוֹתַר שְׁקָלִים חוּלִין. פָּתַר לָהּ בִּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט וּכְבֵית הִלֵּל. וְהָא תַּנִּינָן. עֲשִׂירִית הָאֵיפָה [חוּלִין]. עוֹד הוּא פָּתַר לָהּ בִּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט

וּכְבֵית הִלֵּל.

הַמַּפְרִישׁ שְׁקָלוֹ וְסָבוּר שֶׁהוּא חַיָּיב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב. לֹא קָדַשׁ. הַמַּפְרִישׁ שְׁנַיִם וְסָבוּר שֶׁהוּא חַיָּיב שְׁנַיִם וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אֶחָד. אוֹתוֹ הַשֶּׁיֵּשׁ מָה אַתְּ עֲבַד לֵיהּ. [נִשְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַפְרִישׁ חַטָּאתוֹ] סָבוּר שֶׁהוּא חַיָּיב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב. לֹא קָדְשָׁה. הִפְרִישׁ שְׁתַּיִם וְסָבוּר שֶׁהוּא חַיָּיב שְׁתַּיִם וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אוֹתָהּ הַשֶּׁנְיָיה מָה אַתְּ עֲבַד לָהּ. (בָּאוּמֵר) [אֶלָּא רוֹעָה. הָכָא נַמֵּי אִילּוּ לְנֶדֶבָה. הֵיאַךְ אַתָּה אוֹמֵר] אֵילּוּ.

שֶׁפְּשָׁעוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה הָיוּ שׁוֹקְלִין דַּרְכּוֹנוֹת. דִּינָרִין. חָזְרוּ לְשָׁקוֹל סְלָעִים. כִּשְׁמוּעָן. חָזְרוּ לִשְׁקוֹל טִיבְעִין. פַּלְגֵי סִילְעִין. בִּיקְּשׁוּ לִשְׁקוֹל דִּינָרִין. קָרְטִין. וְלֹא קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן. מִן הָדָא. וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ מִצְוֹת לָתֵת שְׁלִשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבוֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. רִבִּי חִלְקִיָּה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. מִיכָּן שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְשַׁלֵּשׁ שֶׁקָּלוֹ שְׁלֹשָׁה פְעָמִים בַּשָּׁנָה. מִיכָּן שֶׁאֵין מַטְרִיחִין עַל הַצִּיבּוּר יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה פְעָמִים בַּשָּׁנָה. אָמַר רִבִּי אַבִּין. מִיכָּן לְשָׁלֵשׁ סְאִין. מִיכָּן לְשָׁלֵשׁ קוּפּוֹת. מִיכָּן לְשָׁלֵשׁ אַפְרָשׁוֹת.

כְּתִיב זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים וגו׳. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה. חַד אָמַר. לְפִי שֶׁחָטְאוּ בְּמַחֲצִית הַיּוֹם יִתְּנוּ מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל. וְחָרָנָה אָמַר. לְפִי שֶׁחָטְאוּ בְּשֵׁשׁ שָׁעוֹת יִתְּנוּ מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל דַּעֲבַד שִׁיתָּא גְּרַמְסִין. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּירִבִּי נְחֶמְיָה בְּשֵׁם רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּיי. לְפִי שֶׁעִיבְּרוּ עַל עֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת יְהֵא נוֹתֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד עֲשֶׂרֶת גֵּרָה. רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. לְפִי שֶׁמָּכְרוּ בְכוֹרָהּ שֶׁל רָחֵל בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף יְהֵא כָל אֶחָד וְאֶחָד [פּוֹדֶה אֶת] בְּנוֹ בְכוֹרוֹ בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף. רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. לְפִי שֶׁמָּכְרוּ בְכוֹרָהּ שֶׁל רָחֵל בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וְנָפַל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן טְבַע לְפִיכָךְ יְהֵא כָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן שְׁקָלוֹ טְבַע.

ד **משנה:** מוֹתַר שְׁקָלִים חוּלִין. מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה מוֹתַר קִינֵּי זָבִים קִינֵּי זָבוֹת קִינֵּי יוֹלְדוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת מוֹתָרָן נְדָבָה. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא בָּא לְשֵׁם חֹט וּמִשֵּׁם אַשְׁמָה מוֹתָרָן נְדָבָה. מוֹתַר עוֹלָה לָעוֹלָה. מוֹתַר מִנְחָה לַמִּנְחָה. מוֹתַר שְׁלָמִים לַשְּׁלָמִים. מוֹתַר פֶּסַח לַשְּׁלָמִים. מוֹתַר נְזִירִים לַנְּזִירִים. מוֹתַר נָזִיר לַנְּדָבָה.

הלכה: מוֹתַר שְׁקָלִים חוּלִין כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹסָה. עַד דַּאֲנָא תַמָּן שְׁמָעִית קָל רַב יְהוּדָה שְׁאַל לִשְׁמוּאֵל. הִפְרִישׁ שְׁקָלוֹ וָמֵת. אָמַר לֵיהּ. יִפְלוּ לִנְדָבָה. מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יוֹלִיכֵם לְיַם הַמֶּלַח. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. יִפְלוּ לִנְדָבָה. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹתַר שְׁקָלִים חוּלִין. מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה מוֹתַר קִינֵּי זָבִים קִינֵּי זָבוֹת מוֹתַר קִינֵּי יוֹלְדוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת מוֹתָרָן נְדָבָה. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹחָנָן. פָּתַר לָהּ מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלְּמִנְחַת חוֹטֵא שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל.

רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עַל דַּעֲלֵי אָבָא בַּר בָּא. דְּאִינּוּן אָמְרִין. מְנַיִין שֶׁהַפֶּסַח מִשְׁתַּנֶּה לְשֵׁם שְׁלָמִים. תַּלְמוּד לוֹמַר. אִם מִן הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים. כָּל שֶׁהוּא מִן הַצֹּאן בָּא שְׁלָמִים. הָתִיבוּן. הֲרֵי עוֹלָה מִן הַצֹּאן. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בָא אֶלָּא מִן הַצֹּאן. יָצָאת עוֹלָה שֶׁהִיא בָאָה אֲפִילּוּ מִן הַבָּקָר. הָתִיבוּן. חֲרֵי אָשָׁם. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. מִן הַצֹּאן. דָּבָר שֶׁהוּא בָּא מִכָּל הַצֹּאן. יָצָא אָשָׁם שֶׁאֵינוֹ בָא אֶלָּא מִן הָאֵלִים בִּלְבַד. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. (מִלְּרִבּוֹת) [מִן לְמָעֵט]. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. (מִלְּמָעֵט) [לְרַבּוֹת]. אָמַר רִבִּי מָנָא. (מִיעֲטוֹ) [הָכָא נַמֵּי מִן לְמָעֵט. מִיעוּט שֶׁאֵינוֹ בָא בֶּן שְׁנֵי שָׁנִים. מִיעוּט שֶׁאֵינוֹ בָא נְקֵבָה. וְגַבֵּי אָשָׁם נַמֵּי מִן לְמָעֵט הוּא.] שֶׁאֵינוֹ בָא אֶלָּא מִן הָאֵלִים בִּלְבַד. הָתִיבוּן. וְהָכְתִיב וְאִם מִן הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ מִן הַכְּשָׂבִים אוֹ מִן הָעִזִּים לְעוֹלָה. מַעֲתָּה מוֹתַר הַפֶּסַח בָּא עוֹלָה. אָמַר רִבִּי אָבוּן. מְשַׁנִּין דָּבָר שֶׁהוּא לַאֲכִילָה לְדָבָר שֶׁהוּא לַאֲכִילָה וְאֵין מְשַׁנִּין דָּבָר שֶׁהוּא לַאֲכִילָה לְדָבָר שֶׁאֵינוֹ לַאֲכִילָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בוּן. מְשַׁנִּין קָדָשִׁים קַלִּים לְשֵׁם קָדָשִׁין קַלִּין וְאֵין מְשַׁנִּין קָדָשִׁין קַלִּין לְשֵׁם קָדָשִׁים. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עַל דְּאִינּוּן רִבִּי חֲנִינָה. דְּאִינּוּן אָמְרִין. אֵין הַפֶּסַח מִשְׁתַּנֶּה לְשֵׁם שְׁלָמִים אֶלָּא אִם כֵּן שְׁחָטוֹ לְשֵׁם שְׁלָמִים. וַאֲנִי אוֹמֵר. אֲפִילּוּ שְׁחָטוֹ לְשֵׁם עוֹלָה. אָמַר רִבִּי אִילָא. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. אִם מִן הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים. כֹּל שֶׁהוּא זֶבַח בָּא שְׁלָמִים. וּמִשְׁתַּנֶּה לְמַחֲשֶׁבֶת פְּסוּל. הֵיךְ עֲבִידָה. שְׁחָטוֹ לְשֵׁם עוֹלָה עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ לְמָחָר. מִכָּל מָקוֹם פָּסוּל הוּא. אֵין תֵּימַר. מִשְׁתַּנֶּה לְמַחֲשֶׁבֶת פְּסוּל. פִּיגּוּל. אֵין תֵּימַר. אֵינוֹ מִשְׁתַּנֶּה לְמַחֲשֶׁבֶת פְּסוּל. פָּסוּל.

לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בְּשָׁאר יְמוֹת הַשָּׁנָה. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא. מִכֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ שֵׁם נַעֲשָׂה כְשׁוֹחֲטוֹ לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בְּשִׁתִּיקָה וְהוּא כָּשֵׁר. אָמְרוּ לֵיהּ. וְאִם כֵּן הוּא אֲפִילּוּ שְׁחָטוֹ לִשְׁמוֹ לִזְרוֹק דָּמוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ יֵעָשֶׂה מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה כְשׁוֹחֲטוֹ לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ וְיִהְיֶה כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. מָאן אָמַר בְּשִׁתִּיקָה כָּשֵׁר. אוֹ נֹאמַר. בְּשִׁתִּיקָה פָּסוּל.

רַב חִסְדָּא אָמַר. וְהוּא שֶׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ בַסּוֹף. אֲבָל אִם קָרְבוּ שְׁלָמִים בַּסּוֹף מוֹתָרָן שְׁלָמִים. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וַאֲפִילּוּ קָרְבוּ שְׁלָמִים בַּסּוֹף הֲלָכָה אַחַת הִיא בְּנָזִיר שֶׁתִּהֵא מוֹתָרָהּ נְדָבָה. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְדֵין. וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי זְעוּרָה. אֲפִילּוּ הֵן מָעוֹת סְתוּמִין. כָּל שֶׁדְּמֵי חַטָּאוֹת מֵיתוֹת מְעוּרְבוֹת בָּהֶן. וַאֲפִילּוּ הִפְרִישׁ דְּמֵי חַטָּאוֹת מֵיתוֹת מִתּוֹכָהּ מָעוֹת סְתוּמִין הֵן. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרַב חִסְדָּא. אִילּוּ לְחַטָּאתִי וְהַשְׁאָר לִשְׁאָר נְזִירוּתִי. וָמֵת. מוֹעֲלִין בְּכוּלָּן וְאֵין מוֹעֲלִין מִקְצָתָן. וְלֹא אָמַר. אִם מַתִּי יִפְלוּ לִנְדָבָה.

רַב חִסְדָּא אָמַר. מוֹתַר לַחְמוֹ שֶׁלְּנָזִיר יִירָקֵב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְיֵאוּת. לְהַקְרִיבוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ אֵין יָכוֹל. שֶׁאֵין לְךָ לֶחֶם קָרֵב לְעַצְמוֹ. לְהַקְרִיבוֹ עִם נְזִירוּת אַחֶרֶת

אֵין אַתְּ יָכוֹל. שֶׁאֵין לָךְ נְזִירוּת בָּאָה בְלֹא לֶחֶם. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר מוֹתַר לַחְמוֹ שֶׁלְּנָזִיר יִירָקֵב. סָבְרִין מֵימַר. הוּא לַחְמוֹ הוּא מוֹתַר נְסָכָיו. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. מוֹתַר נְסָכָיו קָדְשֵׁי קָדָשִׁים אִינּוּן וְיִפְלוּ לִנְדָבָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. שְׁמוּאֵל וְרַב חִסְדָּא וְרִבִּי אֶלְעָזָר שְׁלָשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. רַב חִסְדָּא אָהֵן דְּהָכָא. שְׁמוּאֵל דְּאָמַר רִבִּי יָסָא. עַד דַּאֲנָא תַמָּן שְׁמָעִית קָל רַב יְהוּדָה שְׁאַל לִשְׁמוּאֵל. הִפְרִישׁ שִׁקְלוֹ וָמֵת. אָמַר לֵיהּ. יִפְלוּ לִנְדָבָה. רִבִּי לָעְזָר. מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יוֹלִיכֵם לְיַם הַמֶּלַח. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. יִפְלוּ לִנְדָבָה.

ה משנה: מוֹתַר שְׁבוּיִים לַשְּׁבוּיִים מוֹתַר שָׁבוּי לְאוֹתוֹ שָׁבוּי. מוֹתַר עֲנִיִּים לָעֲנִיִּים מוֹתַר עָנִי לְאוֹתוֹ עָנִי. מוֹתַר הַמֵּתִים לַמֵּתִים מוֹתַר הַמֵּת לְיוֹרְשָׁיו. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מוֹתַר הַמֵּת יְהֵא מוּנָּח עַד שֶׁיָּבוֹא אֵלְיָהוּ. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר מוֹתַר הַמֵּת בּוֹנִין לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ׃

הלכה: גָּבוּ לוֹ בְּחֶזְקַת שֶׁאֵין לוֹ וְנִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר. מוֹתַר הַמֵּת לְיוֹרְשָׁיו. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אִידִי דְּחוּטְרֵיהּ. הַגַּע עַצְמָךְ דְּלָא כְוִונוּן אֶלָּא [לֵיהּ. אָמַר] לֵיהּ. אֲנָא [לָא] אָמְרִית. אַתְּ מְנָן לָךְ.

תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נָתָן. מוֹתַר הַמֵּת יִבְנֶה לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ וְיַעֲשֶׂה לוֹ (זלח) [זילוף] עַל גַּבֵּי מִיטָּתוֹ. תַּנֵּי אֵין פּוֹדִין שָׁבוּי בְּשָׁבוּי וְאֵין גּוֹבִין טַלִּית בְּטַלִּית. וְאֵין מַמְחִין בְּיַד פַּרְנָסִין לְכָךְ. תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אֵין עוֹשִׂין נְפָשׁוֹת לַצַּדִּיקִים. דִּבְרֵיהֶן הֵן זִכְרוֹנָן.

[רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה מַסְמִיךְ וְאָזִיל עַל רִבִּי חִיָּא בַּר אַבָּא וַהֲוָה רִבִּי אֶלְיעֶזֶר חֲמִי לֵיהּ וּמִסַּמֵּר לֵיהּ מִקַּמֵּי וַאֲמַר. הָלֵין תַּרְתֵּין מִילַּיָּא הָדֵין בַּבְלָאָה עֲבִיד בֵּיהּ. חָדָא דְלָא שְׁאִיל בִּשְׁלוֹמֵיהּ וְחָדָה מִיטָּמַר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי כָּךְ נַהֲגִין גַּבְּהוֹן. זְעִירָא לָא שְׁאִיל בִּשְׁלוֹמֵיהּ דְּרַבָּה. דְּאִינּוּן נְהִגִּין וּמְקַיְּימִין רָאוּנִי נְעָרִים וְנֶחְבְּאוּ וִישִׁישִׁים קָמוּ עָמְדוּ. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ לְמֵיעֲבַד קַמֵּי דַּאֲרוּרָא צִילְמָא. אָמַר לֵיהּ. מַה אַתְּ פְלִיג לֵיהּ יְקָר. עֲבוֹר קַמּוֹהִי וְסַמֵּי עֵינוֹיי. אָמַר לֵיהּ. יְאוּת רִבִּי אֶלְיעֶזֶר עֲבוּד דְּלָא עֲבַר קַמָּךְ. וְעוֹד עֲבִיד הָא בַּבְלָאָה דְּלָא אָמַר שְׁמַעְתָּא מִשְּׁמֵיהּ. נִכְנְסוּ לְפָנָיו רִבִּי אִמִּי וְרִבִּי אַסִּי. אָמְרוּ לוֹ. רִבִּי. כָּךְ הָיָה מַעֲשֶׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁל טַרְסִיִּים הָיָה בְּנֵגֶב שֵׁישׁ בְּרֹאשׁוֹ גְלוּסְטְרָא. שֶׁנֶּחְלְקוּ רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי יוֹסֵי עַד שֶׁקָּרְעוּ סֵפֶר תּוֹרָה בָּחֲמָתָן. וְקָרְעוּ סַלְקָא דַּעְתָּךְ. אֶלָּא שֶׁנִּיקְרַע סֵפֶר תּוֹרָה. וְהָיָה שָׁם זָקֵן אֶחָד. וְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן קִיסְמָא. אָמַר. תְּמוֹהֵנִי אִם לֹא הָוָה בֵּית הַכְּנֶסֶת זֶה עֲבוּדָה זָרָה. וְחָזַר וְאָמַר. הָכְדֵין מֵחַבְּרִיהּ. נִיכְנַס לְפָנָיו רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי. אָמַר לוֹ כְּתִיב כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וגו׳. וְכִי כָל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר שֶׁהָיָה יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ הָיָה אוֹמֵר. כָּךְ אָמַר מֹשֶׁה. אֶלָּא יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ וְיוֹדְעִין שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה הִיא. אַף אַתָּה אֶלְעָזָר יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ. הַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁתּוֹרָה שֶׁלָּךְ הִיא. אָמַר לָהֶן. מִפְּנֵי מַה אִי אַתֶּם יוֹדְעִין לָרַצּוֹת כְּבֶן אִידִי חֲבֵירֵינוּ.

וְרִבִּי יוֹחָנָן מַאי כּוּלֵי הַאי. דְּבָעֵי דְּיֵימְרוּן שְׁמַעְתָּא מִשְּׁמֵיהּ. דְּאַף דָּוִד בִּיקֵּשׁ עָלֶיהָ רַחֲמִים. שֶׁנֶּאֱמַר אָגוּרָה בְאָהֳלְךָ עוֹלָמִית אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה. וְכִי עָלְתָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל דָּוִד שֶׁיִּהֵא חַי וְקַיָּים לְעוֹלָמִים. אֶלָּא כָךְ אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲזַכֶּה שֶׁיִּהוּ דְבָרַיי נֶאֱמָרִין בְּבָתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. שִׁמְעוֹן בֶּן נְזִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק אָמַר. כָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁאוֹמְרִים דְּבַר הֲלָכָה מִפִּיו בָּעוֹלָם הַזֶּה שְׂפָתָיו רוֹחֲשׁוֹת עִמּוֹ בַּקֶּבֶר. שֶׁנֶּאֱמַר דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים. מַה כֹּחַ שֶׁל עֲנָבִים זֶה כֵּיוָן שֶׁמַּנִּיחַ אָדָם אֶצְבָּעוֹ עָלָיו מֵיָּד דּוֹבֵב אַף שִׂפְתוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים כֵּיוָן שֶׁאוֹמְרִין דְּבַר הֲלָכָה מִפִּיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים שִׂפְתוֹתֵיהֶן מְרַחֲשׁוֹת עִמָּהֶן בַּקֶּבֶר. מַה הֲנָאָה לוֹ. בַּר נְזִירָא אָמַר. כְּהָדֵין דְּשָׁאתֵי קוּנְדִיטוֹן. רִבִּי יִצְחָק אָמַר. כְּהָדֵין דְּשָׁאת חַמַּר עָתִיק. אַף עַל גַּב דְּלֵית לֵיהּ טַעֲמָא.

גְּדוֹל אָמַר. כָּאן שְׁמוּעָה בְּשֵׁם אוֹמְרָהּ יְרֵאָה בַּעַל שְׁמוּעָה כְּאִילּוּ עוֹמֵד לְנֶגְדּוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר אַף בְּצָלֶם יִתְהַלֶּךְ אִישׁ. רוֹב אָדָם יִקְרָא אֶת אִישׁ חַסְדּוֹ. זֶה שְׁאָר כָּל אָדָם. וְאִישׁ אֱמוּנִים מִי יִמְצָא. זֶה רִבִּי זְעִירָא. דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא. לָמָּה לִי שֶׁאֲנִי צָרִיכִין רְחוּשִׁין לִשְׁמַעְתֵּיהּ דְּרַב שֵׁשֶׁת דְּהוּא גַבְרָא מְפַתְחָא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אַסִּי. חֲכִים רִבִּי לַבַּר פַּתְיֵיהּ דְּאָתָא אָמַר שְׁמוּעָתָא מִשְּׁמֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן אָמְרָהּ מִשְּׁמֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אַסִּי. חֲכִים רִבִּי לְרַב דְּאַף אָמַר שְׁמוּעָתָא מִשְּׁמֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. רַב אָדָא בַּר אַהֲבָה אָמְרָהּ מִשְּׁמֵיהּ.

אֵין דּוֹר שֶׁאֵין בּוֹ לֵיצָנִין. בְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד מֶה הָיוּ פְרוּצֵי הַדּוֹר עוֹשִׂין. הָיוּ הוֹלְכִים אֲצֶל חֲלוֹנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד. אוֹמְרִין לוֹ. דָּוִד דָּוִד. אֵימָתַי יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֵימָתַי בֵּית יי נִלְוֶֹה. וְהָיָה דָּוִד אוֹמֵר. אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְכַּוְונִין לְהַכְעִיסֵנִי יָבֹאוּ עָלַי אִם לֹא הָיִיתִי שָׂמֵחַ בְּדִבְרֵיהֶם. דִּכְתִיב שָׂמַחְתִּי בְאוֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה נֵלֵךְ. וְהָיָה כִּי יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ עִם אֲבוֹתֶיךָ. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְדָוִד. יָמִים שְׁלֵמִים אֲנִי מוֹנֶה לְךָ וְלֹא יָמִים חֲסֵרִים. כְּלוּם שְׁלֹמֹה בִּנְךָ יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֶלָּא לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת צִבּוּר. חָבִיב עָלַי צְדָקָה וּמִשְׁפָּט שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִן הַקָּרְבָּן. שֶׁנֶּאֱמַר עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַה׳ מִזָּבַח.]

פרק ג

א משנה: בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה בְּפֶרֶס הַפֶּסַח בְּפֶרֶס עֲצֶרֶת בְּפֶרֶס הֶחָג וְהֵן גְּרָנוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בַּאֲדָר בְּאֶחָד בְּסִיוָן בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָב. רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים בְּאֶחָד בְּנִיסָן בְּאֶחָד בְּסִיוָן בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל. וְלָמָּה אָמְרוּ

בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׁרֵי מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב וְאֵי אֶפְשָׁר לְעַשֵּׂר בְּיוֹם טוֹב לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל׃

הלכה: בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה כּוּל׳. אָמַר רִבִּי דְּתַנִּינָן פַּרְס פַּלְגָּא. [פַּלְגָּא בִּשְׁלֹשִׁים יוֹם קוֹדֶם לַמּוֹעֵד שֶׁדּוֹרְשִׁין בְּהִלְכוֹתָיו.]

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁהֵן פִּירְקֵי לֵידָה. רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא בְהֵמָה מְצוּיָה לְעוֹלֵי רְגָלִים. אָמַר רִבִּי יוּדָן. שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי בַל תְּאַחֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כָּל הַמַּשְׁהֶא טִיבְלוֹ עוֹבֵר. תַּמָּן תַּנִּינָן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר הָאֱלוּלִיִּים מִתְעַשְּׂרִין בִּפְנֵי עַצְמָן. אָמַר רִבִּי חוּנָה. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר. עַד כָּאן הֵן מִתְמַצּוֹת לֵילֵד מִן הַיִּשָּׁנוֹת. מִיכָּן וְאֵילָךְ הֵן מַתְחִילוֹת לֵילֵד מִן הַחֲדָשׁוֹת. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם רַב חוּנָה. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן אֵילוּ הַבְּכִירוֹת. וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ בָר אֵילוּ הָאֲפִילוֹת. יִתְרוֹעָעוּ אַף יָשִׁירוּ. אֵילוּ וְאֵילוּ נִכְנָסִין לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר. אָמַר בֶּן עַזַּאי. הוֹאִיל וְאֵילוּ אוֹמְרִים כָּךְ וְאֵילוּ אוֹמְרִים כָּךְ יְהוּ הָאֱלוּלִיִּים מִתְעַשְּׂרִין בִּפְנֵי עַצְמָן. הָא כֵיצַד. נוֹלַד לוֹ בַּחֲמִשָּׁה בְאַב וַחֲמִשָּׁה בֶּאֱלוּל וַחֲמִשָּׁה בְּתִשְׁרֵי אֵין מִצְטָרְפִין. נוֹלַד לוֹ חֲמִשָּׁה בְאַב וַחֲמִשָּׁה בְּתִשְׁרֵי חֲרֵי אֵילוּ מִצְטָרְפִין. וּבֶן עַזַּאי מַכְרִיעַ עַל דִּבְרֵי תַלְמִידָיו. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי מַיְישָׁא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. שֶׁכֵּן נֶחְלְקוּ עָלֶיהָ אָבוֹת הָעוֹלָם. מָאן אִינּוּן אָבוֹת הָעוֹלָם. תַּנָּא רִבִּי יוֹנָה קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. זֹאת אוֹמֶרֶת. בֶּן עַזַּאי חָבֵר וְתַלְמִיד הָיָה דְּרִבִּי עֲקִיבָה. אֵין תֵּימַר רַבֵּיהּ. אֵית בַּר נַשׁ אָמַר לְרַבֵּיהּ. הוֹאִיל וְאֵילוּ אוֹמְרִים כָּךְ וְאֵילוּ אוֹמְרִים כָּךְ. רִבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אָמַר לוֹ בֶּן עַזַּאי. עַל חֲלוּקִין אֲנוּ מִצְטָעֲרִין אֶלָּא שֶׁבָּאתָה לַחֲלוֹק עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁוִין. זֹאת אוֹמֶרֶת. בֶּן עַזַּאי חָבֵר וְתַלְמִיד הָיָה לְרִבִּי עֲקִיבָה. אֵין תֵּימַר רַבֵּיהּ. אִית בַּר נַשׁ אָמַר לְרַבֵּיהּ. אֶלָּא שֶׁבָּאתָ לַחֲלוֹק עָלֵינוּ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. כָּל הַנּוֹלָדִין בְּאֶחָד בְּתִשְׁרֵי עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל חֲרֵי אֵילוּ מִצְטָרְפִין. חֲמִשָּׁה לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵין מִצְטָרְפִין. חֲמִשָּׁה לִפְנֵי הַגּוֹרָן וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר הַגּוֹרָן חֲרֵי אֵילוּ מִצְטָרְפִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. זֹאת אוֹמֶרֶת. מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה לֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ לֹא כְחֻנֶּט וְלֹא כִשְׁלִישׁ. אֵין תֵּימַר כְּחֻנֶּט. נִיתְנֵי כָּל הַמְעוּבָּרִין מֵעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל. אֵין תֵּימַר כִּשְׁלִישׁ. נִיתְנֵי כָּל הַנּוֹלָדִין עַד עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם בּוֹ. רִבִּי שַׁמַּי בְּשֵׁם רִבִּי בוּן בַּר חִייָה. כִּשְׁלִישׁ עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מְחוֹסֵר זְמַן נִכְנָס לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר. קָם רִבִּי מָנָא עִם רִבִּי שַׁמַּי. אָמַר לֵיהּ. אַתָּה אָמַרְתָּ הָדָא מִילְתָא. אָמַר לֵיהּ. אֵין. אָמַר לֵיהּ. וְהָתַנִּינָן. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר. הָאֱלוּלִיִּים מִתְעַשְּׂרִין בִּפְנֵי עַצְמָן. לֹא אֲפִילוּ נוֹלַד עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל. אִית לָךְ מֵימַר בֶּן עַזַּאי כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. לֹא כְרַבָּנִן הִיא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר עַל דְּרַבָּנִן. מַנִּיחָן לַשָּׁנָה הַבָּאָה וְהֵן מִתְעַשְּׂרִין עִם בְּנֵי שְׁנָתָן. כֵּן אַתְּ אָמַר עַל דְּבֶן עַזַּאי. מַנִּיחָן לַגּוֹרָן הַבָּא וְהֵן מִתְעַשְּׂרִין עִם בְּנֵי אֱלוּל. אָמַר רִבִּי חוּנָה. זֹאת אוֹמֶרֶת. יָמִים שֶׁהַבְּכוֹר מְחוֹסֵר זְמַן בָּהֶן עוֹלִין לוֹ מִתּוֹךְ שְׁנָתוֹ. אָמַר רִבִּי מָנָא. רִבִּי יוֹנָה אַבָּא שְׁמַע לָהּ מִן הָדָא. כָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר וגו׳. הָא כֵיצַד. מִשְׁעַת לֵידָתוֹ אַתְּ מוֹנֶה לוֹ שָׁנָה.

ב משנה: בְּשָׁלֹשׁ קוּפּוֹת שֶׁל שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ סְאִין תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה וְכָתוּב בָּהֶן אל״ף בי״ת גימ״ל. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר יְוָנִית כָּתוּב בָּהֶן אלפ״א בית״א גמל״א. אֵין הַתּוֹרֵם נִכְנָס לֹא בְּפַרְגּוֹד חָפוּת וְלֹא בְּמִנְעָל וְלֹא בְּסַנְדָּל וְלֹא בִּתְפִילָּה וְלֹא בְּקָמְיַע שָׁמָּא יַעֲנִי וְיֹאמְרוּ מֵעָוֹן הַלִּשְׁכָּה הֶעֱנִי אוֹ שָׁמָּא יַעֲשִׁיר וְיֹאמְרוּ מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה הֶעֱשִׁיר. שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְהִיִיתֶם נְקִיִּם מֵיְיָ וּמִיִּשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃

הלכה: [רִבִּי זְעוּרָא שָׁאַל רִבִּי אוֹשַׁעְיָא. כַּמָּה הוּא שִׁיעוּרָן שֶׁל שָׁלֹשׁ קוּפּוֹת. אָמַר לֵיהּ. נִלְמוֹד סָתוּם מִן הַמְפוֹרָשׁ. תַּנֵּי.]. בְּשָׁלֹשׁ קוּפּוֹת שֶׁל שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ סְאִין שֶׁהֵן תִּשְׁעָה סְאִין שֶׁהֵן עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע סְאִין תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה וְכָתוּב עֲלֵיהֶן אל״ף בי״ת גימ״ל. מִפְּנֵי מַה כָתוּב עֲלֵיהֶן אל״ף בי״ת גימ״ל. לוֹמַר. אֵין מִסְתַּפֵּק מִן הָרִאשׁוֹנָה קוֹדֶם לַשְּׁנִיָּה וְלֹא מִשְּׁנִיָּה קוֹדֶם לַשְּׁלִישִׁית.

[תַּמָּן תַּנִּינָן הַמּוֹצִיא יַיִן כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס. רִבִּי זְעִירָא שְׁאִיל אֶת רִבִּי יַאשִׁיָּהוּ. כַּמָּה הָא שִׁעוּרָן שֶׁל כּוֹס. אָמַר לֵיהּ. נִלְמַד סָתוּם מִן הַמְפוֹרָשׁ. דְּתַנֵּי רִבִּי חִייָא. אַרְבָּעָה כּוּסוֹת שֶׁאָמְרוּ יֵשְׁנָן רְבִיעִית יַיִן הָאִיטַלְקִי.

הַכּוֹס מָזוּג בְּכַמָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסִי בַּר בִּיבִין מִשּׁוּם רִבִּי יוֹחָנָן. נִישְׁמְעִינָן מִן הָדָא. מַיִם כְּדֵי גְמִיעָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס. יַיִן כְּדֵי גְמִיעָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס. הָדָא אָמְרָה. מָזוּג כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס. כַּמָּה שִׁיעוּרָן שֶׁל כּוֹסוֹת. רִבִּי אָבוּן אָמַר. טֶטְרָטִין וּרְבִיעַ.

מָהוּ לִשְׁתּוֹתָן בְּכֶרֶךְ אֶחָד. מִדְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַלֵּל אִם שָׁמְעָן בְּבֵית הַבְּנֶסֶת יָצָא. הָדָא אָמְרָה. אִם שְׁתָאָן בְּכֶרֶךְ אֶחָד יָצָא. מָהוּ לִשְׁתּוֹתָן בְּפִיסְקִין. כְּלוּם אָמְרוּ שֶׁיִּשְׁתּוּ לוֹ כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה וְלֹא יִשְׁתַּכֵּר. אִם שָׁתָה בְּפִיסְקִין אַף הוּא אֵינוֹ מִשְׁתַּכֵּר. מָהוּ לָצֵאת בְּיַיִן שֶׁל שְׁבִיעִית. תָּאנָא רַב אוֹשַׁעְיָה. יוֹצְאִין בְּיַיִן שֶׁל שְׁבִיעִית. מָהוּ לָצֵאת בְּקוֹנְדִיטוֹן. מִדְּתַנֵּי בַּר קַפָּרָא. קוֹנְדִיטוֹן כַּיַּיִן. הָדָא אָמְרָה. יוֹצְאִין בְּיַיִן קוֹנְדִיטוֹן. מָהוּ לָצֵאת בְּיַיִן מְזוּגִין. מִדְּתַנֵּי רִבִּי חִייָא. אַרְבָּעָה כּוּסוֹת שֶׁאָמְרוּ יוֹצְאִין בָּהֶן בֵּין חַיִּין וּבֵין מְזוּגִין וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא בָהֶן טַעַם וּמַרְאֶה יַיִן. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. מִצְוָה לָצֵאת בְּיַיִן אָדוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר אַל תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם כִּי יִתֵּן בַּכּוֹסוֹ עֵינוֹ וגו׳. תַּאנֵי. מְבוּשָּׁל כְּמְטוּבָּל. מָהוּ לָצֵאת בְּיַיִן מְבוּשָּׁל. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. יוֹצְאִין בְּיַיִן מְבוּשָּׁל. רִבִּי יוֹנָה לְטַעֲמֵיהּ. דְּרִבִּי יוֹנָה כַּד הֲוָה שָׁתֵי אַרְבַּע כַּסֵּי דְּפִסְחָא הֲוָה חַזּוּק רֵישֵׁיהּ עַד חַגָּא.

חַמִּיתֵיהּ חָדָא מַטְרוֹנִיתָא אַפּוֹי נְהוֹרִין. אָמְרָה. סַבָּא סַבָּא. חָדָא מֵהֲנֵי תְלַת מְלָה אִית בָּךְ. אוֹ דִּשְׁתּוּיֵי חֲמָרָא אַתְּ אוֹ דְמַלְוֵי בְרִבִּית אַתְּ אוֹ דְמְגַדֵּל חֲזִירֵי אַתְּ.

אָמַר לָהּ. תִּיפַּח רוּחָא דְּהַהִיא אִיתְּתָא. דְּחָדָא מֵהָלִין תְּלַת מִלְּיָא לֵית בָּן. אֶלָּא אוּלְפָּן דִּשְׁכִיחָא לֵיהּ. דְּהָכֵין כְּתִיב חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו.

רִבִּי אַבָּהוּ אָתֵי לְטִבֵּירְיָא. חְמוֹנַאי תַּלְמִידֵי דְרִבִּי יוֹחָנָן אַפּוֹי נְהִירִין. אָמְרוּן תַּלְמוּדֵי לְרִבִּי יוֹחָנָן. אַשְׁכַּח רִבִּי אַבָּהוּ סִימוֹן. אֲתָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. מַאי חַדְתָּא שְׁמַעְתְּ. אָמַר לֵיהּ. תּוֹסָפְתָּא עַתִּיקָא. קָרָא עֲלֵיהּ. חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו.

אָמַר רִבִּי חָנָן. לוֹגָא דְאוֹרַיְתָא תַּמָּנְיָא עַתִּיקָא דְמוּרְיָסָא דְצִיפּוֹרִי. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. וַחֲכְמְנָא לֵיהּ. דְּבֵית שַׁמַּאי הֲווָה מְכִילִין בָּהּ דְּבַשׁ. תַּנֵּי. חֲצִי שְׁמִינִית תִּבֶּרְנִית. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. חָדָא דִידָן הֲווָה. וְלָמָּה קָרֵי לָהּ עַתִּיקָה. מִן בְּגִין דַּהֲווָה בְיוֹמָא. אִית דְּאָמְרֵי. דַּהֲווָה זְעִירָא וְרָבַת. וְאִית דְּאָמְרֵי. דְּאַזְעִירָא אַזְעָרַת קוֹמֵי דַּהֲווָה. כַּמָּה הוּא שִׁיעוּרָן שֶׁל כּוֹס. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן פָּזִי וְרִבִּי יוֹסֵי בַּר בִּיבִין בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. אֲצָבָעַיִים עַל אֲצָבָעַיִים עַל רוּם אֶצְבַּע וּמֶחֱצָה וּשְׁלִישׁ אֶצְבַּע. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִן וְרִבִּי יוֹסֵי בַּר בִּיבִין בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. אַתְיָא דְּרִבִּי נָתָן כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. כְּמוֹ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. בָּרְבִיעָא. כֵּן אָמַר רִבִּי נָתָן. בָּרְבִיעָא. לְכְשֶׁיְּקָרֵשׁ וְיהֵא בּוֹ כְּזַיִת.

רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה בְּפִירְדַת רִבִּי שֶׁמִּתָּה. וְטִהֲרוּ אֶת דָּמָהּ מִשּׁוּם נְבֵילָה. וְשָׁאַל רִבִּי אֶלְעָזָר אֶת רִבִּי סִימוֹן. עַד כַּמָּה. וְלֹא אַשְׁגַּח בֵּיהּ. וְשָׁאַל לֵיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי דְּאָמַר לֵיהּ. עַד רְבִיעִית טָהוֹר. יוֹתֵר מִכֵּן טָמֵא. וּבְעַט רִבִּי אֶלְעָזָר עַד דְּלָא אַחְזַר לֵיהּ רִבִּי סִימוֹן שְׁמַעְתָּא. רַב בִּיבָא הֲווָה יְתִיב מַתְנוּ הָדֵין עוֹבְדָא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יְצָחָק בַּר בִּיסְנָא. עַד רְבִיעִית טָהוֹר. יוֹתֵר מִכֵּן טָמֵא. וּבְעַט בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְרִיקָא. בְּגִין דְּשָׁאַל לָךְ אַתְּ בְּעַט בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יְצָחָק בַּר בִּיסְנָא. עַד רְבִיעִית טָהוֹר. יוֹתֵר מִכֵּן טָמֵא. וּבְעַט בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְרִיקָא. בְּגִין דְּשָׁאַל לָךְ אַתְּ בְּעַט בֵּיהּ. בְּגִין דְּלָא הֲוָת דַּעְתֵּי בִּי בָּעֲיטְנָא בֵיהּ. דְּאָמַר רִבִּי חָנָן. וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלוּאִים לְךָ מִנֶּגֶד. זֶה שֶׁלּוֹקֵחַ חִיטִּים לַשָּׁנָה. וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם. זֶה שֶׁלּוֹקֵחַ מִן [הַצִּיְדָקִין]. וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ. זֶה שֶׁלּוֹקֵחַ מִן הַפַּלְטָר. וַאֲנָא סְמִיכְנָא אַפַּלְטָר. וּמָהוּ כְדֵי. הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּתוֹרָא עַל דַּם נְבֵלָה שֶׁהוּא טָהוֹר. מַה לְטָהוֹר. לְטָהֵר מִן הַבָּשָׂר. הָא לִטְמֵא אַתָּה מְטַמֵּא. תַּמָּן תַּנִּינָא. דַּם הַשֶּׁרֶץ כִּבְשָׂרוֹ מְטַמֵּא וְאֵין מַכְשִׁיר. וְאֵין לָנוּ כַּיּוֹצֵא בוֹ. וְשִׁיעוּר טוּמְאָתוֹ שֶׁדָּמוֹ מְטַמֵּא כִּבְשָׂרוֹ. אָמַר רַב יוֹסֵי פְּלִיגִין בָּהּ תְּרֵין אֲמוֹרָאִין חַד אָמַר. טָמֵא. וְחַד אָמַר. טָהוֹר. מָאן דְּאָמַר טָמֵא. כְּרִבִּי יְהוּדָה. וּמָאן טָהוֹר. כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּתוֹרָא. רַב אֲבוּהָ דְּאִימָּן אַחְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה מוֹרֶיְנָא דָּנְשִׁיא הֲוָה.]

[שָׁמָא יַעֲנִי וְיֹאמְרוּ וכו׳.] תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. קִינּוּין לֹא יִתְרוֹם מִפְּנֵי הַחֲשַׁד. תַּנֵּי. הַגִּיזְבָּרִין הָיוּ מְפַסְפְּסִין בְּקִילְקִין. תַּנֵּי מְדַבְּרִין הָיוּ עִמּוֹ מִשָּׁעָה שֶׁהוּא נִכְנָס עַד שָׁעָה שֶׁהוּא יוֹצֵא. וְיַמְלֵא פּוּמֵיהּ מוֹי. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. מִפְּנֵי הַבְּרָכָה.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים מָצָאנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַמָּקוֹם. בַּתּוֹרָה מְנַיִין. דִּכְתִיב וְהָיְיתֶם נְקִיִּים מֵיְיָ וּמִיִּשְׂרָאֵל. בַּנְּבִיאִים מְנַיִין. דִּכְתִיב אֵל אֱלֹהִים יְיָ אֵל אֱלֹהִים יְיָ הוּא יוֹדֵעַ וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע. בַּכְּתוּבִים מְנַיִין. שֶׁנֶּאֱמַר וּמָצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם. גַּמְלִיאֵל זוּגָא שָׁאַל לְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אִי זֶהוּ הַמְחוּוֶר שֶׁבְּכוּלָּן. אָמַר לֵיהּ. וְהָיְיתֶם נְקִיִּים מֵיְיָ וּמִיִּשְׂרָאֵל.

ג משנה: שֶׁל בֵּית רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה נִכְנָס וְשִׁקְלוֹ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו וְזוֹרְקוֹ לִפְנֵי הַתּוֹרֵם וְהַתּוֹרֵם מִתְכַּוֵּין וְדוֹחֲקוֹ לַקּוּפָּה. אֵין הַתּוֹרֵם תּוֹרֵם עַד שֶׁיֹּאמַר לָהֶן אֶתְרוֹם. וְהֵן אוֹמְרִים לוֹ תְּרוֹם, תְּרוֹם, תְּרוֹם, שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְחִיפָּה בְּקַטַבָּלִיּוֹת הַשְּׁנִיָּה וְחִיפָּה בְּקַטַבָּלִיּוֹת. הַשְּׁלִישִׁית לֹא הָיָה מְחַפֶּה. וְלָמָּה הָיָה מְחַפֶּה שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיִתְרוֹם מִן הַדָּבָר הַמָּרוּם. תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה לְשֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַשְּׁנִיָּה לְשֵׁם כְּרָכִים הַמּוּקָּפִין לָהּ וְהַשְּׁלִישִׁית לְשֵׁם בָּבֶל וּלְשֵׁם מָדַי וּלְשֵׁם מְדִינוֹת הָרְחוֹקוֹת:

הלכה: שֶׁל בֵּית רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה כול׳. אִילּוּ שְׁנֵי כְרֵיִים וְתָרַם מֵאֶחָד מֵהֶן עַל חֲבֵירוֹ שֶׁמָּא לֹא פָטַר חֲבֵירוֹ. הַנַּחַת רוּחַ הִיא לָהֶם שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּן מִתְקָרֵב אֶלָּא מִשֶּׁלָּהֶן תְּחִילָּה.

תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה כול׳. תַּנֵּי שָׁמַט אֶת הַקַּטַבָּלִיּוֹת נַעֲשׂוּ כוּלָּן שְׁיֵירַיִים. תַּנֵּי. שְׁלִישִׁית הִיא הָיְתָה עֲשִׂירָה שֶׁבְּכוּלָּן. שֶׁהָיוּ בָהּ אִיצְטְלִי שֶׁלְּזָהָב וְדַרְכּוֹנוֹת שֶׁלְּזָהָב.

תַּנֵּי. תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה לְשֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּלְשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. שְׁנִיָּה לְשֵׁם כַּרְכִין הַמּוּקָּפִין וּלְשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. וְהַשְּׁלִישִׁית לְשֵׁם בָּבֶל וּלְשֵׁם מָדַיי וּלְשֵׁם מְדִינוּת הָרְחוֹקוֹת וּלְשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. תַּנֵּי. נָטַל מִן הָרִאשׁוֹנָה אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּרִאשׁוֹנָה נוֹטֵל מִן הַשְּׁנִיָּה. נָטַל מִן הַשְּׁנִיָּה אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּשְׁנִיָּה נוֹטֵל מִן הַשְּׁלִישִׁית. שָׁלְמָה שְׁלִישִׁית חוֹזֶר לַשְּׁנִיָּה. שָׁלְמָה שְׁנִיָּה חוֹזֶר לָרִאשׁוֹנָה. שָׁלְמוּ שְׁלָשְׁתָּן חוֹזֵר וְשׁוֹקֵל. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. חוֹזֵר לִשְׁיֵירַיִים. שֶׁהָיָה רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. מוֹעֲלִין בִּשְׁיֵירַיִים שֶׁמָּא יִצְרְכוּ לָהֶן בַּסּוֹף.

[וְכֵן הָיָה רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר. זְרִיזוּת מְבִיאָה לִידֵי נְקִיּוּת. נְקִיּוּת מְבִיאָה לִידֵי טַהֲרָה. טַהֲרָה מְבִיאָה לִידֵי קְדוּשָׁה. קְדוּשָׁה מְבִיאָה לִידֵי עֲנָוָה. עֲנָוָה מְבִיאָה לִידֵי יִרְאַת חֵטְא. יִרְאַת חֵטְא מְבִיאָה לִידֵי חֲסִידוּת. חֲסִידוּת מְבִיאָה לִידֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵבִיא לִידֵי תְּחִיַּית הַמֵּתִים. תְּחִיַּית הַמֵּתִים מְבִיאָה לִידֵי אֵלְיָהוּ זָכוּר לַטּוֹב. זְרִיזוּת מְבִיאָה לִידֵי נְקִיּוּת. דִּכְתִיב וְכֹלָּה מִכַּפֵּר. נְקִיּוּת מְבִיאָה לִידֵי טַהֲרָה. דִּכְתִיב וְכִפֶּר עָלָיִךְ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה. טַהֲרָה מְבִיאָה לִידֵי קְדוּשָׁה. דִּכְתִיב וְטִהֲרָהּ וְקִידְּשָׁהּ. קְדוּשָׁה מְבִיאָה לִידֵי עֲנָוָה. דִּכְתִיב כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מָרוֹם... וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ. עֲנָוָה מְבִיאָה לִידֵי יִרְאַת חֵטְא. דִּכְתִיב עֲנָוָה יִרְאַת ה׳. יִרְאַת חֵטְא מְבִיאָה לִידֵי חֲסִידוּת. דִּכְתִיב וְחֶסֶד ה׳ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵיאָיו. חֲסִידוּת מְבִיאָה לִידֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

דִּכְתִיב אָז דִּבַּרְתָּ בְחָזוֹן לַחֲסִידֶיךָ. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵבִיא לִידֵי תְחִיַּית הַמֵּתִים. דִּכְתִיב וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחִייתֶם. תְּחִיַּית הַמֵּתִים מְבִיאָה לִידֵי אֱלִיָּהוּ זָכוּר לַטּוֹב. דִּכְתִיב אָז תֵּבִין יִרְאַת ה׳ וְדַעַת עֶלְיוֹן תִּמְצָא. תַּאנָא בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר. כָּל מִי שֶׁקָּבוּעַ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמְדַבֵּר לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְאוֹכֵל פֵּירוֹתָיו בְּטָהֳרָה וְקוֹרֵא קְרִיַּת שְׁמַע בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב יְהֵא מְבוּשָׂר שֶׁבֶּן הָעוֹלָם הַבָּא הוּא.]

פרק ד

א משנה: הַתְּרוּמָה מֶה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ. לוֹקְחִין בָּהּ תְּמִידִין וּמוּסָפִין וְנִסְכֵּיהֶם הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּיבּוּר. שׁוֹמְרֵי סְפִחִים בַּשְּׁבִיעִית נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. אָמְרוּ לוֹ אַף אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֵין בָּאִין אֶלָּא מִשֶּׁל צִיבּוּר:

הלכה: הַתְּרוּמָה מֶה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ כול׳. מָה רָאָה זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים וְהָעָם לְהִיפָּנוֹת. אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה וְלֹא מָצְאוּ עֵצִים בַּלִּישְׁכָּה וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן וּמְסָרוּם לַצִּיבּוּר וְקָרְבוּ מֵהֶן קָרְבְּנוֹת צִיבּוּר. וְהִתְנוּ עִמָּהֶן הַנְּבִיאִים שֶׁבֵּינֵיהֶן שֶׁאֲפִילוּ לִשְׁכָּה מְלֵיאָה עֵצִים וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּן מִתְקָרֵב אֶלָּא מִשֶּׁלָּהֶן תְּחִילָּה. אָמַר רִבִּי אָחָא. דִּרְבִּי יוֹסֵה הִיא. דִּרְבִּי יוֹסֵה אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְּלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבָּן יָחִיד לְקָרְבָּן צִיבּוּר. תַּנֵּי. [א]שָׁה שֶׁעָשָׂת כֵּיתוֹנֶת לִבְנָהּ צְרִיכָה לִמְסוֹר לְצִיבּוּר. אָמַר רִבִּי אָחָא. דִּרְבִּי יוֹסֵי הִיא. דִּרְבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְּלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבָּן יָחִיד לְקָרְבָּן צִיבּוּר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי. אוֹתָן הַיָּמִים נוֹהֲגִין בִּשְׁעַת קָרְבָּן וְשֶׁלֹּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק. אָנוּ הָיִינוּ מִבְּנֵי סְנָאָה בָּן בִּנְיָמִן וְחָל תִּשְׁעָה בְאָב לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת וְדָחִינוּ אוֹתוֹ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְהָיִינוּ מִתְעַנִּין וְלֹא מַשְׁלִימִין.

הָעוֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר . אֵין הָעוֹמֶר בָּא מִן הַסּוּרְיָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. כָּל קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד וְהַצִּיבּוּר בָּאִין מִן הָאֶרֶץ וּמִחוּצָה לָאָרֶץ. מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הַיָּשָׁן. חוּץ מִן הָעוֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם. שֶׁאֵין בָּאִין אֶלָּא מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ. רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל הִיא. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. אֵין הָעוֹמֶר בָּא מִן הַסּוּרְיָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. עֶשֶׂר קְדוּשׁוֹת הֵן. אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקוּדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת. וּמַה הִיא קְדוּשָּׁתָהּ. שֶׁמְּבִיאִין מִמֶּנָּה הָעוֹמֶר וְהַבִּיכּוּרִים וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם. מַה שֶּׁאֵין מְבִיאִין כֵּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת. רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל הִיא. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. אֵין הָעוֹמֶר בָּא מִן הַסּוּרְיָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. מֶה חָרִישׁ רְשׁוּת אַף קָצִיר רְשׁוּת. יָצָא קָצִיר הָעֹמֶר. שֶׁהוּא מִצְוָה. חֲוַי מָאן תַּנָּא שׁוֹמְרֵי סְפִחִים בַּשְּׁבִיעִית נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. לֹא מָצָאוּ בְסוּרְיָא מְבִיאִין אוֹתוֹ מִסְּפִחִין שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הָהֵן עוֹמֶר מָהוּ שֶׁיִּזָּרַע לָכֵן מִתְּחִילָּה. רִבִּי חִייָה בַּר אָדָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֹא נִמְצָא כְקוֹמֵץ עַל הַשְּׁיָירַיִים שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין. אָמַר לֵיהּ. נַעֲשֶׂה כַּחֲמִשָּׁה דְבָרִים שֶׁהֵן בָּאִין בְּטוּמְאָה וְאֵינָן נֶאֱכָלִין בְּטוּמְאָה.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹטֵל מָעוֹת מִן הָשׁוּלְחָנִי וְנוֹתֵן לַקּוֹצְרִין וּלְשׁוֹמְרִין עַד שֶׁלֹּא יַקְרֵב הָעוֹמֶר. מֵבִיא מָעוֹת מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה וּמְחַלְּלָן עָלָיו. וְטָבוּ כֵן. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי בָּא. כָּל מַה שֶׁיִּתֵּן הֵן הֵן דָּמֶיהָ מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה. תַּנֵּי. אַף בְּפַתְחֵי אֲבָנִים כֵּן. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹטֵל מָעוֹת מִשּׁוּלְחָנִי וְנוֹתֵן לַחוֹצְבִין וּלְסַתְּתִין עַד שֶׁלֹּא תִינָּתֵן עַל גַּבֵּי הַדִּימוֹס. [אַחַר כָּךְ] מֵבִיא מָעוֹת מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה וּמְחַלְּלָן עָלֶיהָ. וְטָבָא הִיא כֵן. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. כָּל מַה שֶׁיִּתֵּן הֵן הֵן דָּמֶיו מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה.

ב משנה: פָּרָה וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית בָּאִין מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. כֶּבֶשׂ פָּרָה וְכֶבֶשׂ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁבֵּין קַרְנָיו וְאַמַּת הַמַּיִם וְחוֹמַת הָעִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ וְכָל צָרְכֵי הָעִיר בָּאִין מִשִּׁירֵי הַלִּשְׁכָּה. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר כֶּבֶשׂ פָּרָה כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים עוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשֶּׁל עַצְמָן: מוֹתַר שִׁירֵי לִשְׁכָּה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהֶן. לוֹקְחִין בָּהֶן יֵינוֹת שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְהַשָּׂכָר לַהֶקְדֵּשׁ דִּבְרֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין מִשְׁתַּכְּרִין בְּשֶׁל הֶקְדֵּשׁ אַף לֹא מִשֶּׁל עֲנִיִּים: מוֹתַר הַתְּרוּמָה מֶה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ. רִקּוּעֵי זָהָב צִיפּוּי לְבֵית קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר מוֹתַר הַפֵּירוֹת קַיִץ הַמִּזְבֵּחַ. מוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מוֹתַר תְּרוּמָה קַיִץ הַמִּזְבֵּחַ. מוֹתַר נְסָכִים לִכְלֵי שָׁרֵת. רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר מוֹתַר נְסָכִים קַיִץ הַמִּזְבֵּחַ מוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת. זֶה וָזֶה לֹא הָיוּ מוֹדִין בַּפֵּירוֹת:

הלכה: פָּרָה וְשָׂעִיר כול׳. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שִׁלְשָׁה לְשׁוֹנוֹת הֵן. שֶׁלְשָׁעִיר בְּסָלַע. שֶׁלְמְצוֹרָע בְּשֶׁקֶל. שֶׁלְפָּרָה בִּשְׁתֵּי סְלָעִים. רִבִּי חוֹנָיָה דִּבְרַת חַוּוָרָן רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חַלְפוּתָא. שֶׁלְפָּרָה בִּשְׁתֵּי סְלָעִים וּמֶחֱצָה. וְאִית דְּמַפְקִין לִישְׁנָא . בָּעֲשָׂרָה (זין) [זוז] .

רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַמַּלְמְדִין אֶת הַכֹּהֲנִים הִילְכוֹת שְׁחִיטָה הִילְכוֹת קַבָּלָה הִילְכוֹת זְרִיקָה נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. רִבִּי יִצְחָק בַּר רְדִיפָה בְּשֵׁם אִימִּי. מְבַקְּרֵי מוּמֵי קֳדָשִׁים נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵלִי. מַגִּיהֵי סֵפֶר הֶעָזָרָה נוֹטְלִין

שְׁכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. גִּידּוּל בַּר בִּנְיָמִן בְּשֵׁם אַפִּי. שְׁנֵי דַיָּינֵי גְּזֵילוֹת נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. שְׁמוּאֵל אָמַר. נָשִׁים הָאוֹרְגוֹת בַּפְּרָכוֹת נוֹטְלוֹת שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. רַב חוּנָה אָמַר. מִתְּרוּמַת בֶּדֶק הַבַּיִת. מַה וּפְלִיג. שְׁמוּאֵל עֲבַד לָהּ כְּקַרְקָן. רַב חוּנָה עֲבַד לָהּ כְּבִינְיָן. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. תַּנָּא רִבִּי יְהוּדָה גְּרוֹגְרוֹת. הַקְּטוֹרֶת וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּיבּוּר בָּאִין מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. מִזְבַּח הַזָּהָב וְכָל כְּלֵי שָׁרֵת בָּאִין מִמּוֹתָרֵי נְסָכִים. מִזְבַּח הָעוֹלָה וְהַהֵיכָל וְהָעֲזָרוֹת בְּאִין מִשְּׁיָרֵי לִשְׁכָּה. חוּץ לָעֲזָרוֹת בָּאִין מִלִּשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת. וְהָא תַּנֵּי. אַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַהֵיכָל וְהָעֲזָרוֹת מוֹעָלִין בָּהֶן. וְכִי יֵשׁ מְעִילָה בִּשְׁיָרִים. אֶלָּא כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. מוֹעָלִין בִּשְׁיָרִיִּים. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. כְּלוּם אָמַר רִבִּי מֵאִיר אֶלָּא בְּתוֹךְ שְׁנָתוֹ. וְהָכָא חוּץ לִשְׁנָתוֹ. אֲנָן קַיָּימִין.

אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. תַּנָּא רִבִּי יְהוּדָה גְּרוֹגְרוֹת. הַשַּׁלְחָן וְהַמְּנוֹרָה וְהַמִּזְבְּחוֹת וְהַפָּרְכוֹת מְעַכְּבִין אֶת הַקָּרְבָּן. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִין אֵין לָךְ מְעַכֵּב אֶת הַקָּרְבָּן אֶלָּא הַכִּיּוֹר וְהַכֶּן בִּלְבַד. וְלֹא אָמַר כֵּן. רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי יוֹסֵי בֵּן חֲנִינָה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. כָּל הֵן דְּכְתִיב נֹכַח מְעַכֵּב. צָלַע אֵינוֹ מְעַכֵּב. וְאָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. וַאֲפִילוּ צָלַע מְעַכֵּב. וְאָמַר רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וַאֲפִילוּ שִׁימָה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. כָּאן בָּעֲבוֹדוֹת שֶׁבִּפְנִים וְכָאן בָּעֲבוֹדוֹת שֶׁבַּחוּץ.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. שַׁחֲצִית גְּדוֹלָה הָיְתָה בִּבְנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים. שֶׁיּוֹתֵר מִשִּׁשִּׁים כִּכְרֵי זָהָב [הָיוּ מוֹצִיאִין בָּהּ.] הָיָה כִבְשָׁהּ שֶׁלְּפָרָה עוֹמֵד וְלֹא הָיָה אֶחָד מֵהֶן מוֹצִיא פָּרָתוֹ בְכִבְשׁוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ אֶלָּא סוֹתְרוֹ וּבוֹנֶה אוֹתוֹ מִשֶּׁלּוֹ. הָתִיב רִבִּי עוּלָּא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְהָא תַּנֵּי. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק שְׁתֵּי פָרוֹת עָשָׂה. לֹא בְכִבְשׁ שֶׁהוֹצִיא אֶת זוֹ הוֹצִיא אֶת זוֹ. אִית לָךְ מֵימַר. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק שִׁיחֵץ הָיָה. מַי כְּדוֹן. עַל שֵׁם מַעֲלָה הִיא בְּפָרָה סִילְסוּל הוּא בְּפָרָה. תַּנֵּי. זִיזִין וּכְתָלִין הָיוּ יוֹצְאִין מִיכָּן וּמִיכָּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יָצִיצוּ הַכֹּהֲנִים וְיִטַּמּוּ.

אֶלָּא אִם רָצָה יְהֵא הַהֶפְסֵד שֶׁלּוֹ. וְהַשָּׂכָר לְהֶקְדֵּשׁ מוּתָּר. כְּהָדָא בַּר זְמִינָא אַת פְּקִיד גַּבֵּיהּ מֵדַל דְּיַתְמִין. אֲתָא וּשְׁאַל לְרִבִּי מָנָא. אֲמַר לֵיהּ. אֵין בְּעִית דִּי הֶפְסֵדָה דִּידָךְ וְאַגְרָה דְתוֹרֵיכוֹן שָׁרֵי. רִבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא אִתְפְּקִיד גַּבֵּיהּ מֵדַל דְּיַתְמִין וַעֲבַד כֵּן.

כּוּלָּהּ דִּרְבִּי יִשְׁמָעֵאל [הֵיא]. רִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף פָּתַר מַתְנִיתָא. מוֹתַר פֵּירוֹת שָׁכָר לְהֶקְדֵּשׁ. מוֹתַר נְסָכִים זוֹ סְאָה רְבִיעִית. רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַר מַתְנִיתָא. מוֹתַר פֵּירוֹת זוֹ סְאָה רְבִיעִית. מוֹתַר נְסָכִים לְבֵירוּצִים. וְלֵית לֵיהּ לְרִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף לְבֵירוּצִים. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. מַה דְנַפַּל לְסְאָה רְבִיעִית נְפַל לְבֵירוּצִים. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף נִיחָא. אֵין מִשְׁתַּכְּרִין מִשֶּׁלְהֶקְדֵּשׁ אַף לֹא מִשֶּׁלָּעֲנִיִּים. לְפִיכָךְ זֶה וָזֶה לֹא הָיוּ מוֹדִין בַּפֵּירוֹת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן קַשְׁיָא. תַּנִּינָן עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע. וְתַנִּינָן. וְזֶה וָזֶה לֹא הָיוּ מוֹדִין בַּפֵּירוֹת לֹא הָיוּ מוֹדִין בְּקִיּוּם לַמִּזְבֵּחַ. אֲבָל מוֹדִין הָיוּ בִּכְלֵי שָׁרֵת. עַד כְּדוֹן בֵּירוּצֵי צִיבּוּר. וַאֲפִילוּ בֵּירוּצֵי יָחִיד. וְלֹא נִמְצְאוּ כְלֵי שָׁרֵת בָּאִין מִשֶּׁל יָחִיד. כְּהָדָא דְתַנֵּי. אִשָּׁה שֶׁעָשָׂת כֻּתּוֹנֶת לִבְנָהּ צְרִיכָה לִמְסוֹר לְצִיבּוּר. עַד כְּדוֹן בֵּירוּצֵי לַח. וַאֲפִילוּ בֵּירוּצֵי יָבֵשׁ. כַּהִיא דְתַנֵּינָן תַּמָּן. הַנְּסָכִים שֶׁקִּדְּשׁוּ בַּכֶּלִי וְנִמְצָא הַזֶּבַח פָּסוּל. אִם יֵשׁ שָׁם זֶבַח אַחֵר יִקָּרְבוּ עִמּוֹ. וְאִם לָאו יִיפָּסְלוּ בְלִינָה.

ג משנה: מוֹתַר הַקְּטוֹרֶת מֶה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ מַפְרִישִׁין מִמֶּנָּה שְׁכַר הָאוּמָּנִין וּמְחַלְּקִין אוֹתָהּ עַל מָעוֹת הָאוּמָּנִין וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ לָאוּמָּנִין בִּשְׂכָרָן וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה. וְאִם בָּא חָדָשׁ בִּזְמַנּוֹ לוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה וְאִם לָאו מִן הַיְשָׁנָה׃

הלכה: וְלֹא נִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ מִתְחַלֵּל עַל הַהֶקְדֵּשׁ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָה. מֵבִיא מָעוֹת וּמְחַלְּלָן עַל הַבִּנְיָין וּמֵבִיא קְטוֹרֶת וּמְחַלְּלָן עֲלֵיהֶן וְנוֹתְנִין אוֹתָן לָאוּמָּנִין בִּשְׂכָרָן. אוֹתָן הַמָּעוֹת מַה יֵּעָשֶׂה בָהֶן. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי. יִינָתְנוּ לְבֵית גַּרְמוּ וּלְבֵית אַבְטִינָס שֶׁהָיוּ בְקִיאִין בִּפְיטוּם הַקְּטוֹרֶת וּבְמַעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב. וְהֵן שֶׁיִּהוּ חַיָּבִין לָהֶן מְעוֹת מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא בָעֵי. לֹא הָיוּ חַיָּבִין לָהֶן מָעוֹת מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה. אָתָא רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מְקַיְּצִין בָּהֶן אֶת הַמִּזְבֵּחַ . רִבִּי בָּא בַּר כָּהֵן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מִחְלָפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיא בַּר בָּא. תַּמָּן צְרִיכָה לֵיהּ וְהָכָא פְּשִׁיטָא לֵיהּ. הֵן דִּצְרִיכָה לֵיהּ. בִּכְלֵי שָׁרֵת. הֵן דִּפְשִׁיטָא לֵיהּ. בְּקַיָּץ לַמִּזְבֵּחַ.

דְּאִיתְפַּלְגוֹן. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי חֲנִינָה אָמַר. פְּסוּלָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. כְּשֵׁירָה. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. קוֹדֶשׁ הִיא. שְׁתְּהֵא חֲוָיְיתָהּ בַּקּוֹדֶשׁ. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. קוֹדֶשׁ הִיא. שֶׁתְּהֵא בָאָה מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אַתְיָא דְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה כִּשְׁמוּאֵל וּדְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי כִּרְבִּי יוֹחָנָן. דְּתַנִּינָן. הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיוּ בָהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְכָל קָרְבְּנוֹת צִיבּוּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קְטוֹרֶת. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. תִּיפְתָּר בְּאוֹמֶן מִשֶּׁלְּבֵית אֶבְטִינָס שֶׁהָיָה נוֹטֵל בִּשְׂכָרוֹ קְטוֹרֶת. וּדְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָא כִּשְׁמוּאֵל. דְּאָמַר רַב הוּנָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. מַכְתֶּשֶׁת עָשׂוּ אוֹתָהּ כִּכְלֵי שָׁרֵת לְקַדֵּשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אָמְרָהּ רַב חוּנָה קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. דָּבָר שֶׁקִּדֵּשׁ בִּכְלֵי שָׁרֵת נִפְדֶּה. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא דִּשְׁמוּאֵל הִיא. דִּשְׁמוּאֵל אָמַר. קַל הוּא בְּמוֹתָר. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הוֹתִירוּ תְמִימִים. שְׁמוּאֵל אָמַר. נִפְדִּים כִּתְמִימִים. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. נִפְדִּין כִּפְסוּלֵי הַמּוּקְדָּשִׁין. הוֹתִירוּ שְׁעִירִים. עַל דַּעְתֵּיהּ דִּשְׁמוּאֵל. אִם עוֹלָה נִפְדֵּית לֹא כָל שֶׁכֵּן חַטָּאת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. יִרְעוּ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מְקַיְּצִין בָּהֶן אֶת הַמִּזְבֵּחַ. וְקַשְׁיָא. יֵשׁ חַטָּאת קְרֵיבָה עוֹלָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁאֵין קָרְבְּנוֹת צִיבּוּר נִקְבָּעִין אֶלָּא בִּשְׁחִיטָה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא עַל הַמּוֹתָרוֹת שֶׁיִּקָּרְבוּ עוֹלוֹת.

ד משנה: הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְקָרְבָּנוֹת הַצִּיבּוּר יִנָּתְנוּ לָאוּמָּנִין בִּשְׁכָרָן דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ בֶּן עַזַּאי אֵינָהּ הִיא הַמִּידָּה אֶלָּא מַפְרִישִׁין מֵהֶן שְׂכַר הָאוּמָּנִין וּמְחַלְּלִין אוֹתָן עַל מָעוֹת הָאוּמָּנִין וְנוֹתְנִין אוֹתָן לָאוּמָּנִין בִּשְׂכָרָן וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה: הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיְתָה בָּהֶמָה רְאוּיָה עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ זְכָרִים וּנְקֵבוֹת. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר זְכָרִים יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי עוֹלוֹת וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. זְכָרִים עַצְמָן יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים וְיָבִיא בִּדְמֵיהֶן עוֹלוֹת. וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה אֶת מִדּוֹתָיו וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ חָלַק. אָמַר רַבִּי פַּפָּיָס שָׁמַעְתִּי אֶת דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶן הַמַּקְדִּישׁ בְּפֵרוּשׁ כִּדְבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְהַמַּקְדִּישׁ סְתָם כִּדְבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ: הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וְעוֹפוֹת. רִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין וְיָבִיא בִּדְמֵיהֶן עוֹלוֹת וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת:

הלכה: הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְכָל קָרְבְּנוֹת צִיבּוּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קְטוֹרֶת. אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה. תִּיפְתָּר בְּאוּמָּן מְשֻׁלְבֶּית אֲבָטִינָס שֶׁהָיָה נוֹטֵל בִּשְׂכָרוֹ קְטוֹרֶת. מַה טַעֲמֵיהּ דָּבָן עַזַּאי. שָׁאנִי הַהֶקְדֵּשׁ מִתְחַלֵּל עַל הַמְּלָאכָה אֶלָּא עַל הַמָּעוֹת.

תַּמָּן תַּנִּינָן. יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת שֶׁסְּתָם הֶקְדֵּישׁוֹת לְבֶדֶק הַבַּיִת. הֶקְדֵּשׁ בֶּדֶק הַבַּיִת חָל עַל הַפֹּל וּמוֹעֲלִין בְּגִידּוּלֵיהֶן וְאֵין בָּהֶן הֲנָיָה לַכֹּהֲנִים. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. דְּרִבִּי לֵיעֶזֶר הִיא. דְּתַנִּינָן. הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיְתָה בָּהֶמָה רְאוּיָה עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ זְכָרִים וּנְקֵבוֹת. רִבִּי לֵיעֶזֶר אוֹמֵר. זְכָרִים יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי עוֹלוֹת וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי לֵיעֶזֶר. מַה לְּהַלָּן אֵין הַגִּידּוּלִין חוֹלִין אַף כָּאן אֵין הַגִּידּוּלִין חוֹלִין

בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיי. כָּל שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיִקָּרֵב לֹא כָאן וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר אֵינָהּ עוֹשָׂה תְּמוּרָה. יָצָאת נְקֵיבָה שֶׁבָּעוֹף שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיִקָּרֵב כָּאן רְאוּיָה לְיִקָּרֵב בְּמָקוֹם אַחֵר. רִבִּי בּוּן וְרִבִּי בּוּן בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. חֲרֵי הַרוֹבַע וְהַנִּרְבַּע חֲרֵי אֵינָן רְאוּיִין לְיִקָּרֵב לֹא כָאן וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר וַחֲרֵי הֵן עוֹשִׂין תְּמוּרָה. אָמַר לוֹן. אַף אֲנִי לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא טְמֵאָה מַמָּשׁ. וְקַשְׁיָא. בְּדָא כְתִיב וְהֶעֱמִיד וְהֶעֱרִיךְ.

ה משנה: אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם מְשַׁעֲרִין אֶת הַלִּשְׁכָּה. כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלָתוֹת מֵאַרְבַּע עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ וְעָמְדוּ מֵאַרְבַּע יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע שֶׁיַּד הֶעֱלְיוֹנָה. אִם הִתְלִיעָה סוֹלֶת הִתְלִיעָה לוֹ וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן הֶחְמִיץ לוֹ. אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת מְעוֹתָיו עַד שֶׁיְּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרַצֶּה:

הלכה: תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. מַיִד הָיוּ מְקַבְּלִין אֶת מָעוֹתָיו. וְהַכֹּהֲנִים זְרִיזִין הֵן.

פרק ה

א משנה: אֵילוּ הֵן הַמְמוּנִין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. יוֹחָנָן בֶּן פִּינְחָס עַל הַחוֹתָמוֹת. אַחְיָה עַל הַנְּסָכִים. מַתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַפְּיָיסוֹת. פְּתַחְיָה עַל הַקִּינִּים פְּתַחְיָה זֶה מָרְדְּכָי. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פְּתַחְיָה שֶׁהָיָה פּוֹתֵחַ בִּדְבָרִים וְדוֹרְשָׁן וְיוֹדֵעַ בְּשִׁבְעִים לָשׁוֹן. בֶּן אַחְיָה עַל חוֹלֵי מֵעַיִם. נְחוּנְיָה חוֹפֵר שִׁיחִין. גְּבִינֵי כָרוּז. בֶּן גֶּבֶר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים. בֶּן בֵּבָי מְמוּנֶּה עַל הַפָּקִיעַ. בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל. הוּגְדַּס בֶּן לֵוִי עַל הַשִּׁיר. בֵּית גַּרְמוּ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים. בֵּית אַבְטִינָס עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת. אֶלְעָזָר עַל הַפָּרוֹכוֹת וּפִנְחָס הַמַּלְבִּישׁ.

הלכה: אֵילוּ הֵן הַמְמוּנִין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ כול׳. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר. רִבִּי סִימוֹן וְרַבָּנִן. חַד אָמַר. כְּשֵׁירֵי דּוֹר וָדוֹר בָּא לִמְנוֹת [עֲלֵיהֶן]. וְחוֹרָנָה אָמַר. מִי שֶׁהָיָה בְאוֹתוֹ הַדּוֹר מָנָה מַה שֶּׁבְּדוֹרוֹ. מָאן דְּאָמַר. כְּשֵׁירֵי כָּל דּוֹר וָדוֹר בָּא לִמְנוֹת. עַל כּוֹלָּן הוּא אוֹמֵר. זֵיכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה. מָאן דְּאָמַר. מִי שֶׁהָיָה בְאוֹתוֹ הַדּוֹר מָנָה מַה שֶּׁבְּדוֹרוֹ. עַל כּוֹלָּן הוּא אוֹמֵר. וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב. וְעַל מִי נֶאֱמַר זֵיכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה. עַל בֶּן קָטִין וַחֲבֵירָיו.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה. כְּתִיב לָכֵן אֲחַלֵּק לוֹ בָרַבִּים וְאֶת עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל. זֶה רִבִּי עֲקִיבָה שֶׁהִתְקִין מִדְרַשׁ הֲלָכוֹת וְהַגָּדוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵילוּ אַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. מַה שֶּׁהִתְקִין זֶה כְּלָלִין וּפְרָטִין.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. כְּתִיב מִשְׁפְּחוֹת סוֹפְרִים יוֹשְׁבֵי יַעְבֵּץ. מַה תַלְמוּד לוֹמַר סוֹפְרִים. אֶלָּא שֶׁעָשׂוּ אֶת הַתּוֹרָה סְפוּרוֹת סְפוּרוֹת. חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרוֹמוּ. חֲמִשָּׁה דְבָרִים חַייְבִין בַּחַלָּה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן. שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ כְּרֵיתוֹת בַּתּוֹרָה. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר בִּנְבֵלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר. אַרְבַּע אֲבוֹת נְזִיקִין. אֲבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חָסֵר אֶחָת.

אָמַר רִבִּי אָחָא. כְּתִיב לְעֻזָּרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר. מַה תַלְמוּד לוֹמַר סוֹפֵר. אֶלָּא כְּשֵׁם שֶׁהָיָה סוֹפֵר בְּדִבְרֵי תוֹרָה כָּךְ הָיָה סוֹפֵר בְּדִבְרֵי חָכְמִים.

רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. הָרִאשׁוֹנִים חָרְשׁוּ וְזָרְעוּ נִיכְּשׁוּ כִיסְּחוּ עִידְּרוּ קָצְרוּ עִימְּרוּ דָּשׁוּ זָרוּ בָּרְרוּ טָחֲנוּ הִרְקִידוּ לָשׁוּ קִישְׁפוּ וְאָפוּ. וְאָנוּ אֵין לָנוּ פֶּה לוֹכַל. רִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָא. אֵין הֲווֹן קַדְמָאֵי מַלְאָכִין אֲנָן בְּנֵי אֵינַשׁ. וְאֵין הֲווֹן בְּנֵי אֵינַשׁ אֲנָן חֲמָרִין. אָמַר רִבִּי מָנָא. בְּהַהִיא שַׁעְתָּא אָמְרִין. אַפִּילוּ לַחֲמַרְתֵּיהּ דְּרִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר לָא אִידְמִינָן.

חֲמַרְתֵּיהּ דְּרִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר גְּנִבְתָּהּ לִיסְטָאֵי בַּלֵּילְיָא. עֲבָדַת טְמִירָא גַּבּוֹן תְּלָתָא יוֹמִין וְלֹא טַעֲמָה כְלוּם. בְּתַר תְּלָתָה יוֹמִין אִימְלְכוּן מַחְזְרָתָהּ. אָמְרוּן. אַפְקוּנַהּ מִן הָכָא דְלָא תֵימוּת גְּבָהּ. אַפְקוּנַהּ. אָזְלַת וְקָמַת לָהּ עַל תִּרְעָא דָמָרָהּ. שְׁרִיַית מְנַהֲקָה. אֲמַר לוֹן. פָּתְחוּן לָהָדָא עֲלֵיבְתָּא דְּאִית לָהּ תְּלָתָא יוֹמִין דְּלָא טַעֲמָה כְלוּם. פָּתְחוּן לָהּ וְעָלַת לָהּ. אֲמַר לוֹן. יְהָבוּ לָהּ תִּיכוּל. יְהָבוּן קוֹמָהּ סָעֲרִין וְלָא בָּעֲת מִיכוּל. אָמְרוּן לֵיהּ. רִבִּי. לָא בָּעֲת מִיכוּל. אֲמַר לוֹן. מְתַקָּנִין אִינּוּן. אָמְרוּ לֵיהּ. אִין. אֲמַר לוֹן. וַאֲרִימִיתוּן דְּמַיִין. אָמְרוּן לֵיהּ. לֹא כֵן אַלְפָּן רִבִּי. הַלּוֹקֵחַ זֶרַע לִבְהֵמָה קֶמַח לְעוֹרוֹת שֶׁמֶן לָאוֹר פְּטוּר מִן הַדְּמַאי. אֲמַר לוֹן. מַה נַעֲבִיד לָהָדָא עֲלֵיבְתָּא דְּהִיא מַחְמְרָה עָל גַּרְמָהּ סַגִּין. וַאֲרִימוֹן דְּמַיִין וְאָכְלָת.

פְּתַחְיָה עַל הַקִּינִּים. בּוֹא וּרְאֵה מַה גָּדוֹל הוּא כּוֹחוֹ שֶׁלְּאוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ דְּבָרִים וְדוֹרְשָׁן וְיוֹדֵעַ בְּשִׁבְעִים לָשׁוֹן. תַּנֵּי. סַנְהֶדְרִין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁנַיִם שֶׁיּוֹדְעִין לְדַבֵּר וְכוּלָּן רְאוּיִין לִשְׁמוֹעַ חֲרֵי זוֹ רְאוּיָה לְסַנְהֶדְרִין. שְׁלֹשָׁה חֲרֵי זוֹ בֵּינוֹנִית. אַרְבָּעָה חֲרֵי זוֹ חֲכָמָה. וּבִיבְנָה הָיוּ בָהּ אַרְבָּעָה. בֶּן עַזַּאי וּבֶן זוֹמָא בֶּן חֲכִינַאי וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָה.

אָמַר רַב חִסְדָּא. פַּעַם אַחַת יָבְשָׁה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (וְקָלְטוּ לְגַגּוֹת צְרִיפִין.) [וְלֹא יָדְעוּ מֵהֵיכָן לְהָבִיא. וַהֲוָה תַמָּן חַד אִילֵּם דַּהֲוָה יְהִיב חַד יְדֵיהּ עַל גַּגּוֹת וְחָדָא יְדֵיהּ עַל צְרִיפָא. אַיְתוּנֵיהּ קַמֵּיהּ דְּפַתְחָא. אֲמַר לָהוּ. אִי אֲתַר דְּמִיתְקְרֵי גַּגּוֹת צְרִיפִין אוֹ צְרִיפִין גַּגּוֹת. אָזְלִין לְתַמָּן וְאַשְׁכְּחוֹן.] אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. פַּעַם אַחַת נִשְׁדַּף כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִין מֵאֵיכָן לְהָבִיא. וַהֲוָה תַמָּן חַד אִילֵּם וַהֲוָה יְהִיב יָדֵיהּ עַל עֵינֵיהּ וְיָדֵיהּ עַל סוֹכְרָא. אַיְתוּנֵיהּ גַּבֵּי פְּתַחְיָה. אֲמַר לוֹן. אִית אֲתַר דְּמִיתְקְרֵי עֵין סוֹכֵר אוֹ סוֹכֵר עַיִן. וְאָזְלוֹן תַּמָּן וְאַשְׁכְּחוֹן.

שָׁלֹשׁ נָשִׁים הֵבִיאוּ קִינֵּיהֶן. אַחַת אוֹמֶרֶת לְעֵינָתִי. וְאַחַת אוֹמֶרֶת לְיָמָתִי. וְאַחַת אוֹמֶרֶת. לְזִיבָתִי. זוֹ שֶׁאָמְרָה. לְעֵינָתִי. סָבְרִין מֵימַר. שׁוֹפַעַת כְּמַעְיָן. אֲמַר לוֹן.

בְּעֵינֵהּ סְכָנָת. זוֹ שֶׁאָמְרָה. לַיְמָתִי. סָבְרִין מֵימַר. שׁוֹפַעַת כַּיָּם. אֲמַר לוֹן. בַּיְמָהּ סְכָנָת. זוֹ שֶׁאָמְרָה. לְזִיבָתִי. סָבְרִין מֵימַר. זָבָה מַמָּשׁ. אֲמַר לוֹן. זְאֵב בָּא לִישׁוֹל אֶת בְּנָהּ.

בֶּן אֲחִיָּה עַל חוֹלֵי מֵיעַיִם. עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים מְהַלְכִין יְחֵיפִים עַל הָרְצָפָּה וְהָיוּ אוֹכְלִין בָּשָׂר וְשׁוֹתִין מַיִם הָיוּ בָאִין לִידֵי חוֹלֵי מֵיעַיִם. וַהֲוָה יָדַע אֲהֵיי דֵּין חֲמַר טַב לְמֵעַיָּא. וְהֵיי דֵּין חֲמַר סְמַס לְמֵעַיָּא.

נְחוּנְיָה חוֹפֵר שִׁיחִין. שֶׁהָיָה חוֹפֵר שִׁיחִין וּמְעָרוֹת. וַהֲוָה יָדַע הֵיי דֵּין כֵּיף מְקוֹרֵר מַיָּא וְהֵיי דֵּין כֵּיף אִית בֵּיהּ שַׁרְבְּרוּבֵי וְעַד מַשֵּׁי הֵן שַׁרְבְּרוּבֵיתֵיהּ מַטָּיָה. אָמַר רִבִּי אָחָא. וּמֵת [בְּנוֹ] בַּצָּמָא. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מָאן דְּאָמַר דְּרַחֲמָנָא וַיִּתְּרָן יִתְווֹתְרוּן בְּנֵי מָעוֹי. אֶלָּא מַאֲרִיךְ רוּחֵיהּ וְגָבֵי דִּידֵיהּ. אָמַר רִבִּי אָחָא כְּתִיב וּסְבִיבָיו נִשְׂעֲרָה מְאֹד. מְדַקְדֵּק עִמָּהֶן כְּחוּט הַשָּׂעָרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֹא מִטַּעַם הַזֶּה. אֶלָּא מִן מַה דִּכְתִיב וְנוֹרָא [הוּא] עַל כָּל סְבִיבָיו. מוֹרָאוֹ עַל הַקְּרוֹבִים יוֹתֵר מִן הָרְחוֹקִים.

רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. מַעֲשֶׂה בְחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה חוֹפֵר בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת לָעוֹבְרִים וְלַשָּׁבִים. פַּעַם אַחַת הָיְתָה בְתּוֹ עוֹבֶרֶת לְהִינָּשֵׂא וּשְׁטָפָהּ נָהָר. וַהֲווֹן כָּל עַמָּא עָלְלִין לְגַבֵּיהּ בְּעַיָּין מְנַחֲמְתֵיהּ וְלָא קַבֵּל עֲלוֹי מִתְנַחֲמָה. עָאַל רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר לְגַבֵּיהּ בָּעֵי מְנַחֲמְתֵיהּ וְלָא קַבֵּל עֲלוֹי מִתְנַחֲמָה. אֲמַר לוֹן. דֵּין הִינּוּ חָסִידֵיכוֹן. אָמְרִין לֵיהּ. רִבִּי. כָּךְ וְכָךְ הָיָה עוֹשֶׂה וְכָךְ וְכָךְ אִירַע. אָמַר. אִיפְשַׁר שֶׁהָיָה מְכַבֵּד אֶת בּוֹרְאוֹ בַּמַּיִם וְהוּא מְקַפְּחוֹ בַּמַּיִם. מִיַּד נָפְלָה הֲבָרָה בָּעִיר. בָּאָת בִּתּוֹ שֶׁלְאוֹתוֹ הָאִישׁ. אִית דְּאָמְרִין. בְּשׁוּכְתָּא אִיתְעֲרִית. וְאִית דְּאָמְרִין. מַלְאַךְ יָרַד כִּדְמוּת רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר וְהִצִּילָהּ.

גְּבִינֵי כָרוּז. שֶׁהָיָה מַכְרִיז בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. מֶה הָיָה אוֹמֵר. הַכֹּהֲנִים לָעֲבוֹדָה וְהַלְוִיִּם לְדוּכָן וְיִשְׂרָאֵל לְמַעֲמָד. אַגְרִיפַּס הַמֶּלֶךְ שָׁמַע קוֹלוֹ עַד שְׁמוֹנֶה פַרְסָאוֹת וְנָתַן לוֹ מַתָּנוֹת הַרְבֵּה.

בֶּן גֶּבֶר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים. תִּירְגֵּם רַב קוֹמֵי דְּבֵית רִבִּי שִׁילָה. קָרָא גַּבְרָא. אַכְרִיז כָּרוֹזָא. אָמְרוּן לֵיהּ. קָרָא תַּרְנוּגְלָא. אֲמַר לוֹן. וְהָתַנִּינָן בֶּן גֶּבֶר. אִית לָךְ מֵימַר בַּר תַּרְנוּגְלָא.

בֶּן בְּבָי עַל הַפְּקִיעַ. שֶׁהָיָה מְזַיֵּיג אֶת הַפְּתִילוֹת. רִבִּי יוֹסֵה עָאַל לְכוּפְרָה. בְּעָא מִמְנָיָא עֲלֵיהוֹן פַּרְנָסִין וְלָא קִבְּלוּן מִינֵּיהּ. עָאַל וְאָמַר קוֹמֵיהוֹן. בֶּן בְּבָי עַל הַפָּקִיעַ. וּמַה אִם אִם זֶה שֶׁנִּתְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת זָכָה לְהִיתָּמְנוֹת עִם גְּדוֹלֵי הַדּוֹר. אַתֶּם שֶׁאַתֶּם מִתְמַנִּין עַל חַיֵּי נְפָשׁוֹת לֹא כָּל שֶׁכֵּן.

בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל. כַּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. הֵנִיף הַסְּגָן בַּסּוּדָרִין וְהִקִּישׁ בֶּן אַרְזָא בַּצִּלְצָל.

הוּגְדַּס בֶּן לַוִי עַל הַשִּׁיר. אָמַר רִבִּי אָחָא. נְעִימָה יְתֵירָה הָיָה יוֹדֵעַ. וְאָמְרוּ עָלָיו עַל הוּגְדַּס בֶּן לֵוִי שֶׁהָיָה מַנְעִים אֶת קוֹלוֹ בַּזֶּמֶר. וּכְשֶׁהָיָה נוֹעֵץ גּוּדְלוֹ לְתוֹךְ פִּיו הָיָה מוֹצִיא כַּמָּה מִינֵי זֶמֶר וְהָיוּ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים נִזְקָרִין לוֹ בַּת רֹאשׁ.

בֵּית גַּרְמוּ עַל מַעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים בֵּית גַּרְמוּ הָיוּ בְקִיאִין בְּמַעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים וּבְרִדְיָיתוֹ וְלֹא רָצוּ לְלַמֵּד. שָׁלְחוּ וְהֵבִיאוּ אוּמָנִים מֵאַלֶכְסַנְדְּרִיאָה וְהָיוּ בְקִיאִין בְּמַעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים. וּבְרִדְיָיתוֹ לֹא הָיוּ בְקִיאִין. בֵּית גַּרְמוּ הָיוּ מַסִּיקִין מִבִּפְנִים וְרוֹדִין מִבַּחוּץ. וְלֹא הָיְתָה מִתְעַפֶּשֶׁת. וְאֵילּוּ הָיוּ מַסִּיקִין מִבִּפְנִים וְרוֹדִין מִבִּפְנִים. וְהָיְתָה מִתְעַפֶּשֶׁת. כֵּינָן שֶׁיָּדְעוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר הַזֶּה אָמְרוּ. כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִכְבוֹדוֹ בָּרָא. שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל פָּעַל יְ לַמַּעֲנֵהוּ. שָׁלְחוּ אַחֲרֵיהֶם וְלֹא רָצוּ לָבוֹא עַד שֶׁכָּפְלוּ לָהֶן שְׂכָרָן. שְׁנַיִם עָשָׂר מָנָה הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אָמְרוּ לָהֶן. מִפְּנֵי מַה אֵין אַתֶּם רוֹצִין לְלַמֵּד. אָמְרוּ לָהֶן. מְסוֹרֶת הִיא בְיָדֵינוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ שֶׁהַבַּיִת הַזֶּה עָתִיד לִיחָרֵב. שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ אֲחֵרִים וְיִהְיוּ עוֹשִׂין כֵּן בִּפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. בִּדְבָרִים הַלָּלוּ מַזְכִּירִין אוֹתָן לִשְׁבָח. שֶׁלֹּא יָצָא בְּיָד בְּנֵיהֶם פֵּת נְקִיָּה מֵעוֹלָם. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים. מִמַּעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים הֵן אוֹכְלִין.

בֵּית אַבְטִינָס עַל מַעֲשֶׂה הַקְּטוֹרֶת. שֶׁלְּבֵית אַבְטִינָס הָיוּ בְקִיאִין בְּפִיטּוּם הַקְּטוֹרֶת וּבְמַעֲלָה הֶעָשָׁן וְלֹא רָצוּ לְלַמֵּד. שָׁלְחוּ וְהֵבִיאוּ אוּמָנִים מֵאַלֶכְסַנְדְּרִיאָה וְהָיוּ בְקִיאִין בְּפִיטּוּם הַקְּטוֹרֶת. וּבְמַעֲלָה עָשָׁן לֹא הָיוּ בְקִיאִין. שֶׁלְּבֵית אַבְטִינָס הָיְתָה מִתְמֶרֶת וְעוֹלָה וּפוֹסָה וְיוֹרֶדֶת. וְשֶׁלְּאֵילּוּ הָיְתָה פּוֹסָה מִיַּד. כֵּינָן שֶׁיָּדְעוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר אָמְרוּ. כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִכְבוֹדוֹ בָּרָא. שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו וגו׳. שָׁלְחוּ אַחֲרֵיהֶם וְלֹא רָצוּ לָבוֹא עַד שֶׁכָּפְלוּ לָהֶן שְׂכָרָן. שְׁנַיִם עָשָׂר מָנָה הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אָמְרוּ לָהֶן. מִפְּנֵי מַה אַתֶּם רוֹצִין לְלַמֵּד. אָמְרוּ לָהֶן. מְסוֹרֶת בְּיָדֵינוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ שֶׁהַבַּיִת הַזֶּה עָתִיד לִיחָרֵב. שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ אֲחֵרִים וְיִהְיוּ עוֹשִׂין כֵּן בִּפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. בִּדְבָרִים הַלָּלוּ מַזְכִּירִין אוֹתָן לִשְׁבָח. שֶׁלֹּא יָצָאת אִשָּׁה מִשֶּׁלְאָחִד מֵהֶן מְבוּשֶׁמֶת מֵעוֹלָם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא כְּשֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן נוֹשֵׂא אִשָּׁה מְמַקּוֹם אַחֵר הָיָה פּוֹסֵק עִמָּהּ עַל מָנָת שֶׁלֹּא תִתְבַּשֵּׂם. [שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים. מִמַּעֲשֶׂה פִּטּוּם הַקְּטוֹרֶת הֵן מִתְבַּשְּׂמוֹת. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר. וְהִיתֶם נְקִיִּם מֵי וּמִיִּשְׂרָאֵל.]

אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מָצָאתִי תִינוֹק אֶחָד מִשֶּׁלְּבֵית אַבְטִינָס. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. מֵאֵי זֶה מִשְׁפָּחָה אַתְּ. אָמַר לִי. מִמִּשְׁפַּחַת פְּלוֹנִית. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. אֲבוֹתֶיךָ לְפִי שֶׁנִּתְכַּוְונוּ לְרַבּוֹת כְּבוֹדָן וּלְמָעֵט כְּבוֹד שָׁמַיִם לְפִיכָךְ כְּבוֹדָם נִתְמָעֵט וּכְבוֹד שָׁמַיִם נִתְרַבָּה. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. שָׁח לִי שִׁמְעוֹן בֶּן לוּגה. מְלַקֵּט הָיִיתִי עֲשָׂבִים אֲנִי וְתִינוֹק אֶחָד מִשֶּׁלְּבֵית אַבְטִינָס. וְרָאִיתִי אוֹתוֹ שֶׁשָּׂחַק. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. לָמָּה בָכִיתָה. אָמַר לִי. עַל כְּבוֹד בֵּית אַבָּא שֶׁנִּתְמָעֵט. וְלָמָּה

שָׁחַקְתָּה. אָמַר לִי. עַל הַכָּבוֹד הַמְתוּקָן לַצַּדִּיקִים לָעָתִיד לָבוֹא. [וּמָה רָאִיתָ.] הֲרֵי מַעֲלֶה עָשָׁן לְנֶגְדִּי. נוֹמִיתִי לוֹ. בְּנִי. הִרְאָהוּ לִי. אָמַר לִי. רַבִּי. מְסוֹרֶת בְּיָדִי מֵאֲבוֹתַי שֶׁלֹּא לְהַרְאוֹתוֹ לְבִירְיָיה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. פָּגַע בִּי זָקֵן [אֶחָד] מִשֶּׁלְבֵּית אַבְטִינָס [וּמְגִילַּת סְתָמִים בְּיָדוֹ.] אָמַר לִי. רַבִּי. לְשֶׁעָבַר הָיוּ בֵּית אַבָּא צְנוּעִין וְהָיוּ מוֹסְרִין אֶת הַמְּגִילָּה הַזֹּאת אֵילּוּ לְאֵילּוּ. וְעַכְשָׁיו שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנִין הֵילָךְ אֶת הַמְּגִילָּה וְהֵיזָהֵר בָּהּ. וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה זָלְגוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת וְאָמַר. מֵעַתָּה אֵין אָנוּ צְרִיכִין לְהַזְכִּירָן לְגָנַאי.

אֶלְעָזָר עַל הַפָּרוֹכוֹת. שֶׁהָיָה מְמוּנֶּה עַל אוֹרְגֵי פָּרָכוֹת. פִּנְחָס הַמַּלְבִּישׁ. שֶׁהָיָה מַלְבִּישׁ בִּגְדֵי כְהוּנָּה גְּדוֹלָה. מַעֲשֶׂה בְכֹהֵן אֶחָד שֶׁהִלְבִּישׁ לְאִיסְטְרַטְיוֹט אֶחָד וְנָתַן לוֹ שְׂמוֹנָה זְהוּבִין. וְאֵית דְּאָמְרִין. תְּרֵי עֲשָׂר יְהֵב לֵיהּ.

ב משנה: אֵין פּוֹחֲתִין מִשִּׁבְעָה מַרְכּוֹלִין וּשְׁלֹשָׁה גִּיזְבָּרִין. וְאֵין עוֹשִׂין שְׁרָרָה עַל הַצִּבּוּר בְּמָמוֹן פָּחוּת מִשְּׁנַיִם. חוּץ מִבֶּן אַחְיָה שֶׁעַל חוֹלִי מֵעַיִם וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפָּרוֹכוֹת שֶׁאוֹתָן קִיבְּלוּ הַצִּיבּוּר עֲלֵיהֶן:

הלכה: אֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁלֹשָׁה גִּזְבָּרִין וּמִשִּׁבְעָה מַרְכּוֹלִין. תַּנֵּי. מִשְּׁנֵי כַּתְּלִיקִין. הָדָא הִיא דְכְתִיב וִיחִיאֵל וְעוּזָּיָהוּ וּמַחַת גִּזְבְּרִין. וַעֲשָׂאֵל וִירִימוֹת וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיאֵל וּסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנָיָהוּ מַרְכּוֹלִין. פְּקִידִים מִיַּד כָּונַנְיָהוּ וְשִׁמְעִי אָחִיו קַתְּלִיקִין. בְּמִפְקָד יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ נְגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים. הַמֶּלֶךְ וְכֹהֵן גָּדוֹל.

כְּשֶׁהוּא חוֹתֵם הַגִּיזְבָּר חוֹתֵם וְנוֹתְנוֹ לָאֲמַרְכָּל. מַרְכָּל חוֹתֵם וְנוֹתְנוֹ לְקַתְּלִיקוֹס. קַתְּלִיקוֹן חוֹתֵם וְנוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל. כֹּהֵן גָּדוֹל חוֹתֵם וְנוֹתְנוֹ לַמֶּלֶךְ. וּכְשֶׁהוּא מַתִּיר הַמֶּלֶךְ רוֹאֶה חוֹתָמוֹ וּמַתִּיר. כֹּהֵן גָּדוֹל רוֹאֶה חוֹתָמוֹ וּמַתִּיר. קַתְּלִיקִיס רוֹאֶה חוֹתָמוֹ וּמַתִּיר. מַרְכָּל רוֹאֶה חוֹתָמוֹ וּמַתִּיר. גִּיזְבָּר רוֹאֶה חוֹתָמוֹ וּמַתִּיר.

אֵין עוֹשִׂין שְׁרָרָה עַל הַצִּיבּוּר בְּמָמוֹן פָּחוּת מִשְּׁנַיִם. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. עַל שֵׁם וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן.

אָמַר רִבִּי חָמָא בֵּירִבִּי חֲנִינָה. מִפְּסוֹלֶת הַלּוּחוֹת הֶעֱשִׂיר מֹשֶׁה. הָדָא הוּא דִכְתִיב פְּסָל לְךָ שְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים. פְּסָל לְךָ שֶׁתְּהֵא הַפְּסוֹלֶת שֶׁלְּךָ. אָמַר רִבִּי חָנִין. מַחְצֵב שֶׁלְּאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיוֹת בָּרָא לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ אֶהָלוֹ וּמִמֶּנּוּ הֶעֱשִׂיר מֹשֶׁה.

כְּתִיב וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד בּוֹאוֹ הָאֹהֱלָה. תְּרִין אֲמוֹרִין. חַד אָמַר לִגְנַאי. וְחַד אָמַר לְשֶׁבַח. מָאן דַּאֲמַר לִגְנַאי. חֲמוּן שֶׁקִּין חֲמוּן כָּרְעִין חֲמוּן קוּפְדָּן. אֲכִיל מִן דִּיהוּדָאֵי וְשָׁתֵי מִן דִּיהוּדָאֵי. כָּל מִדְּלִיהּ מִן דִּיהוּדָאֵי. וּמָאן דַּאֲמַר לְשֶׁבַח. מֵחְמֵי צַדִּיקָיָא וּמַזְכֵּי [טוֹבְיָא דִּזְכָת לְמֵחְמֵי יָתֵיהּ.]

ג משנה: אַרְבָּעָה חוֹתָמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ וְכָתוּב עֲלֵיהֶן עֵגֶל זָכָר גְּדִי וְחוֹטֵא. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר חֲמִשָּׁה הָיוּ וַאֲרֻמִּית כָּתוּב עֲלֵיהֶן עֵגֶל זָכָר גְּדִי חוֹטֵא דַּל וְחוֹטֵא עָשִׁיר. עֵגֶל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי בָקָר גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים זְכָרִים וּנְקֵבוֹת. גְּדִי מְשַׁמֵּשׁ עִם נִיסְכֵּי צֹאן גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים זְכָרִים וּנְקֵבוֹת חוּץ מִשֶּׁל אֵילִים. אַיִל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִיסְכֵּי אֵילִים בִּלְבָד. חוֹטֵא מְשַׁמֵּשׁ עִם נִיסְכֵּי שֶׁלֹּשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁל מְצוֹרָע: מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ נְסָכִים הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל יוֹחָנָן שֶׁהוּא מְמוּנֶּה עַל הַחוֹתָמוֹת נוֹתֵן לוֹ מָעוֹת וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתָם. בָּא לוֹ אֵצֶל אֲחִיָּה שֶׁהוּא מְמוּנֶּה עַל הַנְּסָכִים וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָם וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ נְסָכִים. וְלָעֶרֶב בָּאִין זֶה אֵצֶל זֶה וַאֲחִיָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת וּמְקַבֵּל כְּנֶגְדָּן מָעוֹת. אִם פָּחֲתוּ לוֹ יוֹחָנָן מִבֵּיתוֹ. וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לַהֶקְדֵּשׁ שֶׁיֵּד הֶקְדֵּשׁ לָעֶלְיוֹנָה: מִי שֶׁאָבַד חוֹתָמוֹ מַמְתִּינִין לוֹ עַד הָעֶרֶב. אִם מָצְאוּ לוֹ כְּדֵי חוֹתָמוֹ נוֹתְנִין לוֹ. וְאִם לָאו לֹא הָיוּ נוֹתְנִין לוֹ. וְשָׁם הַיּוֹם כָּתוּב עֲלֵיהֶן מִפְּנֵי הָרַמָּאִין:

הלכה: וּכְבָן עַזַּאי חוֹטֵא [דַּל] לָמָּה. הָיָה מֵבִיא לוּגוֹ עִמּוֹ. בְּרַם כְּרַבָּנָן מֵבִיא גְּדִי. נִיסְכֵי רָחֵל מַה. מִן מַה דְתַנִּינָן. גְּדִי מְשַׁמֵּשׁ נִיסְכֵי צֹאן גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים זְכָרִים וּנְקֵבוֹת. הָדָא אָמְרָה. נִיסְכֵי רָחֵל כְּנִיסְכֵי גְּדִי. כְּתִיב כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ לַשֶּׂה בַּכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים. מַגִּיד שֶׁלֹּא חִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי עֵגֶל לְנִיסְכֵי שׁוֹר. שֶׁהָיָה בִדִּין. בֶּן הַצֹּאן טָעוּן נְסָכִים [וְ]בֶן הַבָּקָר טָעוּן נְסָכִים. אִם מָצָאנוּ שֶׁחִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי כֶּבֶשׂ לְנִיסְכֵי אַיִל לְכָךְ נַחֲלוֹק בֵּין נִיסְכֵי עֵגֶל לְנִיסְכֵי שׁוֹר. תַּלְמוּד לוֹמַר כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד. מַגִּיד שֶׁלֹּא חִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי עֵגֶל לְנִיסְכֵי שׁוֹר. אוֹ לָאַיִל לָמָּה נֶאֱמַר. שֶׁהָיָה בִדִּין. אִם מָצָאנוּ שֶׁחִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי בֶּן שָׁנָה לְנִסְכֵי בֶּן שְׁתַּיִם לְכָךְ נַחֲלוֹק בֵּין נִיסְכֵי שְׁתַּיִם לְנִיסְכֵי שָׁלֹשׁ. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד. אוֹ לַשֶּׂה בַּכְּבָשִׂים. לָמָּה נֶאֱמַר. שֶׁהָיָה בִדִּין. אִם מָצָאנוּ שֶׁחִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי כֶּבֶשׂ לְנִיסְכֵי אַיִל לְכָךְ נַחֲלוֹק בֵּין נִיסְכֵי כִּשְׂבָּה לְנִיסְכֵי רָחֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹ לַשֶּׂה בַּכְּבָשִׂים. אוֹ בָעִזִּים. לָמָּה נֶאֱמַר. שֶׁהָיָה בִדִּין. אִם מָצָאנוּ שֶׁחִלֵּק בֵּין נִיסְכֵי כֶּבֶשׂ לְנִיסְכֵי אַיִל לְכָךְ נַחֲלוֹק בֵּין נִיסְכֵי גְּדִי לְנִיסְכֵי תַּיִשׁ. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹ בָעִזִּים. הִקִּישׁ קָטָן שֶׁבָּעִזִּים לְגָדוֹל שֶׁבַּתְּיָישִׁים. מַה זֶּה בִּשְׁלֹשֶׁת לוּגִּין אַף זֶה בִּשְׁלֹשֶׁת לוּגִּין.

הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁזִּיווֹג אוֹתוֹ הַיּוֹם. שֵׁם מִשְׁמָר הָיָה כָתוּב עָלָיו. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁזִּיווֹג אוֹתוֹ הַמִּשְׁמָר. שֵׁם הַיּוֹם שֵׁם שַׁבָּת שֵׁם חוֹדֶשׁ הָיָה כָתוּב עֲלֵיהֶן. אֲפִילּוּ לְזַוֵּיג אֵינוֹ מָצוּי לְזַוֵּיג.

ד משנה: שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ אַחַת לִשְׁכַּת חֲשָׁאִים וְאַחַת לִשְׁכַּת הַכֵּלִים. לִשְׁכַּת חֲשָׁאִים יְרֵיאֵי חֵטְא נוֹתְנִים לְתוֹכָהּ בַּחֲשַׁאי וַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְפַּרְנְסִין מִתּוֹכָהּ בַּחֲשַׁאי. לִשְׁכַּת הַכֵּלִים כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב כֶּלִי זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ. וְאַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם הַגִּיזְבָּרִין פּוֹתְחִין אוֹתָהּ. כְּלִי שֶׁמּוֹצְאִין בּוֹ צוֹרֶךְ לְבֶדֶק הַבַּיִת מַנִּיחִין אוֹתוֹ. וְהַשְּׁאָר נִמְכָּרִין וּדְמֵיהֶן נוֹפְלִין לִלְשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת:

הלכה: רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן הֲווֹן פַּרְנָסִין וַהֲווֹן יְהָבִין לְרִבִּי חָמָא אֲבוֹי דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה דֵּינָר וְהוּא יְהִיב לֵיהּ לְחוֹרָנִין. רִבִּי זְכַרְיָה חַתְנֵיהּ דְּרִבִּי לַוִי הֲיוּ הַכֹּל מְלִיזִין עָלָיו. אָמְרִין דְּלָא צָרִיךְ וְהוּא נָסַב. מִן דְּדָמָךְ בָּדָקוֹן וְאַשְׁכְּחוֹן דַּהֲוָה מַפְלִיג לֵיהּ לְחוֹרָנִין.

רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא הֲוָה מַפְלִיג מִצָּוָה בַּלַּיְלְיָא. חַד זְמַן פְּגַע בֵּיהּ רַבְּהוֹן דְּרוּחַיָּא. אֲמַר לֵיהּ. לֹא כֵן אַלְפָּן רִבִּי. לֹא תַּשִּׂיג גְּבוּל רֵעֶךָ. אֲמַר לֵיהּ. וְלֹא כֵן כְּתִיב מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה אָף. וַהֲוָה מִיסְתָּפֵי מִינֵּיהּ וַעֲרַק מִן קוֹמוֹי.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אַשְׁרֵי נוֹתֵן לַדָּל אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל. זֶה שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל בַּמִּצְוָה הֵיאַךְ לַעֲשׂוֹתָהּ. כֵּיצַד הָיָה רִבִּי יוֹנָה עוֹשֶׂה. כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה בֶּן טוֹבִים שֶׁיָּרַד מִנְּכָסָיו הָיָה אוֹמֵר לוֹ. בְּנִי. בְּשְׁבִיל שֶׁשָּׁמַעְתִּי שֶׁנָּפְלָה לְךָ יְרוּשָׁה מִמָּקוֹם אַחֵר. טוֹל וְאַתְּ פּוֹרֵעַ. מִן דַּהֲוָה נָסִיב הֲוָה אָמַר לֵיהּ. מַתָּנָה.

אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא. אִית הֲוָה סַבְּרִין בְּיוֹמֵינָן. מָאן דַּהֲוָה יְהִיב לוֹן מִבֵּין רֵישׁ שָׁתָא לְצוֹמָא רַבָּא הֲווֹן נָסְבִין. מִן בָּתַר כֵּן לָא הֲווֹן נָסְבִין. אָמְרִין דְּשֵׁתָן גַּבָּן.

נְחֶמְיָה אִישׁ שִׁיחִין פָּגַע בּוֹ יְרוּשְׁלְמִי אֶחָד. אֲמַר לֵיהּ. זְכֵה עִימִּי חָדָא תַּרְנוּגְלָא. אֲמַר לֵיהּ. הֵא לָךְ טִימִיתֵיהּ קוּפָּד. וּזְבַן קוּפָּד וְאָכַל וָמִית. וַהֲוָה צָוַוח וְאָמַר. בּוֹאוּ וְסִפְדוּ לָהַרוּגוֹ שֶׁלְּנְחֶמְיָה.

נָחוּם אִישׁ גִּמְזוֹ הָיָה מוֹלִיךְ דּוֹרוֹן לְבֵית חָמִיו. פָּגַע בּוֹ מוּכֵי שְׁחִין אֶחָד. אֲמַר לוֹ. זְכֵה עִימִּי מִמָּה דְּאִית גַּבָּךְ. אֲמַר לֵיהּ. מִיחְזָר. חֲזַר וְאַשְׁכְּחֵיהּ מִית. וַהֲוָה אָמַר לְקִיבְלֵיהּ. עַיְינֵיהּ דַּחֲמִינָךְ וְלָא יְהָבוֹן לָךְ יִסְתַּמְיָן. יְדַיְיא דְּלָא פָּשְׁטָן מִיתֵּן לָךְ יִתְקַטְּעָן. רַגְלַיָּיא דְּלָא רָהֲטָן לְמִיתֵּן לָךְ יְתַבְּרָן. וּמַטְתֵּיהּ כֵּן. סְלִיק לְגַבֵּיהּ רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לֵיהּ. אִי לִי שֶׁאֲנִי רוֹאֶה אוֹתָךְ כֵּן. אָמַר לֵיהּ. אִי לִי שֶׁאֵין אֲנִי רוֹאֶה אוֹתָךְ כֵּן. אָמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ מְקַלְלֵנִי. אָמַר לֵיהּ. וּמָה אַתְּ מְבָעֵט בַּייסוּרִין.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה הֲוָה רַבֵּיהּ דְּבֵרֵיהּ חַד דְּסַגִּי נְהוֹרָא וַהֲוָה יְלִיף אֲכִיל עִימֵּיהּ בְּכָל יוֹם. חַד זְמַן הֲוָה לֵיהּ אוֹרְחִין וְלָא מְטָא מֵיכוֹל עִימֵּיהּ. בְּרוּמְשָׁא סְלִיק לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. לֹא יְכִעוֹס מָרִי עָלַיי. בְּגִין דַּהֲוָה לִי אוֹרְחִין יוֹמָא דֵין. [דְּאָמְרִית דְּלָא לִיבְזוּי בִּיקָרָא דְמָרִי יוֹמָא דֵין בְּגִין לֹא אָכְלִית עִם מָרִי יוֹמָא דֵין.] אַמַר לֵיהּ. אַתָּה פְּיַיסְתָּה לְמָאן דְּמִיתְחֲמֵי וְלָא חֲמִי. דֵּין דַּחֲמִי וְלָא מִיתְחֲמֵי יְקַבֵּל פְּיוּסָךְ. אַמַר לֵיהּ. הָדָא מְנָא לָךְ. אַמַר לֵיהּ. מֵרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. [דְּ]רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב עָאַל חַד דְּסַגִּי נְהוֹרָה לְקָרְתֵּיהּ. יְתֵב לֵיהּ רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב לָרַע מִינֵּיהּ. דְּיֵימְרוּן דְּאִילּוּלֵי דְּהוּא בַּר נַשָּׁא רַבָּא לָא יְתֵב לֵיהּ רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב לָרַע מִינֵּיהּ. עַבְדוּן לֵיהּ פַּרְנָסָה דְּאִיקָר. אֲמַר לוֹן. מָהוּ הָכֵין. אָמְרוֹן לֵיהּ. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב יְתִיב לָרַע מִינָּךְ. וּצְלוֹי עֲלוֹי הָדָא צְלוּתָא. אַתָּה גָמַלְתָּה חֶסֶד לְמָאן דְּמִיתְחֲמֵי וְלָא חֲמִי. דֵּין דַּחֲמִי וְלָא מִיתְחֲמֵי יִגְמוֹל יָתָךְ חֶסֶד.

דְּלֹמָא. רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה וְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה הֲווֹן מְטַיְילִין בְּאֵילֵין כְּנִישְׁתָּא דְּלוֹד. אֲמַר רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כַּמָּה מָמוֹן שֶׁיִּקְעוּ אֲבוֹתַיי כָּאן. אָמַר לֵיהּ. כַּמָּה נְפָשׁוֹת שִׁיקְעוּ אֲבוֹתָיךָ כָּאן. לָא הֲוָוה אִית בְּנֵי נַשׁ דְּיֵילְעוּן בְּאוּרַיְתָא.

רִבִּי אָבוּן עָבַד אִילֵּין תַּרְעַיָּיה דְּסִדְרָא רַבָּא. אֲתָא רִבִּי מָנָא לְגַבֵּיהּ. אַמַר לֵיהּ. חֲמִי מָה עַבְדִית. אַמַר לֵיהּ. וַיִּשְׁפַּח יִשְׂרָאֵל אֶת עוֹשֵׂהוּ וַיִּבֶן הֵיכָלוֹת. לָא הֲוָה בְּנֵי נַשׁ דְּיֵילְעוּן בְּאוּרַיְתָא.

תַּנֵּי. קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ מוֹצִיאִין אֶת הָרָאוּי לָהֶן מִקָּדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת. אֵין קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת מוֹצִיאִין אֶת הָרָאוּי לָהֶן מִקָּדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ. וְהָא תַּנִּינָן כְּלֵי שֶׁמָּצְאוּ בוֹ צוֹרֶךְ לְבֶדֶק הַבַּיִת מַנִּיחִין אוֹתוֹ. וְהַשְׁאָר נִמְכָּרִין וּדְמֵיהֶן נוֹפְלִין לְלִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. כֵּינִי מַתְנִיתָא. לְצוֹרֶךְ לִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת.

פרק ו

א משנה: שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוּפָרוֹת שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שַׁלְחָנוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחֲוָיוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. שֶׁל בֵּית רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְשֶׁל בֵּית רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִים בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה. וְהֵיכָן הָיְתָה יְתֵרָה כְּנֶגֶד דִּיר הָעֲצִים שֶׁכֵּן מָסוֹרֶת בְּיָדָן מֵאֲבוֹתֵיהֶן שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז: מַעֲשֶׂה בְּכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְעַסֵּק וְרָאָה הָרִיצְפָּה שֶׁהִיא מְשׁוּנָּה מֵחֲבֵרוֹתֶיהָ. בָּא וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ. לֹא הִסְפִּיק לִגְמֹר אֶת הַדָּבָר עַד שֶׁיְּצָתָה נִשְׁמָתוֹ. וְיָדְעוּ בְּיִיחוּד שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז:

הלכה: שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוּפָרוֹת כול׳. תַּנֵּי. הַשּׁוּפָרוֹת הַלָּלוּ עֲקוּמוֹת הָיוּ. צָרוֹת מִלְּמַעְלָן וּרְחָבוֹת מִלְּמַטָּן מִפְּנֵי הָרַמָּאִין.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. הָאָרוֹן גָּלָה עִמָּהֶן לְבָבֶל. מָה טַעַם. לֹא יָוּותַר דָּבָר אָמַר יְ. אֵין דָּבָר אֶלָּא שֶׁהִדִּיבְּרוֹת לְתוֹכוֹ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר. וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר וַיְבִיאֵהוּ בָבֶלָה עִם כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית יְ. אִי זֶהוּ חֶמְדַּת בֵּית יְ. זֶה הָאָרוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בִּמְקוֹמוֹ הָיָה הָאָרוֹן גָּנוּז. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיַּאֲרִיכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים אֶל הַקֹּדֶשׁ אֶל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה. כְּתִיב וַיֵּרָאוּ וְאַתְּ אָמַר וְלֹא יֵרָאוּ. אֶלָּא נִרְאִין וְלֹא נִרְאִין. בּוֹלְטִין וְיוֹצְאִין כִּשְׁנֵי דַדֵּי הָאִשָּׁה.

וְרַבָּנִן אָמְרִין. בְּלִישְׁכַּת דִּיר הָעֲצִים הָיָה הָאָרוֹן גָּנוּז. מַעֲשֶׂה בְּכֹהֵן אֶחָד בַּעַל מוּם שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמַפְצִיעַ עֲצִים בְּלִישְׁכַּת דִּיר הָעֲצִים וְרָאָה אֶת הָרִצְפָּה שֶׁהִיא מְשׁוּנָּה מֵחֲבֵרוֹתֶיהָ. בָּא וְאָמַר לַחֲבֵירוֹ. בּוֹא וּרְאֵה אֶת הָרִצְפָּה הַזֹּאת שֶׁהִיא מְשׁוּנָּה מֵחֲבֵרוֹתֶיהָ. בָּא וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ. לֹא הִסְפִּיקוּ לִגְמוֹר אֶת הַדָּבָר עַד שֶׁיְּצָתָה נִשְׁמָתוֹ. וְיָדְעוּ

בְּיִחוּד שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז. תַּנְיָ רַבִּי הוֹשַׁעְיָה. הִקִּישׁ עָלֶיהָ בְּקוּרְנָס וְיָצָאת אֵשׁ וּשְׂרָפָתוּ.

תַּנְיָ. רַבִּי יוּדָה בֶּן לָקִישׁ אָמַר. שְׁנֵי אֲרוֹנוֹת הָיוּ מְהַלְכִין עִם יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. אֶחָד שֶׁהָיְתָה הַתּוֹרָה נְתוּנָה בְתוֹכוֹ. וְאֶחָד שֶׁהָיוּ שִׁבְרֵי הַלּוּחוֹת נְתוּנִין בְּתוֹכוֹ. זֶה שֶׁהָיְתָה הַתּוֹרָה נְתוּנָה בְתוֹכוֹ הָיָה מוּנַח בְּאֹהֶל מוֹעֵד. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַאֲרוֹן בְּרִית יְי וּמֹשֶׁה לֹא מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה. זֶה שֶׁהָיוּ שִׁבְרֵי הַלּוּחוֹת בְּתוֹכוֹ הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא עִמָּהֶן וּפְעָמִים הוּא מַתְרֶה עִמָּהֶן. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. אָרוֹן אֶחָד הָיָה וּפַעַם אַחַת יָצָא בִימֵי עֵלִי וְנִשְׁבָּה. קְרָיָה מְסַיֵּעַ לְהוֹן לְרַבָּנָן. אוֹי לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים הָאֵלֶּה. מִילָּה דְלָא חָמוּן מִן יוֹמֵיהוֹן. קְרָיָה מְסַיֵּעַ לְרַבִּי יוּדָה בֶּן לָקִישׁ. וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים. וַהֲלֹא אָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים הָיָה. מָה עָבְדוּן לֵיהּ רַבָּנָן. סָכָךְ שֶׁהוּא כְקִירוּי. שֶׁאַדַּיִין לֹא נִבְנָה בֵּית הַבְּחִירָה.

מְשֻׁנְּגְנָז הָאָרוֹן נִגְנַז עִמּוֹ צְנְצֶנֶת הַמָּן וּצְלוּחִית שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמַקֶּלּוֹ שֶׁלְאַהֲרוֹן וּפָרְחָיו וּשְׁקֵידָיו וְאַרְגָּז שֶׁהֶשִׁיבוּ פְּלִשְׁתִּים אָשָׁם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. מִי גְנָזוֹ. יֹאשִׁיָּהוּ גְנָזוֹ. כֵּינָן שֶׁרָאָה שֶׁכָּתוּב יוֹלֵךְ יְי אוֹתְךָ וְאֶת מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ אֶל גּוֹי אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ. עָמַד וּגְנָזוֹ. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיֹּאמֶר לַלְוִיִּם הַמְּבִינִים לְכָל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים לַיי תְּנוּ אֶת אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָכֶם מַשָּׂא בַּכָּתֵף. אָמַר לָהֶן. אִם גּוֹלָה הוּא עִמָּכֶם לְבָבֶל עוֹד אֵין אַתֶּם מַחֲזִירִין אוֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ. אֶלָּא עַתָּה עִבְדוּ אֶת יְי אֱלֹהֵיכֶם וְאֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

פִּיטּוּם שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַאֲתָה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ וגו׳ וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת וגו׳. שֶׁהֵן אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת מָנִים. שֶׁמֶן זַיִת הִין. שֶׁהֵן שְׁנִים עָשָׂר לוֹג שֶׁבּוֹ שׁוֹלְקִין אֶת הָעִיקָּרִין. דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. שׁוֹלְקָן הָיָה בַּמַּיִם וְנוֹתֵן שֶׁמֶן עַל גַּבֵּיהֶן. מִשֶּׁהָיָה קוֹלֵט אֶת הֶרִיחַ הָיָה מַעֲבִירוֹ כַּדָּרָךְ שֶׁהַפַּטָּמִין עוֹשִׁין. הָדָא הוּא דִכְתִיב שֶׁמֶן מִשְׁחַת קוֹדֶשׁ וגו׳.

תַּנְיָ רַבִּי יוּדָה בֵּירְבִי אִילְעַאי. שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר מַעֲשֵׂה נִיסִּים נַעֲשׂוּ בוֹ מִתְּחִילָּה וְעַד סוֹף. שֶׁמִּתְּחִילָּה לֹא הָיָה בוֹ אֶלָּא שְׁנִים עָשָׂר לוֹג. שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁמֶן זַיִת הִין. אִם לָסוּךְ בּוֹ אֶת (הֶעֱצִים) [הָעִיקָּרִים] לֹא הָיָה בוֹ סָפֵק. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁהָאוֹר בּוֹלֵעַ וְהָעֵצִים בּוֹלְעִין וְהַיּוֹרָה בּוֹלַעַת. וּמִמֶּנּוּ נִמְשְׁחוּ הַמִּשְׁכָּן וְכָל כֵּלָיו. הַשֻּׁלְחָן וְכָל כֵּלָיו. הַמְּנוֹרָה וְכָל כֵּלֶיהָ. וּמִמֶּנּוּ נִמְשְׁחוּ אַהֲרֹן כֹּהֵן גָּדוֹל וּבָנָיו כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים. מִמֶּנּוּ נִמְשְׁחוּ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וּמְלָכִים. מֶלֶךְ בַּתְּחִילָּה טָעוּן מְשִׁיחָה. מֶלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ אֵינוֹ טָעוּן מְשִׁיחָה. [מַאי טַעֲמָא. קוּם מָשְׁחֵיהוּ כִּי זֶה הוּא. זֶה טָעוּן מְשִׁיחָה וְאֵין בְּנוֹ טָעוּן מְשִׁיחָה.] אֲבָל כֹּהֵן גָּדוֹל בֶּן כֹּהֵן גָּדוֹל אֲפִילּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת טְעוּנִין מְשִׁיחָה. וְכוּלּוֹ קַיָּים לְעָתִיד לָבוֹא. הָדָא הוּא דִכְתִיב שֶׁמֶן מִשְׁחַת קוֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי לְדוֹרוֹתֵיכֶם. אֵין מוֹשְׁחִין מְלָכִים אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַמַּעְיָן. הָדָא הוּא דִכְתִיב וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת שְׁלֹמֹה בְנִי עַל הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתֶּם אוֹתוֹ אֶל גִּחוֹן. וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל. אֵין מוֹשְׁחִין (מְלָכִים) [מֶלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ] אֶלָּא מִפְּנֵי הַמַּחֲלוֹקֶת. מִפְּנֵי מַה נִמְשַׁח שְׁלֹמֹה. מִפְּנֵי מַחֲלוֹקֶתוֹ שֶׁלְאֲדוֹנִיָּהוּ. יוֹאָשׁ מִפְּנֵי עֲתַלְיָה. יֵהוּא מִפְּנֵי יוֹרָם. לֹא כֵן כָּתוּב קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי זֶה הוּא. זֶה טָעוּן מְשִׁיחָה וְאֵין מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל טְעוּנִין מְשִׁיחָה. אֶלָּא יְהוֹאָחָז מִפְּנֵי יְהוֹיָקִים אָחִיו שֶׁהָיָה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ שְׁתֵּי שָׁנִים. וְלֹא יֹאשִׁיָּהוּ גְּנָזוֹ. הָדָא אָמְרָה. בְּאַפִּירְסְמוֹן מְשָׁחוֹ. אֵין מוֹשְׁחִין מְלָכִים אֶלָּא מִן הַקֶּרֶן. שָׁאוּל וְיֵהוּא נִמְשְׁחוּ מִן הַפָּךְ. שֶׁהָיְתָה מַלְכוּתָן מַלְכוּת עוֹבֶרֶת. דָּוִד וּשְׁלֹמֹה נִמְשְׁחוּ מִן הַקֶּרֶן. שֶׁהָיְתָה מַלְכוּתָן מַלְכוּת קַיֶּימֶת. אֵין מוֹשְׁחִין כֹּהֲנִים מְלָכִים. אָמַר רַבִּי יוּדָן עַנְתּוֹנְדְרַיָּא. עַל שֵׁם לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה. אָמַר רַבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא. לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל. מַה כְתִיב בַּתְּרֵיהּ. לֹא יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. הוּא יוֹחָנָן הוּא יְהוֹאָחָז. וְהָא כְתִיב הַבְּכוֹר יוֹחָנָן. בְּכוֹר לַמַּלְכוּת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. הוּא שַׁלּוּם הוּא צִדְקִיָּהוּ. וְהָכְתִיב הַשְּׁלִישִׁי צִדְקִיָּהוּ וְהָרְבִיעִי שַׁלּוּם. שְׁלִישִׁי לְתוֹלְדוֹת וְרְבִיעִי לַמַּלְכוּת. צִדְקִיָּהוּ שֶׁצִּיְּדִיק עָלָיו מִידַּת הַדִּין. שַׁלּוּם שֶׁבְּיָמָיו שָׁלְמָה מַלְכוּת בֵּית דָּוִד. לָא שַׁלּוּם הֲוָה שְׁמֵיהּ וְלָא צִדְקִיָּהוּ הֲוָה שְׁמֵיהּ אֶלָּא מַתַּנְיָה. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת מַתַּנְיָה דּוֹדוֹ תַּחְתָּיו וַיַּסֵּב אֶת שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. בָּאַמָּה שֶׁל שִׁשָּׁה טְפָחִים הָיָה הָאָרוֹן עָשׂוּי. מָאן תַּנָּא. בָּאַמָּה שֶׁל שִׁשָּׁה טְפָחִים. רַבִּי מֵאִיר [הִיא. דְּתַנָּן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. כָּל הָאַמּוֹת הוּא כְבִנְיָינוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַמַּת הַבִּנְיָן שִׁשָּׁה. שֶׁל כֵּלִים חֲמִשָּׁה.] עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר דּוּ אָמַר. בָּאַמָּה שֶׁל שִׁשָּׁה טְפָחִים הָיָה הָאָרוֹן עָשׂוּי. אוֹרְכּוֹ שֶׁלְאָרוֹן חֲמִשָּׁה עָשָׂר טֶפַח. דִּכְתִיב אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ. אַמְתָּא אֲשִׁיתָא וְאַמְתָּא אֲשִׁיתָא וּפַלְגוּת אַמְתָּא תְּלָתָא. וְאַרְבָּעָה לוּחוֹת הָיוּ בוֹ. שְׁנַיִם שְׁלֵימִים וּשְׁנַיִם שְׁבוּרִים. דִּכְתִיב אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן. הַלּוּחוֹת הָיוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד אָרְכּוֹ שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרָחְבּוֹ (שְׁלֹשָׁה) [שִׁשָּׁה.] וְתַן אוֹרְכָן שֶׁל לוּחוֹת (לְרוֹחְבּוֹ) [לְאָרְכּוֹ] שֶׁלְאָרוֹן נִשְׁתַּיֵּיר שָׁם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. (תֵּן מֵהֶם חֲצִי טֶפַח לְכָל כּוֹתֶל נִשְׁתַּיֵּיר שְׁנֵי טְפָחִים לְסֵפֶר תּוֹרָה.] רָחְבּוֹ שֶׁלְאָרוֹן תִּשְׁעָה טְפָחִים. דִּכְתִיב אַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ. אַמְתָּא אֲשִׁיתָא וּפַלְגוּת אַמְתָּא תְּלָתָא. וְאַרְבָּעָה לוּחוֹת הָיוּ בוֹ. שְׁנַיִם שְׁלֵימִים וּשְׁנַיִם שְׁבוּרִים. דִּכְתִיב אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן. הַלּוּחוֹת הָיוּ כָּל אַחַת וְאַחַת אָרְכָּן שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרָחְבָּן (שְׁלֹשָׁה) [שִׁשָּׁה.] תֵּן אָרְכָּן שֶׁלְלּוּחוֹת לְרוֹחְבּוֹ שֶׁלְאָרוֹן נִשְׁתַּיֵּיר שָׁם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים חֲצִי טֶפַח מִיכָּן וַחֲצִי טֶפַח מִיכָּן לְשִׁילּוּט. וּמְקוֹם שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ סֵפֶר תּוֹרָה טְפָחַיִם.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בָּאַמָּה שֶׁלְחֲמִשָּׁה טְפָחִים הָיָה הָאָרוֹן עָשׂוּי. מָאן תַּנָּא. בָּאַמָּה שֶׁלְחֲמִשָּׁה טְפָחִים. רַבִּי יְהוּדָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַמַּת הַבִּנְיָן שִׁשָּׁה טְפָחִים וְשֶׁלְכֵלִים חֲמִשָּׁה. וְהֶהֵן אָרוֹן כֻּלֵּי הוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוּדָה דּוּ אָמַר. בָּאַמָּה שֶׁלְחֲמִשָּׁה טְפָחִים הָיָה אָרְכּוֹ שֶׁלְאָרוֹן עָשׂוּי. שְׁנֵים

עָשָׂר טָפַח וּמֻחֶצָה. דִּכְתִיב אַמָּתַיִם וָחֹצִי אָרְכּוֹ. אַמְתָּא חֲמִשָּׁה וְאַמְתָּא חֲמִשָּׁה וּפַלְגוּת אַמְתָּא תְּרֵיי וּפְלִיג. וְאַרְבָּעָה לוּחוֹת הָיוּ בוֹ. שְׁנַיִם שְׁלֵימִים וּשְׁנַיִם שְׁבוּרִים. דִּכְתִיב אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן. וְהַלּוּחוֹת הָיוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד אָרְכָּן שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרָחְבָּן שְׁלֹשָׁה. תֵּן רָחְבָּן שֶׁלְּלוּחוֹת לְאוֹרְכּוֹ שֶׁלְּאָרוֹן וְנִשְׁתַּיֵּיר שָׁם חֲצִי טֶפַח. אֶצְבַּע לְכָתָלִים מִיכָּן וְאֶצְבַּע לְכָתָלִים מִיכָּן. רָחְבּוֹ שֶׁלְּאָרוֹן שִׁבְעָה טְפָחִים וּמֻחֶצָה. דִּכְתִיב אַמָּה וַחֲצִי רָחְבּוֹ. אַמְתָּא חֲמִשָּׁה וּפַלְגוּת אַמְתָּא תְּרֵיי וּפְלִיג. וְאַרְבָּעָה לוּחוֹת הָיוּ בוֹ. שְׁנַיִם שְׁלֵימִים וּשְׁנַיִם שְׁבוּרִים. דִּכְתִיב אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן. הַלּוּחוֹת הָיוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד אָרְכָּן שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרָחְבָּן שְׁלֹשָׁה. תֵּן אָרְכָּן שֶׁלְּלוּחוֹת לָרָחְבּוֹ שֶׁלְּאָרוֹן וְנִשְׁתַּיֵּיר שָׁם טֶפַח וּמֻחֶצָה. אֶצְבַּע לְכָתָלִים מִיכָּן וְאֶצְבַּע לְכָתָלִים מִיכָּן. חֲצִי טֶפַח מִיכָּן וַחֲצִי טֶפַח מִיכָּן לְשִׁילּוּט.

כֵּיצַד עָשָׂה בְצַלְאֵל אֶת הָאָרוֹן. רִבִּי חֲנִינָה אָמַר. שָׁלֹשׁ תֵּיבוֹת עָשָׂאוֹ שְׁתַּיִם שֶׁלְּזָהָב וְאַחַת שֶׁלְּעֵץ. נָתַן (שֶׁלְּעֵץ בְּשֶׁלְּזָהָב וְ)שֶׁלְּזָהָב בְּשֶׁלְּעֵץ [וְשֶׁל עֵץ בְּשֶׁלְּזָהָב]. וְצִיפָּהוּ. דִּכְתִיב וְצִפִּיתָ אוֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר תְּצַפֶּנּוּ. לְהָבִיא שִׁפְתוֹ הָעֶלְיוֹנָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. תֵּיבָה אַחַת עָשָׂאוֹ וְצִיפָּהוּ. דִּכְתִיב וְצִפִּיתָ אוֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר תְּצַפֶּנּוּ. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס לְהָבִיא בֵּין נָסָר לְנָסָר.

כֵּיצַד הָיוּ הַלּוּחוֹת כְּתוּבִים. רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. חֲמִשָּׁה עַל לוּחַ זֶה וַחֲמִשָּׁה עַל לוּחַ זֶה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּכְתְּבֵם עַל שְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים. חֲמִשָּׁה עַל לוּחַ זֶה וַחֲמִשָּׁה עַל לוּחַ זֶה. וְרַבָּנִן אָמְרִין. עֲשָׂרָה עַל לוּחַ זֶה וַעֲשָׂרָה עַל לוּחַ זֶה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיַּגֶּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים. עֲשָׂרָה עַל לוּחַ זֶה וַעֲשָׂרָה עַל לוּחַ זֶה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אָמַר. עֶשְׂרִים עַל לוּחַ זֶה וְעֶשְׂרִים עַל לוּחַ זֶה. דִּכְתִיב וַיִּכְתְּבֵם עַל שְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים. עֶשְׂרִים עַל לוּחַ זֶה וְעֶשְׂרִים עַל לוּחַ זֶה. רִבִּי סִימַאי אָמַר. אַרְבָּעִים עַל לוּחַ זֶה וְאַרְבָּעִים עַל לוּחַ זֶה. מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתוּבִים. טָטְרַגוֹנָה. חֲנַנְיָה בֶּן אָחִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. בֵּין כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר דִּיקְדּוּקֶיהָ וְאוֹתוֹתֶיהָ שֶׁלְּתוֹרָה. מְמוּלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ. כְּמָה רַבָּא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כַּד הֲוָה מַטֵּי הָדֵין קְרָיָיא הֲוָה אָמַר. יָפָה לִימְּדַנִי חֲנַנְיָה בֶּן אָחִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מַה הַיָּם הַזֶּה בֵּין גַּל גָּדוֹל לְגַל [וָגָדוֹל] גַּלִּים קְטַנִּים כָּךְ בֵּין כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר דִּיקְדּוּקֶיהָ וְאוֹתוֹתֶיהָ שֶׁלְּתוֹרָה.

אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. אִיתְקְשָׁיְית קוֹמֵי רִבִּי פִּינְחָס. אַתְיָא כְרִבִּי יוּדָה וְלָא אַתְיָא כְרִבִּי מֵאִיר. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה. לָקוֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְשַׂמְתֶּם אוֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית יְיָ וגו׳. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָה דוּ אָמַר. אֵיכָן הָיָה סֵפֶר תּוֹרָה נָתוּן. כְּמִין גְּלוֹסְקוֹס עָשָׂה לוֹ מִבַּחוּץ וְהָיָה סֵפֶר תּוֹרָה נָתוּן לְתוֹכוֹ. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר. וְנָתַתָּה אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרוֹן מִלְמָעְלָה וגו׳. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר דוּ אָמַר. אֵין מוּקְדָּם וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה. אֶלָּא וְאֶל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ. וְאַחַר כָּךְ וְנָתַתָּה אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרוֹן מִלְמָעְלָה. רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הַתּוֹרָה שֶׁנִּתַּן לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה נְתָנָהּ לוֹ אֵשׁ לְבָנָה חֲרוּתָה בְּאֵשׁ שְׁחוֹרָה. הֵיא אֵשׁ מוּבְלֶלֶת בְּאֵשׁ חֲצוּבָה מֵאֵשׁ וּתְוּנָה מֵאֵשׁ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ.

ב **משנה:** הֵיכָן הָיוּ הַהִשְׁתַּחֲוִיוֹת הָאֵילּוּ. אַרְבַּע בַּצָּפוֹן וְאַרְבַּע בַּדָּרוֹם שָׁלֹשׁ בְּמִזְרָח וּשְׁתַּיִם בַּמַּעֲרָב כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שְׁעָרִים דְּרוֹמְיִים סְמוּכִין לַמַּעֲרָב שַׁעַר הָעֶלְיוֹן שַׁעַר הַהֲלֶךְ שַׁעַר הַבְּכוֹרוֹת שַׁעַר הַמָּיִם. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמַּיִם שֶׁבּוֹ מַכְנִיסִין צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם שֶׁל נִסּוּךְ חַמַּיִם בָּחָג. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר בּוֹ הַמַּיִם מְפַכִּים עֲתִידִין לְהִיוֹת יוֹצְאִין מִתַּחַת מִפְתַּן הַבַּיִת. לְעוּמָּתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִין בַּמַּעֲרָב שַׁעַר יְכָנְיָה שַׁעַר הַקָּרְבָּן שַׁעַר הַנָּשִׁים שַׁעַר הַשִּׁיר. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכָנְיָה שֶׁבּוֹ יָצָא יְכָנְיָה בִּגְלוּתוֹ. שֶׁבַּמִּזְרָח שַׁעַר נִיקָנוֹר וּשְׁנֵי פִּשְׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ. וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב וְלֹא הָיָה לָהֶם שֵׁם:

הלכה: מַתְנִיתָה דְּאַבָּא יוֹסֵה בֶּן חָנִין. דְּאַבָּא יוֹסֵה בֶּן חָנִין אָמַר. כְּנֶגֶד שִׁלְשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים. בְּרַם כְּרַבָּנִן שִׁבְעָה שְׁעָרִים הָיוּ בָעֲזָרָה. עַל דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנִן אֵיכָן הָיוּ הִשְׁתַּחֲוִיוֹת הַלָּלוּ. כַּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פְּרָצוֹת הָיוּ בוֹ שֶׁפְּרָצוּם מַלְכֵי יָוָן. חָזְרוּ וּגְדָרוּם וְנָזְרוּ כְּנֶגְדָּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחֲוָיוֹת.

כְּתִיב וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מַיִם חַיִּים מִירוּשָׁלַם וגו׳. תַּנֵּי. בֵּית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים עַד הַפָּרֹכוֹת כְּקַרְנֵי סִילֵי וּבִילֵי. מִן הַפָּרֹכוֹת עַד מִזְבַּח הַזָּהָב כְּקַרְנֵי חֲגָבִים. מִמִּזְבַּח הַזָּהָב וְעַד הָעֲזָרוֹת כְּחוּט שֶׁל שִׁיתִּי. מִן הָעֲזָרוֹת וְעַד מִפְתַּן הַבַּיִת כְּחוּט שֶׁל עֵרֶב. מִיכָּן וָהֵילַךְ כְּמִפֵּי הַפַּךְ. וְהִנֵּה מַיִם מְפַכִּים מִן הַכָּתֵף הַיְמָנִית. כְּתִיב בְּצֵאת הָאִישׁ קֶדֶם וְקָו בְּיָדוֹ וַיָּמָד אֶלֶף בָּאַמָּה וַיַּעֲבִירֵנִי בַמַּיִם מֵי אֲפָסִים. עַד קַרְסוֹלֹתָיו. וַיָּמָד אֶלֶף וַיַּעֲבִירֵנִי בַמַּיִם מַיִם בִּרְכָּיִם. עַד בִּרְכָּיָיא. וַיָּמָד אֶלֶף וַיַּעֲבִירֵנִי מֵי מָתְנָיִם. עַד מָתְנָיָיא. מִיכָּן וְהֵילַךְ וַיָּמָד אֶלֶף נַחַל אֲשֶׁר לֹא אוּכַל לַעֲבֹר. אֲפִילּוּ לִיבֶּרְנִין גְּדוֹלָה אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲבוֹר בּוֹ. מַה טַּעֲמָא וְצִי אַדִּיר לֹא יַעַבְרֶנּוּ. מִפְּנֵי מַה כִּי גָאוּ הַמַּיִם מֵי שָׂחוּ. מָהוּ מֵי שָׂחוּ. מִלְשׁוֹט. אָמַר רִבִּי חוּנָה. בְּאַתְרִין צָוְוחִין לְשַׂיְיטָא סְחוּנָא. וּפֵרַשׁ יָדָיו בְּקִרְבּוֹ כַּאֲשֶׁר יִפְרֹשׂ הַשּׂוֹחֶה לִשְׂחוֹת מָהוּ לִשְׂחוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בִּירִבִּי בּוּן. מַיִין דְּמִתְמַלְּלִין בְּעַלְמָא. כְּתִיב בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מָקוֹר נִפְתָּח לְבֵית דָּוִיד וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לְחַטָּאת וּלְנִידָּה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. מִבֵּית דָּוִד וְעַד יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם כְּשֵׁירִים לְנִדָּה וּלְחַטָּאת. מִיכָּן וְהֵילַךְ מֵי תַעֲרוּבוֹת הֵם. כְּשֵׁירִים לְנִידָּה וּפְסוּלִים לְמֵי חַטָּאת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מִבֵּית דָּוִד וְעַד יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם כְּשֵׁירִים לְנִדָּה וּלְחַטָּאת. מִיכָּן וְהֵילַךְ מֵי קְטִיפְרִיסוֹת הֵן. פְּסוּלִין לְנִדָּה וּלְחַטָּאת.

כְּתִיב וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּיִם הָאֵלֶּה יוֹצְאִים אֶל הַגְּלִילָה הַקַּדְמוֹנָה וְיָרְדוּ אֶל הָעֲרָבָה וְיָם שֶׁלְּסְמָכוֹ. וְיָרְדוּ אֶל הָעֲרָבָה וְיָם שֶׁלְּטִיבֶּרְיָא. וּבְאוּ הַיָּמָּה וְיָם הַמֶּלַח. אֶל הַיָּמָּה הַמּוּצָאִים וְיָם הַגָּדוֹל. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ מוּצָאִים. כְּנֶגֶד שְׁנֵי פָעָמִים שֶׁיָּצָא. [אֶחָד בְּדוֹר אֱנוֹשׁ וְאֶחָד בְּדוֹר פְּלָגָה.] רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בָּרִאשׁוֹנָה יָצָא עַד קַלַּבְרִיאָה וּבַשְּׁנִיָּיה יָצָא עַד קֶפֶּי בֶּרְבֶּרְיָה. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בָּרִאשׁוֹנָה יָצָא עַד קֶפֶּי בֶּרְבֶּרְיָא בַּשְּׁנִיָּיה יָצָא עַד עַכּוֹ וְעַד יָפוֹ. עַד פֹּה תָּבוֹא

וְלֹא תוֹסִיף. עַד עַכּוֹ תָּבוֹא וְלֹא תוֹסִיף. וּפֹא יָשִׁית בִּגְאוֹן גַּלֶּיךָ. עַד יָפוֹ אָשִׁית גְּאוֹן גַּלֶּיךָ. נִיחָא יָמָא דְּמִילְחָא. בִּשְׁבִיל לְמִיתְקָן. יַמָּה דְּטִיבֶּרְיָא יַמָּה דְּסַמְכוֹ. לְרַבּוֹת דְּגָתָם. לְמִינֵי מִינִים תְּהֶיה דְּגָתָם. תַּנְיָ. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַעֲשֶׂה שֶׁהָלַכְתִּי לְצַיְדָן וְהֵבִיאוּ לְפָנַיי יוֹתֵר מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת מִינֵי דָגִים בְּתַמְחוּי אֶחָד.

וְנִרְפְּאוּ הַמַּיִם. בְּצֹאתָיו וּגְבָאָיו וְלֹא יֵרָפְאוּ לְמֶלַח נִיתְּנוּ. כְּתִיב וְנִרְפְּאוּ הַמַּיִם וְאַתְּ אָמַרְתְּ. וְלֹא יֵרָפְאוּ הַמַּיִם. מָקוֹם הוּא שֶׁשְּׁמוֹ וְלֹא יֵרָפְאוּ.

כְּתִיב וְעַל הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל שְׂפָתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה כָּל עֵץ מַאֲכָל לֹא יִבֹּל עָלֵהוּ וְלֹא יִתֹּם פִּרְיוֹ לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר. תַּנְיָ אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. לְפִי שֶׁבָּעוֹלָם הַזֶּה תְּבוּאָה עוֹשָׂה לִשְׁשָׁה חֳדָשִׁים וְאִילָן עוֹשֶׂה לִשְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אֲבָל לְעָתִיד לָבוֹא הַתְּבוּאָה עוֹשָׂה לְחוֹדֶשׁ אֶחָד וְאִילָן עוֹשֶׂה לִשְׁנֵי חֳדָשִׁים. מַה טַּעֲמֵיהּ. לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לְפִי שֶׁבָּעוֹלָם הַזֶּה הַתְּבוּאָה עוֹשָׂה לִשְׁשָׁה חֳדָשִׁים וְהָאִילָן עוֹשֶׂה לִשְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אֲבָל לְעָתִיד לָבוֹא הַתְּבוּאָה עוֹשָׂה לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם וְאִילָן עוֹשֶׂה לְחוֹדֶשׁ אֶחָד. שֶׁכֵּן מָצִינוּ שֶׁעָשָׂת הַתְּבוּאָה בִּימֵי יוֹאֵל לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם וְקָרֵב מִמֶּנָּה הָעוֹמֶר. מַה טַּעֲמֵיהּ. וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַּיי אֱלֹהֵיכֶם כִּי נָתַן לָכֶם אֶת הַמּוֹרֶה לִצְדָקָה וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן. מַה מְקַיֵּים רִבִּי יוֹסֵי לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר. בְּכָל חוֹדֶשׁ וְחוֹדֶשׁ יְהֵא מְבַכֵּר. וְעָלֵהוּ לִתְרוּפָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. תַּרְפֵּיהּ מְצַץ עָלֵיהּ וּתָרַף מְזוֹנֵהּ. רַב וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר. לְהַתִּיר פֶּה שֶׁלְמַעֲלָן. וְחוֹרָנָא אָמַר. לְהַתִּיר פֶּה שֶׁלְמַטָּן. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חַד אָמַר לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת. וְחוֹרָנָא אָמַר. לְהַתִּיר פֶּה אִילְמִים.

אַתְּ מוֹצֵא. בְּשָׁעָה שֶׁעָלָה נְבוּכַדְנֶצַּר לְכָאן בָּא וְיָשַׁב לוֹ בְּדִיפְנֵי שֶׁלְאַנְטוֹכְיָה וְיָצָאָה סַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה לְקִרָאתוֹ וְאָמְרָה לוֹ. הִגִּיעַ זְמַן הַבַּיִת הַזֶּה לִיחָרֵב. אָמַר לָהֶן. אוֹתוֹ שֶׁהִמְלַכְתִּי אוֹתוֹ עֲלֵיכֶם תְּנוּהוּ לִי וַאֲנִי הוֹלֵךְ לִי. בָּאוּ וְאָמְרוּ לִיהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה. נְבוּכַדְנֶצַּר בָּעֵי לָךְ. כֵּיוָן שֶׁשָּׁמַע מֵהֶן כָּךְ נָטַל מַפְתְּחוֹת שֶׁלְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. עָלָה לְגַגּוֹ שֶׁלְהֵיכָל. אָמַר לָפָנָיו. רִבּוֹנוֹ שֶׁלְעוֹלָם. לְכְשֶׁעָבַר הָיִינוּ נֶאֱמָנִין לָךְ וְהָיוּ מַפְתְּחוֹתֶיךָ מְסוּרִין לָנוּ. עַכְשָׁיו שֶׁאֵין אָנוּ נֶאֱמָנִין הֲרֵי מַפְתְּחוֹתֶיךָ מְסוּרִין לָךְ. תְּרִין אֲמוֹרִין. חַד אָמַר. זְרָקָן וְעוֹד לֹא יָרְדוּ. וְחוֹרָנָא אָמַר. רָאָה כְּמִין יָד נוֹטָלְתַן מִיָּדוֹ. כֵּיוָן שֶׁרָאוּ כָּל חוֹרֵי יְהוּדָה כֵּן עָלוּ לִרְאֹשׁ גַּגּוֹתֵיהֶן וְנָפְלוּ וָמֵתוּ. הָדָא הוּא דִכְתִיב מַשָּׂא גֵּיא חִיזָּיוֹן מַה לָּךְ אֵיפוֹא כִּי עָלִית כּוּלָּךְ לַגַּגּוֹת. תְּשׁוּאוֹת מְלֵאָה עִיר הוֹמִיָּה וגו׳.

ג משנה: שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוּלְחָנוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ שְׁמוֹנָה שֶׁל שַׁיִּשׁ בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם שֶׁעֲלֵיהֶן מְדִיחִין אֶת הַקְּרָבַיִים. וּשְׁנַיִם בְּמַעֲרַב הַכֶּבֶשׁ אֶחָד שֶׁל שַׁיִּשׁ וְאֶחָד שֶׁל כֶּסֶף עַל שֶׁל שַׁיִּשׁ נוֹתְנִין אֶת הָאֵיבָרִין וְעַל שֶׁל כֶּסֶף כְּלֵי שָׁרֵת. וּשְׁנַיִם בָּאוּלָם מִבִּפְנִים עַל פֶּתַח הַבַּיִת אֶחָד שֶׁל שַׁיִּשׁ וְאֶחָד שֶׁל זָהָב. עַל שֶׁל שַׁיִּשׁ נוֹתְנִים לֶחֶם הַפָּנִים בִּכְנִיסָתוֹ וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין. אֶחָד שֶׁל זָהָב מִבִּפְנִים שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד׃

הלכה: תַּנְיָ. עַל שֶׁלְּכֶסֶף. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. רִבִּי חֲנַנְיָה מַטֵּי בָהּ מִשְּׁמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן שֶׁלְּכֶסֶף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַרְתִּיחַ. לֹא כֵן תַּנְיָ. זֶה אֶחָד מִן הַנִּיסִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ חוֹם כָּךְ הָיוּ מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוֹם. [שֶׁנֶּאֱמַר] לָשׂוּם לֶחֶם חוֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. אֵין מַזְכִּירִין מַעֲשֶׂה נִיסִּים. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי אִילָא. לֹא הָיָה שָׁם לֶחֶם מָהוּ לְהַנִּיחוֹ לַשַּׁבָּת הַבָּאָה. אָמַר לוֹן. כְּתִיב וְנָתַתָּה עַל הַשּׁוּלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַיי תָּמִיד. לֶחֶם פָּנִים אֲפִילּוּ פָסוּל.

עֲשָׂרָה שׁוּלְחָנוֹת עָשָׂה שְׁלֹמֹה. וַיַּעַשׂ שׁוּלְחָנוֹת עֲשָׂרָה וַיַּנַּח בַּהֵיכָל חֲמִשָּׁה מִיָּמִין וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאל. אִין תֵּימַר. חֲמִשָּׁה בַדָּרוֹם וַחֲמִשָּׁה בַצָּפוֹן. וַהֲלֹא אֵין הַשּׁוּלְחָן כָּשֵׁר אֶלָּא בַצָּפוֹן. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל צֶלַע צָפוֹן. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. חֲמִשָּׁה מִיָּמִין וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאל. אֶלָּא חֲמִשָּׁה מִיָּמִין שֶׁלְחָנוּ שֶׁלְמִשָּׁה וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאלוֹ. אַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיָה מְסַדֵּר אֶלָּא שֶׁלְמִשָּׁה בִּלְבַד. שֶׁנֶּאֱמַר אֶת הַשּׁוּלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עַל כּוּלָּם הָיָה מְסַדֵּר. שֶׁנֶּאֱמַר אֶת הַשּׁוּלְחָנוֹת וַעֲלֵיהֶם לֶחֶם הַפָּנִים. תַּנְיָ. מִזְרָח וּמַעֲרָב הָיוּ נְתוּנִין. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. צָפוֹן וְדָרוֹם הָיוּ נְתוּנִין. מָאן דְּאָמַר. מִזְרָח וּמַעֲרָב. נִיחָא. כּוּלְהֶן רְאוּיִין לְשֵׁירוּת. מָאן דְּאָמַר. צָפוֹן וְדָרוֹם. נִמְצָא שׁוּלְחָן בַּדָּרוֹם וּמְנוֹרָה בַּצָּפוֹן. וְהָא תַנְיָ. הַשֻּׁלְחָן הָיָה נָתוּן מֵחֲצִי הַבַּיִת וְלִפְנִים מִשּׁוּפ מִן הַכּוֹתֶל כִּשְׁתֵּי אַמּוֹת כְּלַפֵּי הַצָּפוֹן וּמְנוֹרָה כְנֶגְדּוֹ בְּדָרוֹם. מִזְבַּח הַזָּהָב הָיָה נָתוּן בְּאֶמְצַע הַבַּיִת חוֹלֵק אֶת הַבַּיִת מֵחֶצְיוֹ וְלִפְנִים מָשּׁוּפ קִימְעָא כְּלַפֵּי הַצָּפוֹן. וְכוּלְהוֹן הָיוּ נְתוּנִין מִשְּׁלִישׁ הַבַּיִת וְלִפְנִים.

עֶשֶׂר מְנוֹרוֹת עָשָׂה שְׁלֹמֹה. [שֶׁנֶּאֱמַר] וַיַּעַשׂ אֶת מְנוֹרוֹת הַזָּהָב עֶשֶׂר כְּמִשְׁפָּטוֹ. אִין תֵּימַר. חָמֵשׁ בַּצָּפוֹן וְחָמֵשׁ בַּדָּרוֹם. וַהֲלֹא אֵין הַמְּנוֹרָה כְּשֵׁירָה אֶלָּא בַדָּרוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַמְּנוֹרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל. אֶלָּא חָמֵשׁ מִיָּמִין מְנוֹרָתוֹ שֶׁלְמֹשֶׁה וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאלָהּ. אַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיָה מַבְעִיר אֶלָּא שֶׁלְמֹשֶׁה בִּלְבַד. שֶׁנֶּאֱמַר וּמְנוֹרַת הַזָּהָב וְנֵרוֹתֶיהָ לְבָעֵר בָּעֶרֶב בָּעֶרֶב. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עַל כּוּלָּם הָיָה מַבְעִיר. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַמְּנוֹרוֹת וְנֵרוֹתֵיהֶם לְבַעֲרָם כַּמִּשְׁפָּט לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר. וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרוֹת וְהַמֶּלְקָחַיִם זָהָב הוּא מִכְלוֹת זָהָב. הֵן כֵּילוּ זָהָב שֶׁלְשְׁלֹמֹה. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם אַפִּי. הָיָה שְׁלֹמֹה נוֹטֵל אֶלֶף כִּכְּרֵי זָהָב וּמַכְנִיסָן (לָאוֹר) [לַכּוּר] וּמוֹצִיאָן עַד שֶׁהוּא מַעֲמִידָן עַל אֶחָד. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר כִּכָּר זָהָב טָהוֹר עָשָׂה אוֹתָהּ וגו׳. תַּנְיָ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. מַעֲשֶׂה בִּמְנוֹרַת זָהָב שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר וְהָיְתָה יְתֵירָה דִּינָר זָהָב. וְהִכְנִיסוּהָ לַכּוּר שְׁמוֹנִים פַּעַם וְלֹא חָסְרָה כְלוּם. וְיֵאוּת. עַד דְּלֹא יְקוּם עַל בְּרֵרְיָהּ הֲוָה חָסֵר סַגִּין. מִן דִּו קַיֵּים עַל בְּרֵרְיָהּ לֹא חָסֵר כְּלוּם.

ד **משנה:** שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפָרוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ וְכָתוּב עֲלֵיהֶן תִּקְלִין חֲדַתִּין וְתִקְלִין עַתִּיקִין קִינִּין וְגוֹזְלֵי עוֹלָה עֵצִים לְבוֹנָה זָהָב לַכַּפֹּרֶת. שִׁשָּׁה לִנְדָבָה. תִּקְלִין חֲדַתִּין שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. וַעֲתִיקִין מִי שֶׁלֹּא הֵבִיא אֶשְׁתָּקַד שׁוּקֵל לְשָׁנָה הַבָּאָה. קִינִּין הֵן תּוֹרִין. וְגוֹזְלֵי עוֹלָה הֵן בְּנֵי יוֹנָה. כּוּלָּן עוֹלוֹת דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים קִינִּין אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה. גּוֹזְלֵי עוֹלָה כּוּלָּן עוֹלוֹת: הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי עֵצִים לֹא יְפָחוֹת מִשְּׁנֵי גִּיזְירִין. לְבוֹנָה לֹא יְפָחוֹת מִקּוֹמֶץ. זָהָב לֹא יְפָחוֹת מִדִּינַר זָהָב. שִׁשָּׁה לִנְדָבָה. נְדָבָה מֶה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ לוֹקְחִין בָּהּ עוֹלוֹת הַבָּשָׂר לַשֵּׁם וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים. זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ יְהוֹיָדָע כֹּהֵן גָּדוֹל אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשֵׁם לַיְיָ. זֶה הַכְּלָל כֹּל שֶׁהוּא בָּא מִשֵּׁם חַטָּא וּמִשֵּׁם אַשְׁמָה יִלָּקַח בּוֹ עוֹלוֹת הַבָּשָׂר לַשֵּׁם וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים. נִמְצְאוּ שְׁנֵי כְתוּבִין קַיָּמִין אָשָׁם לַיְיָ וְאָשָׁם לַכֹּהֵן. וְאוֹמֵר כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית יְיָ לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ:

הלכה: תַּנְיָ. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. וְלֹא הָיָה שׁוֹפָר שֶׁלְקִינִּים בִּירוּשָׁלַיִם מִפְּנֵי הַסַּעֲרוֹבֶת. שֶׁמָּא תָּמוּת אַחַת מֵהֶן וְנִמְצְאוּ דְמֵי חַטָּאוֹת מֵיתוֹת מְעוּרָבוֹת בָּהֶן. [וָהָ]תַנְיָ. הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה. חֲרֵי עָלַי קֵן. מֵבִיאָה דְמֵי קֵן וְנוֹתָנְתוֹ בַּשּׁוֹפָר וְאוֹכֶלֶת בַּקָּדָשִׁים וְאֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁמָּא נִתְעַצֵּל כֹּהֵן. וְאֵין הַכֹּהֵן חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא דְמֵי חַטָּאוֹת מֵיתוֹת מְעוּרָבוֹת בָּהֶן. [כִּי קָאָמְרִינָן. בְּחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בַּעֲלֵיהֶן וַדַּאי. וְאִי אָמְרִינָן. נִבְרוֹר ד׳ זוּזֵי וְנַשְׁדֵּי בִּנְהָרָא וְאִידָךְ לִישְׁתְּרוּ. הָא אָמְרִינָן בָּעָלְמָא. רִבִּי יְהוּדָה לֵית לֵיהּ בְּרִירָה.]

רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. אָמַר חֲרֵי עָלַי עֵץ. מְבִיא גִּיזָר אֶחָד. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. שְׁזֵה קָרְבָּן בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֵה קָרְבָּן בִּפְנֵי עַצְמוֹ. כְּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. שְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי גִּיזְרֵי עֵצִים. לַרִבּוֹת אֶת הָעֵצִים.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. עוֹבְיִין (כַּמָּה חוּקוֹת) [בָּאַמָּה שׁוּחָקוֹת]. וְאָרְכָּן (אַמָּה גַּמּוּדָה) [כְּאַמָּה גְּרוֹמָה]. רִבִּי חוֹנִי בְשֵׁם רִבִּי אִמִּי. כְּמִין טוֹרְטָנִי. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. לְפִי שֶׁלֹּא הָיָה מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה אֶלָּא אַמָּה עַל אַמָּה לְפִיכָךְ לֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא אַמָּה (גַּמּוּדָה) [גְּרוֹמָה]. וְתַנֵּי כֵן. אַמָּה הַיְסוֹד אַמָּה סוֹבֵב אַמָּה כַּרְכּוֹב וְאַמָּה קְרָנוֹת וְאַמָּה מַעֲרָכָה.

לְבוֹנָה לֹא יְפָחוֹת מִקּוֹמֶץ. נֶאֱמַר כָּאן אַזְכָּרָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן אַזְכָּרָה. מַה אַזְכָּרָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן מְלֹא קוֹמֶץ אַף כָּאן מְלֹא קוֹמֶץ. אִי מַה אַזְכָּרָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן שְׁנֵי קְמָצִים אַף כָּאן שְׁנֵי קְמָצִים. אָמַר רִבִּי לָא. כְּלוּם לָמְדוּ לְקוֹמֶץ אֶלָּא מִלֶּחֶם הַפָּנִים. מַה לְּהַלָּן קוֹמֶץ הֶחָסֵר פָּסוּל אַף כָּאן קוֹמֶץ הֶחָסֵר פָּסוּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי אִילָא אָמְרָה. הַמִּתְנַדֵּב מִנְחָה מֵבִיאָהּ בְּקוּמְצוֹ שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל. רִבִּי חִזְקִיָּה בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. וַאֲפִילוּ בְּקוֹמֶץ הַבָּעָלִים.

זָהָב לֹא יְפָחוֹת מִדִּינַר זָהָב. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהִזְכִּיר צוּרָה. אֲבָל אִם לֹא הִזְכִּיר צוּרָה מֵבִיא אֲפִילוּ צִינּוֹרָה.

שִׁשָּׁה לִנְדָבָה. חִזְקִיָּה אָמַר. כְּנֶגֶד שִׁשָּׁה בָתֵּי אָבוֹת. בַּר פְּדָיָה אָמַר. כְּנֶגֶד שֵׁשׁ בְּהֵמוֹת. פָּר וְעֶגֶל וְשָׂעִיר אֵיל וּגְדִי וּטְלֶה. שְׁמוּאֵל אָמַר. כְּנֶגֶד שֵׁשׁ קָרְבָּנוֹת. קִינֵּי זָבִים קִינֵּי יוֹלְדוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת הַמְּנָחוֹת וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. עַל יְדֵי שֶׁהַנְּדָבָה מְרוּבָּה רִיבּוּ לָהּ שׁוּפָרוֹת הַרְבֵּה. [שֶׁנֶּאֱמַר] וּכְכַלּוֹתָם הֵבִיאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיהוֹיָדָע וגו׳. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן [אָמַר]. שְׁתֵּי נְדָבוֹת [עָשָׂה]. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. נְדָבָה אַחַת. וְהָא כְתִיב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲשׂוּ אֲרוֹן אֶחָד וַיִּתְּנֵהוּ בְּשַׁעַר בֵּית יְיָ חוּצָה. אָמַר רַב חוּנָה. מִפְּנֵי הָטְמֵאִים. רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רַב יוֹסֵף. עַל שֵׁם אַף לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְיָ סִפּוֹת כֶּסֶף. מִן סִפּוֹת כֶּסֶף לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְיָ.

פרק ז

א **משנה:** מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בֵּין שְׁקָלִים לִנְדָבָה קָרוֹב לַשְּׁקָלִים יִפָּלוּ לַשְּׁקָלִים לַנְּדָבָה יִפָּלוּ לִנְדָבָה מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה יִפָּלוּ לַנְּדָבָה. בֵּין עֵצִים לִלְבוֹנָה קָרוֹב לָעֵצִים יִפָּלוּ לָעֵצִים לַלְּבוֹנָה יִפָּלוּ לַלְּבוֹנָה מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה יִפָּלוּ לַלְּבוֹנָה. בֵּין קִנִּים לְגוֹזְלֵי עוֹלָה קָרוֹב לַקִּנִּים יִפָּלוּ לַקִּינִּים לְגוֹזְלֵי עוֹלָה יִפָּלוּ לְגוֹזְלֵי עוֹלָה. מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה יִפָּלוּ לְגוֹזְלֵי עוֹלָה. בֵּין חוּלִּין לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי קָרוֹב לַחוּלִּין יִפָּלוּ לַחוּלִּין לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי יִפָּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה יִפָּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. זֶה הַכְּלָל הוֹלְכִין אַחַר הַקָּרוֹב מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה לְהַחְמִיר:

הלכה: מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בֵּין שְׁקָלִים לִנְדָבָה כול׳. לָא צוֹרְכָה דְלָא בֵין שְׁקָלִים לְקִינִּים. רִבִּי אָבוּן בְשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס. כְּמִין כּוֹכְלַיִים הָיוּ עֲשׂוּיִין. לָא צוֹרְכָה דְלָא מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה יִפָּלוּ לִשְׁקָלִים. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. שֶׁמָּא יִפָּלוּ לְשִׁיֵּרֵי הַלִּשְׁכָּה. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה כְּמִי שֶׁמֵּת. אָמַר רִבִּי יָסָא. עַד דַּאֲנָא תַמָּן שְׁמָעִית קָל רַב יְהוּדָה שְׁאַל לִשְׁמוּאֵל. הִפְרִישׁ שִׁקְלוֹ וָמֵת. אָמַר לֵיהּ. יִפָּלוּ לִנְדָבָה. עֲשִׁירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יוֹלִיכֵם לַיָּם הַמֶּלַח. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. יִפָּלוּ לִנְדָבָה.

וְקַשְׁיָא. וְיֵשׁ חַטָּאת קְרֵיבָה עוֹלָה. רִבִּי חִזְקִיָּה אָחִי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תְּנֵיי בֵית דִּין הוּא עַל הַמּוֹתָרוֹת שֶׁיִּקָּרְבוּ עוֹלוֹת. הָאִשָּׁה הַזֹּאת בַּמֶּה הִיא מִתְכַּפֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. תְּנֵיי בֵית דִּין הוּא. הַמְסַפֵּק אֶת הַקִּינִּים הוּא מְסַפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת. לָא צוֹרְכָא דְלָא בֵין קְטוֹרֶת לָעֵצִים לִלְבוֹנָה לְזָהָב לַכַּפּוֹרֶת. וְתַנִּיתָהּ בְּסוֹפָהּ. הוֹלְכִין אַחַר הַקָּרוֹב מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה לְהַחְמִיר.

ב משנה: מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ לִפְנֵי סוֹחֲרֵי בְּהֵמָה לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר. וּבְהַר הַבַּיִת חוּלִּין. וּבִירוּשָׁלַיִם בְּשָׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה חוּלִּין וּבְשִׁבְעַת הָרֶגֶל הַכֹּל מַעֲשֵׂר. בָּשָׂר שֶׁנִּמְצָא בָּעֲזָרָה אֵיבָרִים עוֹלוֹת. וַחֲתִיכוֹת חַטָּאוֹת. וּבִירוּשָׁלַיִם זִבְחֵי שְׁלָמִים. וְזֶה וָזֶה תְּעוּבַּר צוּרָתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה. נִמְצָא בַּגְּבוּלִין אֵיבָרִים נְבֵילוֹת וַחֲתִיכוֹת מוּתָּרוֹת. וּבְשִׁבְעַת הָרֶגֶל שֶׁהַבָּשָׂר מְרוּבֶּה אַף אֵיבָרִין מוּתָּרוֹת:

הלכה: לָא צוֹרְכָה דְּלָא בְּהַר הַבַּיִת קוֹדֶשׁ. רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. חֲזָקָה שֶׁאֵין הַכֹּהֵן מוֹצִיא מִן הַלִּישְׁכָּה מָעוֹת עַד שֶׁהוּא מְחַלְּקָן עַל הַבְּהֵמָה. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הִסִּיעַ דַּעַת טָעוֹן צוּרָה. אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. תְּעוּבַּר צוּרָתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְיֵאוּת. לְאוֹכְלוֹ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁמָּא נִתְקַלְקְלָה צוּרָתוֹ. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר. תְּעוּבַּר צוּרָתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.

רִבִּי קִרְיסְפָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בִּרְבִּי חֲנִינָה. אֵיבָרִים נְבֵילוֹת לוֹקִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נְבֵילָה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אֵיבָרִים נְבֵלוֹת וַחֲתִיכוֹת מוּתָּרוֹת. חֲתִיכוֹת מוּתָּרוֹת לֹא מַמָּשׁ. וְדִכְוָותָהּ אֵיבָרִים נְבֵילוֹת לוֹקִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נְבֵילָה.

רִבִּי קִרְיסְפָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. אִם הָיוּ מְחֻרוּזוֹת מוּתָּרוֹת. תַּשַׁע חֲנוּיוֹת מוֹכְרוֹת בְּשַׂר נְבֵילָה וְאַחַת מוֹכֶרֶת בְּשַׂר שְׁחוּטָה נִתְחַלְּפוּ לוֹ. חוֹשֵׁשׁ. וְלַנִּמְצֵאת הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹב. תַּשַׁע חֲנוּיוֹת מוֹכְרוֹת בְּשַׂר שְׁחוּטָה וְאַחַת מוֹכֶרֶת בְּשַׂר נְבֵילָה נִתְחַלְּפוּ לוֹ. חוֹשֵׁשׁ. וְלַנִּמְצֵאת הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹב.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַנִּמְצָא בְיַד גּוֹי כְּנִמְצָא בַּפַּלְטֵיָא. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי חַגַּיי הֲוָה מְסַפֵּד לְרִבִּי מָנָא. חָמָא לְחַד אֲרַמַאי מְקַטֵּעַ מִן סוּסְיָהּ וּמַפִּיק לִבְרָא. אֲמַר לֵיהּ. הָדָא הִיא דְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַנִּמְצָא בְיַד גּוֹי כְּנִמְצָא בַּפַּלְטֵיָא. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי. וְהֵן שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא מִמַּקֵּילִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל. חַד בַּר נַשׁ בְּצִיפּוֹרִין אֲזַל בָּעֵי מִיזְבּוֹן קוּפָּד מִן טַבְחָא וְלָא יְהַב לֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ לְחַד רוֹמַיי וְאַיְיתִי לֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ. לָא נָסְבִית עַל כָּרְחֵיהּ. אֲמַר. וְלָאו בְּשַׂר דִּנְבֵילָה יְהָבִית לֵיהּ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רִבִּי וְאָמַר. לָא כוּלָּא מִינֵּיהּ מֵיסוֹר מַקֵּילִין דְּצִיפּוֹרִין.

רַב נְחַת לְתַמָּן. חַמְתּוֹן מֵקִילוֹן וַחֲמַר עֲלֵיהוֹן. חַד בַּר נַשׁ אֲזַל בָּעֵי מְשִׁיגָּה אִסְקוֹפְתֵּיהּ בְּגַו נַהֲרָא וְאִינְשְׁתָּהּ וַאֲזַל לֵיהּ. חֲזַר בָּעֵי מִיסְבִינֵהּ. אֲמַר לֵיהּ רַב. אָסוּר לָךְ. דָּנָא אֲמַר. הַהִיא שְׁטָף נַהֲרָא וְאַיְיתִי חוּרֵי דִּנְבֵילָה תּוֹחְתּוֹי. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה מְהַלֵּךְ בְּשׁוּקָא טָעִין קוּפָּד. אֲתָא דַיְיתָא וַחֲטַפְתֵּיהּ מִינֵּיהּ וּטְלַקְתֵּיהּ. חֲזַר בָּעֵי מִיסְבִינֵהּ. אֲמַר לֵיהּ רַב. אָסִיר לָךְ. דָּנָא אֲמַר. בָּשָׂר דִּנְבֵילָה הֲוָות טְעִינָה וּטְלַקְתֵּיהּ וְנָסְבַת הַהוּא אוֹחְרָנָא.

גִּינַּאי שְׁטַף זִיקִין. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר וְאָמַר. יַחְכְּמוֹן שְׁפָיָא קִיטְרֵיהוֹן.

נוּקְנִיקָה אִישְׁתַּכַּח בִּכְנִישְׁתָּא דְבוּלִי. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה. אָמַר. יַחְכְּמוֹן סִיקְיְרִיָּא עֲבִידְתְּהוֹן.

גְּדִי צְלִי אִישְׁתַּכַּח בְּאִיסְרָטָא דְּגוּפְתָּא. וְהִתִּירוּהוּ מִשּׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים. מִשּׁוּם מְצִיאָה וּמִשּׁוּם רוֹב מְהַלְּכֵי דְרָכִים. מִשּׁוּם מְצִיאָה. דְּתַנֵּי. הַמּוֹצִיל מִיַּד הָאָרִי מִיַּד הַגַּייִס מִשּׁוּנַּת הַיָּם וּמִשּׁוּנַּת הַנָּהָר וּמֵאִיסְרַטְיָא גְּדוֹלָה וּמִפַּלְטֵיָא גְּדוֹלָה חֲבֵרֵי אֵילּוּ שֶׁלּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁין מֵהֶן. מִשּׁוּם רוֹב מְהַלְּכֵי דְרָכִים. מִשּׁוּם שְׁחִיטַת הַגּוֹי. וְאִישְׁתַּכַּח מִן דְּבֵית רִבִּי.

עִיגּוּל דְּגוּבְנָא אִישְׁתַּכַּח בְּפוּנְדָּקָא דְּלִוִּי. וְהִתִּירוּהוּ מִשּׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים. מִשּׁוּם מְצִיאָה וּמִשּׁוּם רוֹב מְהַלְּכֵי דְרָכִים. מִשּׁוּם מְצִיאָה. דְּתַנֵּי. הַמּוֹצִיל מִיַּד הַגַּייִס מִשּׁוּם הַיָּם מִשּׁוּנַּת הַנָּהָר מֵאִיסְטַרְטְיָה גְּדוֹלָה וּמִפַּלְטֵיָא גְּדוֹלָה חֲבֵרֵי אֵילּוּ שֶׁלּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁין מֵהֶן. מִשּׁוּם רוֹב מְהַלְּכֵי דְרָכִים. מִשּׁוּם גְּבִינַת גּוֹי. וְאִישְׁתַּכַּח מִן דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי.

אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וַאֲנָן חָמְיִין רַבָּנִן מַכְרִזִין. אָמַר לֵיהּ. [אִין אַתְּ] חֲוִויתָהּ מַשְׁכַּח לָא נָסְבַת. רִבִּי יוֹנָה אָבוּךְ לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא אָמַר. הַלְוַאי כַּד נַשְׁכַּח נַשְׁכַּח מִן פִּיּוֹסְרוֹס וּלְגִיו. אֲפִילּוּ כֵּן אַשְׁכַּח וְלָא נְסַב.

ג משנה: בְּהֵמָה שֶׁנִּמְצֵאת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד מִגְדַּל עֵדֶר וּכְמִידָּתָהּ לְכָל רוּחַ זְכָרִים עוֹלוֹת. נְקֵבוֹת זִבְחֵי שְׁלָמִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָרָאוּי לִפְסָחִים לִפְסָחִים קוֹדֶם לֶרֶגֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם: בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מְמַשְׁכְּנִין אֶת מוֹצְאֵיהֶ עַד שֶׁהוּא מֵבִיא נְסָכָיו. חָזְרוּ לִהְיוֹת מַנִּיחִין אוֹתָהּ וּבוֹרְחִין. הִתְקִינוּ בֵּית דִּין שֶׁיְּהוּ נְסָכָיו בָּאִין מִשֶּׁל צִבּוּר: אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן שִׁבְעָה דְּבָרִים הִתְקִינוּ בֵּית דִּין וְזֶה אֶחָד מֵהֶן. גּוֹי שֶׁשִּׁילַּח עוֹלָתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם וְשִׁילַּח עִמָּהּ נְסָכֶיהָ קָרִיבִין מִשֶּׁלּוֹ וְאִם לָאו קָרִיבִין מִשֶּׁל צִבּוּר. וְכֵן גֵּר שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ זְבָחִים אִם יֵשׁ לוֹ נְסָכִים קָרִיבִין מִשֶּׁלּוֹ וְאִם לָאו קָרִיבִין מִשֶּׁל צִבּוּר. תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא עַל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת שֶׁתְּהֵא מִנְחָתוֹ קָרֵיבָה מִשֶּׁל צִבּוּר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֶּׁל יוֹרְשִׁין. וּשְׁלֵימָה הָיְתָה קָרֵבָה: עַל הַמֶּלַח וְעַל הָעֵצִים שֶׁיְּהוּ הַכֹּהֲנִים נֵיאוֹתִין בָּהֶן וְעַל הַפָּרָה שֶׁלֹּא יְהוּ מוֹעֲלִין בְּאֶפְרָהּ. עַל הַקִּינִּין הַפְּסוּלוֹת שֶׁיְּהוּ בָאוֹת מִשֶּׁל צִיבּוּר רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הַמְסַפֵּק אֶת הַקִּינִּין הוּא מְסַפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת:

הלכה: רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּא אָמַר. רבא בִּדְמֵיהֶן שָׁנוּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן. אוֹמְרִים לוֹ לְאָדָם. צֵא וּמְעוֹל בַּקָּדָשִׁים. אֶלָּא הֵילְכוּ בָהֶן אַחַר הָרוֹב. אִם רוֹב זְכָרִים. עוֹלוֹת. אִם רוֹב נְקֵבוֹת. זִבְחֵי שְׁלָמִים. וְאֵין הַשְּׁלָמִים בָּאִין מִן הַזְּכָרִים וּמִן הַנְּקֵבוֹת. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מוֹצִיאָן לַחוּלִּין וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתָן עוֹלוֹת. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא עַל הַמּוֹתָרוֹת שֶׁיְּקָרְבוּ עוֹלוֹת. כֵּן אַתְּ אָמַר אוֹף הָכָא. תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא עַל הָאוֹבְדוֹת שֶׁיְּקָרְבוּ עוֹלוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה לְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. אֵין זֶה מֵזִיד. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא תְּנֵי בֵּית דִּין אֵין זֶה מֵזִיד.

אָמַר רִבִּי יָסָא. עַד דַּאֲנָא תַמָּן שְׁמָעִית קָל רַב יְהוּדָה שְׁאַל שְׁמוּאֵל. הִפְרִישׁ שִׁקְלוֹ [וָמֵת]. אָמַר לֵיהּ. יִפְּלוּ לִנְדָבָה. מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח. רִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל. [רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר.] חוֹצָה אוֹתָהּ וְאַחַרְכָּהּ מְקַדְּשָׁהּ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מְקַדְּשָׁהּ וְאַחַר כָּךְ חוֹצָה אוֹתָהּ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. מַקְרִיב מֶחֱצָה וּמֶחֱצָה אָבֵד. פָּתַר לָהּ. שֶׁכֵּן אַפִּילּוּ מָעוֹת יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצָיִין קְרֵיבִין וּשְׁנֵי חֲצָיִין אֲבֵידִין. וְתַנֵּי עֲלָהּ. מֶחֱצָה זֶה רֹאשׁוֹן מֶחֱצָה שֵׁינִי תְּעוּבַּר צוּרְתּוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. עִשָּׂרוֹן מְקֻדָּשׁ. כְּשֶׁהַכֹּהֵן מִתְקָרֵב תְּחִילָּה לָעֲבוֹדָה מֵבִיא עֲשִׂירִית שֶׁלּוֹ וְעוֹבְדָהּ בְּיָדוֹ. אֶחָד כֹּהֵן גָּדוֹל וְאֶחָד כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁעָבְדוּ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלָּהֶם עֲבוֹדָתָם כְּשֵׁרָה. רִבִּי מָנָא בָעֵי מֵימַר. בּוֹ בַיּוֹם נִתְקָרֵב כַּתְּחִילָּה לָעֲבוֹדָה. בּוֹ בַיּוֹם נִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל. מֵבִיא שְׁתַּיִם. אַחַת לְחִינּוּכוֹ וְאַחַת לְחוֹבַת הַיּוֹם.

תּוּפְּנֵי. בְּשָׁעַת הֲבָאָה תּוּפְּנֵי וְאֵין בַּשַּׁחֲרִית תּוּפְּנֵי. וְהָא תַנִּינָן. הֶעֱמִידוּ עוֹשֶׂה חֲבִיתִּין לַעֲשׂוֹת חֲבִיתִּין. אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא. לַעֲשׂוֹת חַמִּין לְרַכְּכָם. תּוּפְּנֵי. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מְטַגְּנָהּ וְאַחַר כָּךְ אוֹפֶה אוֹתָהּ. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. אוֹפֶה אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ מְטַגְּנָהּ. תּוּפְּנֵי. תּוּאֲפִינָה נָא. רִבִּי אָמַר. תּוּפְּנָהּ רַכָּה. רִבִּי דוֹסָא אָמַר. תּוּפְּנָהּ נוּיֵי. אַתְיָין אִילֵּין פְּלַגְּוָותָהּ כְּהִינֵּין פְּלַגְּוָותָהּ. מָאן דְּאָמַר. תּוּפְּנָהּ נוּי. כְּמָאן דְּאָמַר. מְטַגְּנָהּ וְאַחַר כָּךְ אוֹפֶה. מָאן דְּאָמַר. תּוּפְּנָהּ רַכָּה. כְּמָאן דְּאָמַר. אוֹפֶה אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ מְטַגְּנָהּ.

לֹא סוֹף דָּבָר שֶׁמֵּת אֶלָּא אֲפִילּוּ נִיטְמָא. וַאֲפִילּוּ נִדְחֵה מִמּוּם. תַּנָּה רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי דְּבַר דָּלְיָה. וַאֲפִילּוּ נִדְחֵה מִמּוּם. מְנַיִין לְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת וְלֹא מִינּוּ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו תִּהֵא מִנְחָתוֹ קְרֵיבָה מִשֶּׁלִּיוֹרְשִׁין. תַּלְמוּד לוֹמַר מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה. יָכוֹל יְבִיאֶנָּהּ לַחֲצָיִים. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹתָהּ. כּוּלָּהּ אָמַרְתִּי דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִשֶּׁלְצִיבּוּר. שֶׁנֶּאֱמַר חוֹק עוֹלָם. מִמִּי שֶׁהַבְּרִיּוֹת שֶׁלּוֹ. כָּלִיל תְּקֻטָּר. כָּלִיל לְהַקְטָרָה.

רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי . מִחְלְפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִשֶּׁלִּיוֹרְשִׁין. וְהָכָא הוּא אָמַר מִשֶּׁלְצִיבּוּר. אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. וְלֹא יְאוּת הוּא מַקְשֵׁי. אַתָּא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבַּר תּוֹרָה הוּא שֶׁתְּהֵא בָאָה מִן הַצִּיבּוּר. הָיִיתִי אוֹמֵר. יִגְבּוּ לָהּ. הִתְקִינוּ שֶׁתְּהֵא בָאָה מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.

רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מָה. שְׁלִימָה בְשַׁחֲרִית וּשְׁלִימָה בֵּין הָעַרְבַּיִם. אוֹ מֻחֱצָה בְשַׁחֲרִית וּמֻחֱצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם. [אוֹ שְׁלִימָה שַׁחֲרִית וּבְטֵילָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.] כַּד תְּהֵא פְשִׁיטָא לֵיהּ. שְׁלֹשֶׁת לוּגִין מָה הֵן. שְׁלֹשֶׁת לוּגִין בְּשַׁחֲרִית וּשְׁלֹשֶׁת לוּגִין בֵּין הָעַרְבַּיִם. אוֹ לוֹג וּמֶחֱצָה בְשַׁחֲרִית וְלוֹג וּמֶחֱצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. אוֹף הָדָא צְרִיכָה לֵיהּ שְׁנֵי קָמְצִין מָה הֵן. שְׁנֵי קָמְצִין בְּשַׁחֲרִית וּשְׁנֵי קָמְצִין בֵּין הָעַרְבַּיִם. אוֹ קוֹמֶץ אֶחָד בְּשַׁחֲרִית וְקוֹמֶץ אֶחָד בֵּין הָעַרְבַּיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כְּלוּם לָמְדוּ לַקּוֹמֶץ לֹא מִמִּנְחַת חוֹטֵא. מַה לְהַלָּן שְׁנֵי קָמְצִין אַף כָּאן שְׁנֵי קָמְצִין. מַה תַּמָּן צְרִיכָה לֵיהּ. אַף הָכָא צְרִיכָה לֵיהּ. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. כְּלוּם לָמְדוּ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין לֹא מִתָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם. מַה לְהַלָּן שְׁלֹשֶׁת לוּגִין. אַף כָּאן שְׁלֹשֶׁת לוּגִין. [וּמַה] תַּמָּן צְרִיכָה לֵיהּ. (וְהָכָא פְשִׁיטָא) [אַף כָּאן צְרִיכָה] לֵיהּ.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. בְּדִין הָיָה שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ. וְהֵן גָּזְרוּ שֶׁלֹּא יִמְעֲלוּ בָהּ. וְהָא תַנֵּי חַטָּאת. מְלַמֵּד שֶׁמּוֹעֲלִין בָּהּ. [בָּהּ מוֹעֲלִין] וְאֵין מוֹעֲלִין בַּאֲפָרָהּ. אָמַר רִבִּי אָבָּהוּ. בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ מִשְׁתַּקְשְׁקִין בָּהּ וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ גַּבֵּי מַכּוֹתֵיהֶן וְגָזְרוּ שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ. כֵּיוָן שֶׁנִּגְדְּרוּ גְּזָרוּ שֶׁלֹּא יִמְעֲלוּ בָהּ.

הָאִשָּׁה הַזֹּאת בַּמֶּה הִיא מִתְכַּפֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. תְּנֵיי בֵית דִּין הוּא הַמְסַפֵּק אֶת הַקִּינִּים הוּא מְסַפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת וְאֶת הָאוֹבְדוֹת.

פרק ח

א משנה: כָּל הָרוּקִין הַנִּמְצָאִין בִּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִין חוּץ מִשֶּׁל שׁוּק הָעֶלְיוֹן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁבָּאֶמְצַע טְמֵאִין שֶׁבַּצְּדָדִין טְהוֹרִין. וּבִשְׁעַת הֶרֶגֶל שֶׁבָּאֶמְצַע טְהוֹרִין שֶׁבַּצְּדָדִין טְמֵאִין שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהַמּוּעָטִין מִסְתַּלְּקִין לַצְּדָדִין: כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִין בִּירוּשָׁלַיִם דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית הַטְּבִילָה טְמֵאִין וְדֶרֶךְ עֲלִיָּה טְהוֹרִין שֶׁלֹּא כִירִידָתָן עֲלִיָּתָן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר כּוּלָּן טְהוֹרִין חוּץ מִן הַסַּל וְהַמַּגְרִיפָה הַמְיוּחָדִין לַקְּבָרוֹת: סַכִּין שֶׁנִּמְצֵאת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹנָה וּמַטְבִּיל. קוֹפִין בֵּין בָּזֶה וּבֵין בָּזֶה שׁוֹנָה וּמַטְבִּיל. חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. נִמְצֵאת קְשׁוּרָה לְסַכִּין חֲרֵי זוֹ כַּסַּכִּין:

הלכה: כָּל הָרוּקִין כול׳. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. קַצָּרָן שֶׁלְּגוֹיִם הָיָה שָׁם. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. עֲרוּדוֹת הָיוּ נוֹחֲרִין בִּירוּשָׁלַם וְהָיוּ עוֹלֵי רְגָלִים מִשְׁתַּקְּעִין בַּבָּדָם עַד אַרְכּוּבוֹתֵיהֶן. [וּבָאוּ לִפְנֵי חֲכָמִים וְלֹא אָמְרוּ לָהֶם דָּבָר.] רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. קַצָּרָן שֶׁלְּגוֹיִם הָיָה שָׁם.

רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה בְּפִרְדָּה מִשֶּׁלְבֵּית רִבִּי שֶׁמֵּתָה וְטִיהֲרוּ אֶת דָּמֶיהָ מִשֵּׁם נְבֵילָה. רִבִּי אֶלְעָזָר שְׁאִיל לְרִבִּי סִימוֹן. עַד כַּמָּה. וְלֹא אַגִּיבֵיהּ. שְׁאִיל לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אָמַר לֵיהּ. עַד רְבִיעִית טָהוֹר. יוֹתֵר מִיכֵּן טָמֵא וּבְאַשׁ לְרִבִּי לָעְזָר דְּלָא חֲזַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁמוּעָתָא. רַב בֵּיבַי הֲוָה יְתִיב

מַתְנִי הָדִין עוֹבָדָא. אֲמַר לֵיהּ רִבִּי יִצְחָק בַּר בִּיסְנָא. עַד רְבִיעִית טָהוֹר. יוֹתֵר מִיכָּן טָמֵא. וּבְעֵט בֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ רִבִּי זְרִיקָן. בְּגִין דְּהוּא שְׁאַל לָךְ אַתְּ בָּעֵית בֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ. [בְּגִין] דְּלָא הֲוָות דַּעְתִּי בִּי. דְּאָמַר רִבִּי חָנִין. וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלוּיִים לְךָ מִנֶּגֶד. זֶה שֶׁהוּא לוֹקֵחַ לוֹ חִטִּים לַשָּׁנָה. וּפַחֲדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם. זֶה שֶׁהוּא לוֹקֵחַ מִן הַסִּידָקִי. וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ. זֶה שֶׁהוּא לוֹקֵחַ מִן הַפַּלְטֵר. וַאֲנָא סְמִיךְ לְפַלְטֵירָא. מַאי כְּדוֹן. הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּתִירָא עַל דַּם נְבֵילוֹת שֶׁהוּא טָהוֹר. מָהוּ טָהוֹר. טָהוֹר מִלְּהַכְשִׁיר. הָא לְטַמּוֹת מְטַמֵּא. תַּמָּן תַּנִּינָן. דַּם הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא כִּבְשָׂרוֹ. מְטַמֵּא וְאֵינוֹ מַכְשִׁיר. וְאֵין לָנוּ כַּיּוֹצֵא בוֹ. אֵין לָנוּ כַּיּוֹצֵא בוֹ שִׁיעוּר טוּמְאָתוֹ. אֲבָל דָּמוֹ מְטַמֵּא כִּבְשָׂרוֹ. אֲמַר רַב יוֹסֵף. מָאן דְּאָמַר טָמֵא. כְּרִבִּי יְהוּדָה. וּמָאן דְּאָמַר טָהוֹר. כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּתִירָה. אָמַר לֵיהּ רַב אֲבוּדָמָא נְחוּתָא. וְיָאוּת. רִבִּי יוּדָה מוֹדֵיינֵיהּ דְּנָשָׁיָא הֲוָה.

לֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. לֹא גָזְרוּ עַל הָרוּקִים שֶׁבִּירוּשָׁלַם. [הָא אִיתְמַר] עָלֶיהָ. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. קַצָּרָן שֶׁלְּגוֹיִם הָיָה שָׁם. בְּשָׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה הַטְּמֵאִים מְהַלְּכִין שִׁיבּוֹלֶת וְהַטְּהוֹרִין מְהַלְּכִין מִן הַצַּד. וְהַטְּהוֹרִין מְהַלְּכִין סְתָם וְהַטְּמֵאִים אוֹמְרִים לָהֶם. פְּרוּשׁוּ. בְּשָׁעַת הָרֶגֶל הַטְּהוֹרִין מְהַלְּכִין שִׁיבּוֹלֶת וְהַטְּמֵאִין מְהַלְּכִין סְתָם וְהַטְּהוֹרִין אוֹמְרִין לָהֶן. פְּרוּשׁוּ.

לֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא גָזְרוּ עַל הַכֵּלִים שֶׁבִּירוּשָׁלַם. מִכֵּיוָן שֶׁנִּמְצְאוּ דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית טְבִילָה נַעֲשׂוּ הוֹכִיחַ.

אַבָּא שָׁאוּל הָיָה קוֹרֵא אוֹתָן צִפּוֹרֶן. מָאן דְּאָמַר צִפּוֹרֶן. שֶׁהוּא דוֹמֶה לַצִּיפּוֹרֶן. מָאן דְּאָמַר מְרִיצָה. שֶׁהִיא מְרִיצָה אֶת הָאֶבֶן [לְבֵית הַקְּבָרוֹת.]

תַּנֵּי. הַסַּכִּין קְשׁוּרָה לוֹ הֲרֵי זוֹ כְּמוֹתָהּ.

ב משנה: פָּרוֹכֶת שֶׁנִּיטְמֵאת בְּוַלַּד הַטּוּמְאָה מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בִּפְנִים וּמַכְנִיסִין אוֹתָהּ מִיָּד. וְאֶת שֶׁנִּיטְמֵאת בְּאַב הַטּוּמְאָה מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בַּחוּץ וְשׁוֹטְחִין אוֹתָהּ בַּחֵיל מִפְּנֵי שֶׁהִיא צְרִיכָה הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ. אִם הָיְתָה חֲדָשָׁה שׁוֹטְחִין אוֹתָהּ עַל גַּג הָאִיצְטַבָּא כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ הָעָם אֶת מְלַאכְתָּהּ שֶׁהִיא נָאָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן פָּרוֹכֶת עוֹבְיָהּ טֶפַח עַל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם נִימִים נֶאֱרֶגֶת עַל כָּל נִימָה וְנִימָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חוּטִין. אָרְכָּהּ אַרְבָּעִים אַמָּה וְרָחְבָּהּ עֶשְׂרִים וּמְשֻׁמוֹנִים וּשְׁתֵּי רְבוֹא הָיְתָה נַעֲשֵׂית. וּשְׁתַּיִם עוֹשִׂין בְּכָל שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת כְּהָנִים מַטְבִּילִין אוֹתָהּ:

הלכה: אִילּוּ אָמַר חוּט. אֶחָד. כָּפוּל. לִשְׁנַיִם. שָׁזוּר. לִשְׁלֹשָׁה. מָשְׁזָר. לְשִׁשָּׁה. אַרְבַּע מִיכָּן. הָא עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. תַּנֵּי. שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם. אִילּוּ אָמַר חוּט. אֶחָד. כָּפוּל. לִשְׁנַיִם. שָׁזוּר. לְאַרְבַּע. מָשְׁזָר. לִשְׁמוֹנָה. אַרְבָּעָה מִיכָּן. הָא תַלְתִּין וּתְרֵיי. תַּנֵּי. אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אִילּוּ אָמַר חוּט. אֶחָד. כָּפוּל. לִשְׁנַיִם. קְלִיעָה. לִשְׁלֹשָׁה. שָׁזוּר. לְשִׁשָּׁה. מָשְׁזָר. לִשְׁנַיִם עָשָׂר. אַרְבָּעָה מִיכָּן. הָא אַרְבָּעִין וּתְמַנְיָא.

כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. מַעֲשֵׂה רוֹקֵם. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר. מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב. מַעֲשֵׂה רוֹקֵם. פְּרָצוֹף אֶחָד. מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב. שְׁנֵי פְּרָצוֹפוֹת. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה. חַד אָמַר. מַעֲשֵׂה רוֹקֵם אֲרִי מִיכָּן וַאֲרִי מִיכָּן. מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב. אֲרִי מִיכָּן וְחַלָּק מִיכָּן. וְחוֹרָנָה אָמַר. מַעֲשֵׂה רוֹקֵם. אֲרִי מִיכָּן וְחַלָּק מִיכָּן. מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב. אֲרִי מִיכָּן וְנֶשֶׁר מִיכָּן.

(תַּנֵּי.) בְּשָׁמוֹנִים וּשְׁתַּיִם רִיבּוֹא הָיְתָה נַעֲשֵׂית. רִבִּי יִצְחָק בַּר בִּסְנָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. גְּזוּמָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. פְּעָמִים עָלָיו כְּשָׁלֹשׁ מֵאוֹת כּוֹר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. גְּזוּמָא.

ג משנה: בְּשֵׁר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּיטְמָא בֵּין בְּאַב הַטּוּמְאָה בֵּין בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים חוּץ מִשֶּׁנִּטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר שֶׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ יִשָּׂרֵף בַּחוּץ. שֶׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ יִשָּׂרֵף בִּפְנִים. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מְקוֹם טוּמְאָתוֹ שָׁם שְׂרֵיפָתוֹ:

הלכה: בַּר קַפָּרָא אָמַר. אַב הַטּוּמְאָה דִּבֶּר תּוֹרָה. וְוַלַּד הַטּוּמְאָה מִדִּבְרֵיהֶן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בֵּין זֶה וּבֵין זֶה דִּבֶּר תּוֹרָה. וְקַשְׁיָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן עַל דְּבֵית שַׁמַּי. דְּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִין הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. מַה בֵּין [אַב] הַטּוּמְאָה בַּחוּץ מַה בֵּין וְוַלַּד הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. זֶה וָזֶה לֹא דִבֶּר תּוֹרָה הוּא. וַאֲפִילּוּ עַל דְּבֵית הִלֵּל לֹא מֻקְשְׁיָא. דְּבֵית הִלֵּל אָמְרִין הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים. מַה בֵּין וְוַלַּד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים מַה בֵּין אַב הַטּוּמְאָה בִּפְנִים. זֶה וָזֶה לֹא דִבֶּר תּוֹרָה הוּא. לָא חֲוִי בָהּ רַבָּנָן אֶלָּא עַל דִּבֶּר קַפָּרָא. וְקַשְׁיָא דִּבֶּר קַפָּרָא עַל דְּבֵית שַׁמַּי. דְּבֵית שַׁמַּי אָמְרִין. הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים חוּץ מִנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. מַה בֵּין אַב הַטּוּמְאָה בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים. זֶה וָזֶה לֹא דִבֶּר תּוֹרָה הוּא. בְּגִין דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. מְקוֹם טוּמְאָתוֹ שָׁם תְּהֵא שְׂרֵיפָתוֹ. וַאֲפִילּוּ עַל דְּבֵית הִלֵּל לֵית הִיא מֻקְשְׁיָא. דְּבֵית הִלֵּל אָמְרִין. הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים. מַה בֵּין וְוַלַּד הַטּוּמְאָה בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ. זֶה וָזֶה לֹא מִדִּבְרֵיהֶם הוּא. בְּגִין רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מַאֲכָלוֹ וּמַשְׁקֵהוּ שֶׁלְּמִצְוָרָע מִשְׁתַּלְחִין חוּץ (בְּשָׁלֹשׁ) [לִשְׁלֹשׁ] מַחֲנוֹת.

ד משנה: אֵיבְרֵי הַתָּמִיד נִיתָּנִין מַחֲצִי כֶּבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמַּעֲרָב שֶׁל מוּסָפִין נִיתָּנִין מֵחֲצִי כֶּבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמִּזְרָח שֶׁל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים נִיתָּנִין עַל כַּרְכּוֹב הַמִּזְבֵּחַ מִלְמַעְלָן. הַשְּׁקָלִים וְהַבִּיכּוּרִים אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּפְנֵי הַבַּיִת. אֲבָל מַעֲשֵׂר דָּגָן וּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּבְכוֹרוֹת נוֹהֲגִין בֵּין בִּפְנֵי הַבַּיִת וּבֵין שֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת. הַמַּקְדִּישׁ

שְׁקָלִים וּבִיכּוּרִים הֲרֵי זֶה קוֹדֶשׁ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הָאוֹמֵר בִּיכּוּרִים קוֹדֶשׁ אֵינָן קוֹדֶשׁ׃

הלכה׃ אִי זֶהוּ כַּרְכּוֹב הַמִּזְבֵּחַ. אַמָּה בֵּין קֶרֶן לְקֶרֶן. מְקוֹם הִילּוּךְ רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים.

מוֹסְפֵי שַׁבָּת מוֹסְפֵי רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מִי קוֹדֶם. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר. מוֹסְפֵי שַׁבָּת וּמוֹסְפֵי רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מוֹסְפֵי רֹאשׁ חוֹדֶשׁ קוֹדְמִין. חֲיִילֵיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה מִן הָדָא. שִׁירוֹ שֶׁלְשַׁבָּת וְשִׁירוֹ שֶׁלְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ שִׁירוֹ שֶׁלְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ קוֹדֶם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. שַׁנְיָיא הִיא תַּמָּן דְּאָמַר רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּדֵי לְפַרְסְמוֹ וּלְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. כֵּיצַד הָיָה עוֹשֶׂה. שׁוֹחֵט מוֹסְפֵי שַׁבָּת וְאוֹמְרִים עֲלֵיהֶן שִׁירוֹ שֶׁלְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. בְּרַם הָכָא. מוֹסְפֵי שַׁבָּת וּמוֹסְפֵי רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מוֹסְפֵי שַׁבָּת קוֹדְמִין. עַל שֵׁם. כָּל הַתָּדִיר מֵחֲבֵירוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵירוֹ.

הָא שְׁקָלִים קָדְשׁוּ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר מִשֵּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. בֵּין אֵילּוּ וּבֵין אֵילּוּ לֹא קָדְשׁוּ. תַּנֵּי. הַגֵּר בִּזְמַן הַזֶּה צָרִיךְ לְהָבִיא קִינּוֹ רִיבְעַת כָּסֶף. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. בִּיטְלָהּ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִפְּנֵי הַתְּקָלָה. מָהוּ מִפְּנֵי הַתְּקָלָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. אֵין מַקְדִּישִׁין וְלֹא מַעֲרִיכִין וְלֹא מַחֲרִימִין וְלֹא מַגְבִּיהִין [תְּרוּמוֹת וּמַעְשְׂרוֹת] בַּזְּמַן הַזֶּה. אִם הִקְדִּישׁ אוֹ הֶעֱרִיךְ אוֹ הֶחֱרִים אוֹ הִגְבִּיהַּ. הַכְּסוּת תִּישָׂרֵף. הַבְּהֵמָה תֵּיעָקֵר. [כֵּיצַד. נוֹעֵל בְּפָנֶיהָ הַדֶּלֶת וְהִיא מֵאֵלֶיהָ.] וְהַמָּעוֹת יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח. עָבַר וְהִקְדִּישׁ. מִן מַה דְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. בִּיטְלָהּ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִפְּנֵי הַתְּקָלָה. הָדָא אָמְרָה. עָבַר וְהִקְדִּישׁ קָדְשׁוּ. רִבִּי יוּדָן עַנְתּוֹדְרָיָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. הָכָא אַתְּ אָמַר. קָדְשׁוּ וְהָכָא אַתְּ אָמַר. לֹא קָדְשׁוּ. אָמַר לֵיהּ. תַּמָּן [לָכֵן אֵין מַקְדִּישִׁין לְכַתְּחִילָּה לְפִי שֶׁמִּצְוָה לְהַקְרִיב מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה וְהֵאֵיךְ הַוְיָה לָהּ יְשָׁנָה. וְהָכָא מַאי אִית לָךְ לְמֵימַר. הַאי יְשָׁנָה הִיא. אֲבָל לְגַבֵּי הֶקְדֵּשׁוֹת אֲחֵרִים קִנּוֹ שֶׁל גֵּר אֵינוֹ צָרִיךְ חֲדָשָׁה. וְאִם הִקְדִּישׁ. קָדוֹשׁ. וְיַנִּיחַ עַד שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.] שֶׁמָּא יִבָּנֶה הַבַּיִת כְּבָרִאשׁוֹנָה וְתִיתֶּרֶם תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה מִן הַחֲדָשָׁה בְּזַמָּנָהּ בְּאֶחָד בְּנִיסָן. וְהָכָא מָה אִית לָךְ. רַב אָדָא וְרַב הַמְנוּנָא. רַב אָדָא בַּר אַחָוָה בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן.